

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
ВАЗИРЛИГИ**

ТИББИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИДАГИ
ТИББИЙ МУАССАСАЛАР РАЎБАРЛАРИНИ МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ
УМУМИЙ ТАВСИФИ**

ТОШКЕНТ – 2011

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
ВАЗИРЛИГИ**

ТИББИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

«ТАСДИҚЛАЙМАН» Ўз Р Соғлиқ сақлаш бош бошқармасининг илмий бўлими ва ўқув бошлиғи, профессор Ш.Э.Атаханов _____ « _____ » _____ 2011 й. баённома № _____	«КЕЛИШИЛГАН» Ўз Р Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги тиббий таълимни ривожлантириш Маркази Директорининг ВВБ Х.А.Абдуллаева _____ « _____ » _____ 2011 й. баённома № _____
--	---

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИДАГИ
ТИББИЙ МУАССАСАЛАР РАЎБАРЛАРИНИ
МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ БЎЙИЧА
ўқув-услубий қўлланма
VII курс педиатрия, тиббий педагогика факультети талабалари,
резидентлар учун**

ТОШКЕНТ – 2011

Тузувчилар: Ш.Т. Искандарова - Тош ПМИ Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва бошқариш кафедраси мудир т.ф.д., профессор

Н.М.Махмудова -.Тош ПМИ Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва бошқариш кафедраси профессори, т.ф.д.

Н.Ф.Расулова - Тош ПМИ Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва бошқариш кафедраси катта ўқитувчиси, т.ф.н.

Рецензентлар: П.Р. Менликулов - Тошкент Врачлар Малакасини Ошириш Институтини соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва молиялаштириш кафедраси профессори, т.ф.д.

В.Т.Самадова - Тош ПМИ Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва бошқариш кафедрасининг доценти т.ф.н.

А.Р. Эгамбердиев - Тош ПМИ Ўзбек-лотин тиллар кафедраси катта ўқитувчиси.

Қўлланма ТошПТИ нинг МУК да муҳокама қилинган, баённома № ____ 2011й.

Қўлланма ТошПТИ нинг Илмий Кенгашида тасдиқланган, баённома № ____ 2011 й

ТошПТИ Илмий Кенгаши Илмий котиби Э.А.Шомансурова _____

МУНДАРИЖА

Кириш	7
1. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги.	
2. 1.1. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг тузилиши.....	10
1.2. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигига қарашли тиббий муассасалари.....	11
3. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари	
2.1. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари иш фаолияти ҳақидаги умумий маълумотлар.....	12.
2.2.Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари бошлиғининг вазифалари	17

2.3. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари бошлиғи профилактика ва даволаш иши бўйича ўринбосарининг вазифалари	18
2.4. Вилоят бош педиатри вазифалари.....	20
4. Кўп тармоқли тиббий марказ ҳамда болалар кўп тармоқли марказлари.	
3.1. Кўп тармоқли тиббий марказ ҳамда болалар кўп тармоқли марказлари иш фаолияти ҳақида умумий маълумотлар.....	21
3.2. Вилоят кўп тармоқли болалар маркази бош шифокорининг вазифалари ..	27
3.3. Вилоят кўп тармоқли болалар маркази бош шифокорининг даволаш ишлари бўйича ўринбосарининг вазифалари	33
3.4. Вилоят кўп тармоқли болалар маркази стационар мудирининг вазифалари.....	37
3.5. Вилоят кўп тармоқли болалар маркази ординатор-педиатрларнинг вазифалари.....	40
5. Шаҳар тиббий бирлашманинг ёки оилавий поликлиниканинг болалар бўлими	
4.1. Шаҳар тиббий бирлашманинг (болалар поликлиник бўлими) иш фаолияти ҳақидаги умумий ҳолатлар.	43
4.2. Шаҳар поликлиникасининг болалар бўлими мудирининг (марказ ёки оилавий поликлиника)	48
4.3. Поликлиниканинг педиатрия бўлими мудирининг вазифалари	49
4.4. Маҳаллий педиатр, врач педиатр (УАШ, педиатрия бўлинмаси бўйича) вазифалари.....	50
4.5. Мактабгача муассасалар ва мактаб врач педиатрларининг вазифалари ...	52
4.6. Оилавий поликлиниканинг иш фаолияти тўғрисида.	55
6. Шаҳар болалар касалхонаси.	
5.1. Шаҳар болалар касалхонаси ҳақида умумий маълумотлар.	83
5.2. Шаҳар болалар касалхонаси бош шифокорининг вазифалари	85
5.3. Шаҳар болалар касалхонаси бош шифокорининг тиббий бўлим бўйича ўринбосарининг вазифалари	90

5.4. Шаҳар болалар касалхонаси бош шифокорининг методик ишларни ташкиллаштириш бўйича ўринбосарининг вазифалари	92
5.5. Шаҳар болалар касалхонаси бўлими мудирларининг вазифалари	92
5.6. Врач ординатор- педиатр вазифалари	97
Акушер-гинекологик комплекс.	
6.1. Акушер-гинекологик комплекс иш фаолияти тўғрисидаги умумий маълумотлар	101
6.2. Акушер-гинекологик комплекс бош шифокорининг вазифалари	105
6.3. Оилавий поликлиниканинг аёллар маслаҳатхонаси (бўлими)	107
7. Туман даволаш-профилактика муассасалари(МТБ Марказий туман бирлашмалари ва б.)	
7.1. Туман даволаш-профилактика муассасалари (МТБ Марказий туман бирлашмалари ва б.)нинг иш фаолияти ҳақидаги умумий маълумотлар.....	111
7.2. МТБ бошлиғи ҳамда МТШ бош шифокорининг вазифалари	115
7.3. МТБ бош шифокорининг амбулатор-поликлиник ёрдам бўйича ўринбосарининг вазифалари.....	120
7.4. Туман бош педиатри вазифалари.....	121
7.5. Марказий туман шифохонасининг ординатор-педиатр вазифалари	122
8. Қишлоқ даволаш профилактика муассасаси ҚВП	
8.1. Қишлоқ даволаш профилактика муассасаси (ҚВП) ларнинг иш фаолияти ҳақида умумий ҳолатлар	122
8.2. ҚВП мудирининг вазифалари	128
8.3. ҚВП молия менежерининг вазифалари.....	131
8.4. ҚВП да УАШ нинг вазифалари	135
8.5. ҚВП даги доянинг вазифалари.....	138
8.6. Умумий амалиёт хамширасининг ҚВП даги вазифалари	141
9. Даволаш-профилактика муассасаларидаги асосий ҳисоб-китоб ҳужжатлари.	
9.1. Амбулатор-поликлиник.	146

9.2. Шаҳар болалар шифохонасининг асосий хужжатлари	149
10. Даволаш-профилактика муассасаларидаги асосий кўрсаткичлар.	
10.1. Амбулатор-поликлиник	154
10.2. Шифохона иш фаолияти асосий кўрсаткичлари.....	158
11. Адабиётлар	165

Кириш

Шифокор, қандай лавозимни эгаллашидан қатъий назар ўз иш ҳажмининг ҳам иш ташкиллаштирувчиси-бошқарувчиси ҳам амалга оширувчиси ҳисобланади.

Ҳар бир бош шифокорнинг бошқарувида ёки шифокорлар ёки ўрта ҳамда кичик тиббий ходимлар бўлади. Шифокорлар ҳамда ўрта тиббий ходимлар биргаликда бўлишлари ҳам мумкин. Эгаллаган лавозимига кўра бошқарувда бўлган қарашли кишилар сони 1-2 дан то бир неча бўлишлари мумкин.

Ҳар бир тиббий лавозимдаги вазифалар ва мажбуриятлар ўзига хос хусусияларга эга, ташкиллаштирувчи-бошқарувчи сифатида эса мажбуриятлар умумий хусусиятларга эгадир.

Барча бошқарувчилар, жумладан шифокорлар ҳам қуйидаги сифатларга эга бўлишлари керак:

1) хушаҳлоқли, мустаҳкам-ғояли, чуқур билимларга эга, бошқарувчи сифатида кенг дунёқарашли бўлишлари.;

2) Ўзига хос аниқ бир мақсадга йўналганлиги ўзига хос, виждонли, яхшиликга ишонган, фаол ва ташаббускор бўлишлари;

3) интизомли, ишбилармон ва ўз ишига ижодий ёндошиш ва ўз қарамоғидаги ишчилардан ҳам берилган ишларга виждонли ёндашувни талаб қилиш, ҳар бир ишда самарадорликка ва натижавийликка эришиш, ҳар доим янгиликка эришишлари;

Ўз вазифа ва мажбуриятларини, врачлик бурчини ҳаққоний ва ҳалоллик билан бажаришлари;

4) Камчиликларга бегоҳат бўлиш, тўғри танқидга ҳолис қарашлик, ўз қарамоғидагилари билан яқин муносабатда бўлиш ва уларга мураббий бўлишлари;

5) Ўз ишига алоқадор бўлган соғлом кишилар ва касаллар билан хушмуомала бўлиш ва бунга ўз ҳамкасабаларини ўргатишлари.

Бу мавзуга оид, раҳбар қандай унвонли ва касбидан қатъий назар қандай бўлиши кераклиги ҳақида кўпгина илмий ва оммабоп адабиётлар мавжуд.

Ҳар бир раҳбар аниқ бир мақсад сари интилувчан бўлиши, ўзи бошқарган ишига қизиқувчан, қўрқув учун эмас балки виждонан ишлаши, ишини, касбдошларини, коллективини севиши керак. Бундай раҳбар иши билан шундай машғул бўладики ўз шахсий бахтсизликлари ва муаммоларини сезмайди. Бундай раҳбар беихтиёр ўз касбдошларини мардлик сари етаклайди.

Мақсад сари интилиш – бу шахс эришмоқчи бўлган аниқ бирор бир нарсага эришишга ҳаракат. Ҳар бир инсон яқин ва узоқ мақсадларга эга, лекин шахснинг мақсад сари интилишини назарда тутилганида кундалик муаммолар эмас, катта ижтимоий мақсадлар тушинилади.

Касбий билимларга эгалик қилиш учун зарур:

- ўз соҳасида етакчи бўлиш, ўз билимларига таянган ҳолда тўлақонли ва ваколатли барча масалаларини ҳал қилиш.

Кўп манбаларда қуйидаги тавсифномаларни учратиш мумкин: бошқарувчи аниқ бир даражадаги камтарликка ва у билан боғлиқ бўлган ишончга эга бўлиши керак, ундан ташқари, бошқа одамларнинг ҳам мавжудлиги ва улар катта лавозимларни эгалламасалар ҳам у ёки бу вазифаларни бажара олишларини эсдан чиқармасликлари даркор. Буларга ишончнинг йўқлиги ходимларнинг мустақиллигининг кенглигига салбий таъсир кўрсатади.

Фақатгина бу шароит яратилгандагина барча ишчилар ҳаётга қизиқишни ва коллективдаги ишнинг қизиқлилигини, бу эса ўз навбатида янада ишнинг самарадорлигини оширади. Ҳар бир шифокорнинг иши жорий, унумли ва натижавий бўлиши керак. Жорий иш—қачонки керакли ишлар амалга оширилганида айтилади.

Натижавий иш — қачонки бирон бир аниқ ҳаракатлардан келиб чиқиб ижобий ёки кутилган натижа олинishiга айтилади.

Самарадор иш— қачонки аниқ бир самара, керакли натижа олинishiга айтилади. Ҳар бир раҳбар моҳир, ташаббускор бўлиши керак.

Ҳар бир шифокор некбин (оптимист) бўлиши керак. Некбинлик(оптимизм) келажакка ишонч — тетиклик, ҳаётга бўлган шодлик, инсоният ривожланишининг тараққиёт тантанаси билан суғорилган кучли дунёқараш.

Бу барча шароитларга риоя қилиш учун албатта ўзининг ва ҳамкасабаларнинг вазифаларини ва мажбуриятларини чуқур ҳамда ҳар томонлама мукамал билиш керак. Ўз олдимизга қўйган мақсадимиз: талабаларни турли ҳил даражадаги раҳбарларнинг асосий вазифалари билан таништириш ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикасида Мустақилликка эришилгандан кейинги йилларда (1991й.) аҳолининг соғлиғини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор қаратиладиган бўлди, тиббий муассасаларнинг иш фаолияти ва тузилмаси камолотга эришиши йўли орқали, тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш, тиббий ёрдамни яхшилаш учун шароитлар яратилди.

Республикаимизда охирги йилларда қатор қонунлар, Фармонлар, Қарорлар, Буйруқлар қабул қилинди. Соғлиқни сақлашни такомиллаштиришга, аҳоли соғлиғини мустаҳкамлашга ва фаол умр кўришни узайтиришга қаратилган кўплаб дастурлар тасдиқланди.

8 декабрь 1992 йилда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 40 моддасида «Ҳар бир фуқаро малакали тиббий ёрдам олиш ҳуқуқига эга» эканлиги кўрсатилган.

Республикаимиз Президенти Фармонларида 10.11.1998 й., №ПФ-2107, 27.02.2003й., №ПФ-3214, 19.09.2007й., №ПФ-3923 дан ҳамда Президент қарорларида 02.10.2007й. № 700дан, 18.03.2008й. №48дан, 13.04.2009й. №1096дан ва бошқа дастурий ҳужжатларда тиббий хизматни такомиллаштириш йўллари ва замонавий талабларга жавоб берувчи юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш йўллари ишлаб чиқилган. Юқорида айтиб ўтилган ҳужжатларга асосан буйруқлар ишлаб чиқилган, ҳамда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ва Умумжаҳон Соғлиқни Сақлаш Бирлашмаси томонидан қатор дастурлар ишлаб чиқилган ва режалар тасдиқланган. Ушбу ўқув қўлланма талабаларнинг жамият саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкиллаштириш ва бошқариш бўйича олган билимларига, ҳамда ҳар бир шифокорнинг эгаллаган мансабидан қатъий назар амалий ҳаётидаги учрайдиган саволларга асосланади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2 октябр 2007й. №ПФ-700 қарори Ўзбекистон Республикаси Президентининг 19 сентябр 2007й.дан №ПФ-3923 ва 18.03.2008й.дан №ПФ48 фармонида кўра тиббий муассасалар ўз мажбуриятларига эга ва маълум бир режага асосан қурилади, барча тиббий муассасаларнинг фаолиятини бошқарувчи йўналтирувчи аъзо бўлиб Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ҳисобланади.

1. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

1.1. 1.1. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг тузилиши

2 октябр 2007 йил №ПФ700 тасдиқланган қарорига асосан Марказий Аппарат Тузилиши, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги қарорига 1 январь 2009 йил ва иш фаолиятига асосан тузилиши:

- вазир , ва 4 вазир ўринбосарлари;
- Вазирнинг биринчи ўринбосари– даволаш-профилактика ёрдами, ташхис ва даволаш стандартларини мувофиқлаштириш ва ишлаб чиқиш, махсус ва стационар таиббий ёрдамни ташкиллаштириш, бирламчи тиббий-санитар ёрдам кўрсатиш, тиббий-ижтимоий муаммолар гуруҳлари бўлимлари бўйича бошқарувини ташкиллаштириш ва бошқариш;
- ўқув муассасаларида ва илмий ишлар бошқармаси ишиларини, илмий-тадқиқод иш фаолияти координацияси бўлимини, ўқув муассасалари бўлинмаларини иш фаолиятларини ташкиллаштириш ва бошқариш ;
- Вазир ўринбосари, Санитар-эпидемиологик назорати бош бошқармаси иш фаолиятини, санитар-гигиеник ва эпидемиологик бўлинмаларни, соғлиқ ва статистика марказларини давлатнинг бош санитар шифокори бошқаради ва ташкиллаштиради;
- Вазир ўринбосари оналик ва болаликни асраш бош бошқармаси ишини бошқаради ва ташкиллаштиради;
- Вазир ўринбосари бошқарувнинг моддий-техник базаси бош бошқармасини ривожлантириш ишларини, бухгалтерлик хисоботларни, маъмурий-хўжалик бошқармаларини бошқаради ва ташкиллаштиради

Вазирнинг 4 ўринбосарлари ва улар бошқарадиган мутасадди бошқармалар ҳамда бўлинмалардан ташқари вазир тасарруфига яна қуйидагилар тегишлидир;

- коллегия
- аттестацион текширувнинг котибияти
- ноъдавлат муассалари томонидан кўрсатиладиган тиббий ёрдам сифатини назорат қилиш ва лицензиялаш;
- назорат инспекцияси;
- иқтисодиёт ва маблағ билан таъминлаш бош бошқармаси;

- бюджет маблағларини мақсадли сарфлашни назорати ва таҳлил қилиш;
- Соғлиқни сақлаш тизимидаги маблағлар билан таъминланганлик ҳамда ривожланишни олдиндан айтиб бериш бўлими;
- ходимлар бўлими;
- бошқарув остидаги аппарат;

Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги Республика миқёсида бошқа бир қатор вазифалар қаторида тиббий ходимларнинг касбий билимлари ошириш билан ҳам шуғулланади. Буларга ўқув курсларини ташкиллаштириш, малака ошириш бўйича цикллар, коллегия кенгашлари, маслахат йиғилишлари, съездлар, конференциялар, давлатлараро ташкилотлар ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, БЖССТ ва б. иштирокидаги анжуманлар жорий қилиш киради.

1.2. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигига қарашли тиббий муассасалар

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги қарамоғига тегишли:

- Республика шошилинич тиббий ёрдам маркази ва унга тегишли туман филиаллари, ҳамда туман касалхоналарининг шошилинич тиббий ёрдам кўрсатиш бўлимлари;
- 29 Республика даволаш-профилактика муассасалари,
- 13 вилоят кўп тармоқли тиббий марказлари ва 13 вилоят кўп тармоқли болалар тиббий марказлари,
- 197 туман(шаҳар)тиббий бирлашмалари (марказий, туман поликлиникалари ва марказий туман шифохонаси), туман диспансерлари ва бошқа тиббий муассасалар.
- 10 Республика иқтисослаштирилган марказлари, 217 туман иқтисослаштирилган шифохоналари, туман тиббий муассасалари билан боғлиқ бўлган туғруқ мажмуалари, диспансерлар.
- 9 олий маълумот муассасалари, олийгоҳлар қошидаги лицейлар ва 81 ўрта тиббий ходимларни тайёрловчи коллежлар.
- Саломатлик ва тиббий статистика институти ҳамда унинг 154 филиаллари;

- ОИТС га қарши кураш бўйича Республика маркази, 197 туман(шаҳар) тиббий муассасалари ва кабинетлари билан боғлиқ бўлган 14 туман марказлари билан биргаликда.,
- Гематология ва қон қуйиш ИТИ тузилишига кирувчи қон хизмати ва унга тегишли 16 вилоят қон қуйиш станциялари;
- Республика давлат санитар-эпидемиологик назорат маркази, 14 туман марказлари, 1 марказ Тошкент шаҳрида ва туман(шаҳар) тиббиёт муассасалари билан алоқада бўлувчи 197 туман ДСЭН марказлари.
- шахсий тиббий муассасалар.
- Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги туман бошқармалари ва 197 туман(шаҳар) тиббий муассасалари орқали 3,1 мингдан зиёд ҚВПлар, бир неча ўнлаб оилавий поликлиникалар, акушерлик мажмуалари, иқтисослаштирилган шифохоналар ва диспансерлар ишини бошқаради.

2.СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИНИНГ ВИЛОЯТ БОШҚАРМАЛАРИ

2.1. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари иш фаолияти ҳақидаги умумий маълумотлар

Соғлиқни Сақлаш туман бошқармаси туман ҳокимиятида тузилиб ўз иш фаолияти давомида бевосита ҳокимиятга ва унинг ижрочи қўмитасига, ҳамда Ўзбекистон республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигига бўйсунди.

Бу бошқарма туман Соғлиқни Сақлаш тизимини, туман қарамоғидаги тиббий муассасалар ишини бошқаради ва туман аҳолисига тиббий ёрдамнинг сифати ҳамда соғлиқни сақлаш тизимининг ҳолати ва кейинги ривожланишига жавоб беради.

Бу бошқарма қуйидагилардан иборат:

1. Ходимлар сектори (бошқарувчи ва инспекторлар)

2. Молиявий режалаштириш бўлими (бўлим бошлиғи ва иқтисодчилар)
3. бош мутахассислар бўлими(штатга тегиши ва штатдан ташқари мутахассислар мавжуд).
4. 2- сектор.
5. Бухгалтерия (бош бухгалтер ва бухгалтерлар).
6. Техник назорат бўлими.
7. Бош инженер (янги иншоотларнинг лойиҳаларини тузувчилар) .

2.2. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари бошлиғининг вазифалари:

- бошқарманинг фаолиятини бошқариб ва бошқармага юклатилган мажбуриятларни бошқариш бўйича жавобгар ҳисобланади;
- соғлиқни сақлашни бошқаришга қаратилган саволларни ҳал қилишни, лойиҳаларни вилоят ҳокимиятининг кўриб чиқишига олиб чиқади. ;
- ўз бошқарув соҳасидан четга чиқмаган ҳолда ҳокимият ва соғлиқни сақлаш Вазирлиги буйруқларини, ҳамда юқори турувчи давлат бошқарув органлари томонидан ишлаб чиқилган масалаларни бошқаради, уларнинг жорий қилинишини текширади, ва ҳокимиятнинг бошқа бошқарув аъзолари билан биргаликда буйруқлар ишлаб чиқади;
- бошқарув ходимларини меҳнат ҳақидаги қонунга асосан ишга олиб, ишдан четлайди;
- тасдиқланган харажатлар сметасига мос равишда пуллар билан ихтиёрий равишда бошқаради;
- соғлиқни сақлаш тизими, идорага қарашли вилоят бошқаруви тузилиш бўлинмалари ҳақида низомни тасдиқлайди;
- бўлимлар бўйича соғлиқни сақлаш тизимида ишлаб чиқилган дастурларни назоратни ўрнатади;
- соғлиқни сақлаш тизими ишчиларининг меҳнат ва касбий интизомни бузилиши ҳолатларида маъмурий санкциялар қўлланилади.

2.3. Соғлиқни сақлаш тизимининг вилоят бошқармалари бошлиғи профилактика ва даволаш иши бўйича ўринбосарининг вазифалари

1. Бошқарилувчи бўлинманинг ривожлантириш бўйича мажмуа режалар ишлаб чиқишда қатнашади;
2. Вилоят даволаш-профилактика муассасаларини даврий равишда текшириш йўллари орқали, тиббий ёрдам ҳолатини ўрганади.
3. Идораларга қарашли ва Соғлиқни Сақлаш Вазирлигига қарашли муассасалар ҳамда ташкилотлардан, бошқарувчи хизматлардан олинган статистик маълумотларни таҳлил қилади ва уларни аҳоли тиббий-профилактика ёрдамини ташкиллаштиришни белгиланган тартибда ташкилотларнинг бошқаруви ва иш фаолиятини ривожлантиради. Даволовчи-профилактика муассасаларнинг даволаш-маслаҳат ёрдамини ташкиллаштиради.
4. Алоҳида мутахассислар ва даволаш-профилактика муассасаларининг илғор иш тажрибаларини ўрганади, умумлаштиради ва тарқатади.
5. Далиллий тиббиётга асосланган ҳолда фан, илм, техника ютуқларини даволаш-профилактика муассасаларига айниқса аҳоли орасида аёллар ва болаларнинг касалликларини профилактика, диагностика ва даволашни ўз вақтида қўллашни ва жорий қилишни қўллайди.
6. Анжуманлар, семинарлар ва бошқалар орқали шифокорлар ҳамда ўрта тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш бўйича келажак режаларни ривожлантиришда иштирок этади.
7. Даволовчи-профилактик муассасаларнинг замонавий асбоб-ускуналар, аппаратлар, дори-дармонларга бўлган эҳтиёжни ўрганади.
8. Аёлларга ва болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдамнинг сифатини ва муассаса устидан тушувчи шикоятларнинг сабабларини ўрганади ва уларни бартараф этади.
9. Аҳоли соғлиғини яхшилашга қаратилган дастурларни назорат қилади.
10. Вилоятнинг идорага қарашли ва бош мутахассисларнинг иш фаолиятларини бошқаради.

Вилоятнинг соғлиқни сақлаш бошқармаси даволаш ва профилактика ишлари бўйича бошлиқ ўринбосарининг ҳуқуқлари :

1. Даволаш-профилактика муассасалари ишларини текширишда қатнашиш ва уларнинг иш фаолиятларини яхшилаш мақсадларида чора-тадбирларни ишлаб чиқиш.
2. Даволаш- профилактика муассасаларининг умумий ва ихтисослаштирилган тиббий ёрдам фаолияти даражасини кўтаришга қаратилган чора-тадбирларни вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси, ҳамда уларга бўйсинувчи муассасалар ихтиёрига тақдим этиш.
3. Тиббий ёрдам сифатини юқори кўрсаткичларга кўтариш мақсадида бошқарув рухсати билан мутахассислар ва илмий тиббий бирлашмалар билан маслахатлашиш, кенгашларда илмий, ташкилий ва услубий саволларни ҳал қилиш.
4. Даврий равишда ўз билимларини ва профилактика ҳамда даволаш билан шуғулланувчи тиббий ходимларнинг малакалари ва билимларини ошириб туриш, бу ишнинг усули, шакли ва услубларини яхшилайти. Аҳоли орасида тиббий илм ва соғлиқни сақлашнинг ютуқларини далилий тиббиётга асосан фаол тарғибот қилиш.

2.4. Вилоят бош педиатри вазифалари

- бошқарувчи бўлимнинг ривожланиши ва такомиллашувига оид йиғилган дастурлар ва режалар ишлаб чиқишда қатнашиш;
- даволаш-профилактика муассасаларини даврий равишда шахсий текширувлар орқали соғлиқни сақлаш тизимини ва болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам ҳолатини ва сифатини ўрганиш;
- Идорага қарашли муассасалардан, соғлиқни сақлаш тизимидаги муассасалардан бошқарма орқали олинган, болалар касалланиши, гўдаклар ва болалар ўлими кўрсаткичларининг статистик маълумотларни таҳлил қилади, бу маълумотларга асосланиб даволаш-профилактика муассасаларини даволаш ишлари бўйича болалар аҳолисига кўрсатиладиган тиббий ёрдамни яхшилаш;

- болаларга даволаш-профилактика муассасаларидаги даволаш-маслаҳат ёрдамини ташкиллаштириш;
- болалар саломатлиги бўйича даволаш-профилактика муассасалари ва болалар ҳамда гўдаклар ўлими кўрсаткичлари бўйича тажрибаларни ўрганиш, умумлаштириш ва тарқатиш;
- вилоятдаги даволаш ва профилактика муассасаларига бутунжаҳон илм ютуқларини, далилларга асосланган тиббиётнинг тажрибаси, иш олиб бориш услубларини болалар касалликларининг профилактика, диагностика ва даволаш ишларига сингдириш;
- умумий амалиёт шифокорлари ва ўрта тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш бўйича келажакка бўлган режаларни ишлаб чиқишда қатнашиш;
- болалар даволаш-профилактика муассасаларини дори-дармонлар билан ҳамда тиббий асбоб-ускуналарга бўлган эҳтиёжни ўрганиш;
- аҳоли томонидан болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам ҳамда тиббий ёрдамнинг сифати юзасидан муассаса устидан тушган шикоятларнинг сабабларини ўрганиш ва уларни бартараф этиш чора тадбирларини ишлаб чиқиш.

Бош педиатр ҳуқуқлари:

- болаларга тиббий ёрдам кўрсатувчи болалар даволаш-профилактика муассасаларини(поликлиника, МББМ, ҚВП, шифохони ва б.) текширишда иштирок этиш ва уларнинг ишларини яхшилашга чора тадбирлар тайёрлаш;
- вилоят даволаш-профилактика муассасалари иш фаолияти, иқтисослаштирилган болалар тиббий ёрдами даражасини кўтариш бўйича таклифларни вилоят соғлиқни сақлаш тизими бошқармасининг ҳамда унга қарашли муассасаларнинг қарамоғига олиб чиқиш;
- болалар аҳолиси орасида тўғри турмуш тарзини тарбиялашга оид ишларда фаол иштирок этиш.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг « худудий соғлиқни сақлаш тизими муассасаларининг ташкилий тузилиши ва такомиллашуви чора тадбирлари тўғрисида» қарорига асосан 18.03.2008 й. № 48 тиббий муассаса тузилмалари ва қарорлари тасдиқланган .

Туман Соғлиқни Сақлаш тизими вазифалари

Туман аҳолисининг соғлиғини сақлаш бўйича барча чораларни ривожлантириш йўллари, туманлар шароитларини ҳисобга олган ҳолда туман аҳолисининг соғлиғини мустаҳкамлашга қаратилган Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ишлаб чиққан дастурларни Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаган фармонларини бажариш лозим.

Юклатилган вазифаларга мувофиқ қуйидагилар ҳал қилинади:

- аҳолининг соғлиғи ҳолатини ўрганади, туман ва шаҳарлар Соғлиқни Сақлаш бўлимлари маълумотларини таҳлил қилади, жойлардан тушган таклифларни инобатга олган ҳолда касалликларни олдини олиш, касалланиш кўрсаткичини пасайтириш, ногиронлик ва ўлимни камайтириш, кейинчалик аҳолининг актив ҳаётини узайтириш бўйича тадбирларни ишлаб чиқади. Соғлиқни сақлашнинг алоҳида йўналишлари бўйича вилоятлар ва туманларга мос дастурлар ишлаб чиқади, ижтимоий касалликларга, оналик ва болаликни асрашга алоҳида эътибор қаратади;

- бошқарма ва муассаларни малакали ходимлар билан таъминлайди, ходимларнинг малакаларини ошириш ва ўқитишни таъминлайди, ходимларнинг ишларига виждонан тўғри тарбиялаш ва ДПМ даги меҳнат интизомига риоя қилиш бўйича иш олиб боради. ;

- аҳолига тиббий-профилактик ёрдамни таъминлаш бўйича вилоят соғлиқни сақлаш муассасаларига методик ҳамда ташкилий қўлланмалар яратиш; малакали тиббий ёрдамнинг аҳолига яқинлашуви ва камолоти учун ривожлантирувчи тадбирларни ижро этади;

- Вилоят соғлиқни сақлаш муассасалари иши устидан назорат қилади. Оналик ва болаликни асраш, меҳнат шароитларини яхшилаш, аёлларнинг яшаш тарзи ва дам олиш шароитларини яхшилаш, болалар ва ўсмирлар орасида чиниқтирув муолажаларни ўтказиш бўйича ишларни ташкиллаштириш; болаларнинг озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмол қилишни ва маҳсулотларни сотиш бўйича саволларни ҳал қилиш, ҳамда мактабгача болалар таълим муассасалари ва ўқув

муассасаларида қай бир идора бошқарувида бўлишидан қатъий назар болаларнинг соғлиқларини назорат қилади;

- ишчи ва деҳқонларнинг қисқа муддатга меҳнат қилишга лаёқатлилигининг йўқолиши ва ходимларнинг касалланишини ўрганади, ҳамда мос келувчи корхоналар билан биргаликда касалланиш кўрсаткичини пасайтириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқади;

- даволаш-профилактика муассасаларида қисқа муддатли ишга яроқсизлик бўйича экспертиза ташкил қилади, қабул қилинган қўлланмаларга асосан ишчиларга касаллик варақалари берилишини уюштиради;

- қонунга мос равишда ишга киришдан олдинги ва иш фаолияти давомидаги даврий тиббий кўрикларни ҳамда даволовчи тиббий кўрикларни уюштиради;

- муассаса ва идораларда, ишлаб чиқарувчи корхоналарда санитар-эпидемиологик меъёрларни қасаба уюшмаларини тармоқлари билан биргаликда санитар-эпидемиологик хизмат орқали назорат қилади;

- меҳнат қўмитаси ва социал ҳимоя билан биргаликда меҳнатга лаёқатлилигининг турғун бузилиши сабабларини ўрганади;

- даволаш-профилактика муассасаларидан ВТЭК га юборилган беморларнинг йўлланмаларининг асосларини текширади;

- меҳнатга турғун лаёқатсизликни йўқотиш мақсадида касалларнинг соғлиқларини тиклашга қаратилган даволаниш муолажаларини ташкиллаштиради;

- ногиронларни тиббий ва меҳнат реабилитациясини, ҳимоя ва қизиқувчи муассаса, корхона ҳамда бирлашмалар билан биргаликда амалга ошириш;

- санитар-эпидемиологик хизматни қай бир муассасага қарашлилигидан қатъий назар давлат томонидан ўрнатилган тартибда санитар назорат қилиш ва методик бошқаришни уюштириш, туманнинг тегишли санитар ҳолати юзасидан чоралар кўриш, аҳоли ўртасида тиббий илмий ва гигиеник тарғибот ишларини ташкиллаштиради, аҳолини соғлом турмуш тарзига ўргатади;

- барча муассаса, корхона ва бирлашмаларнинг соғлиқни сақлашга қаратилган тадбирларни ўтказиш ишлари фаолиятини, аҳолининг санитар-эпидемиологик

ҳолати бўйича, инфекцион касалликларни олдини олиш бўйича ишларни мувофиқлаштиради ва назорат қилишда қатнашади;

- туман ҳудудида эпидемик касалликларни тарқалиши ва уларнинг тарқалишига ҳавф ёки эпидемик касалликлар тарқалиши ҳолатларида белгиланган тартибда бошқаради, бу касалликларнинг тарқалмаслигини олдини олишга қаратилган ҳамда йўқотишга қаратилаган ўзига хос шароитларда меҳнат фаолияти йўлидаги ҳаракатланишни бошқаради;

- соғлиқни сақлаш муассасаларини ривожлантириш ва қайта тиклашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш, моддий техник базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш ишларини бажаради;

- далилларга асосланган тиббиётни қўллаган ҳолда фан, илм, техника ютуқларини даволаш-профилактика муассасаларига ўз вақтида қўллашни ва жорий қилишни таъминлайди;

- даволаш-профилактика муассасаларининг аҳолисини дори-дармонлар билан ҳамда тиббий асбоб-ускуналар билан таъминлашда қатнашади, бор дори-дармонлар ҳақидаги маълумотлар билан шифокорлар, бошқа тиббиёт ходимларини маълумотлар билан таъминлашни ташкиллаштириш;

- ташқи муҳитни соғломлаштириш қоидаларига риоя қилиш, сув хавзаларини санитар қўриғи, тупроқ, атмосфера ҳавосини вилоят санитар-эпидемиологик станция орқали давлат назоратини ташкиллаштиради;

- шаҳарлар, бошқа аҳоли яшовчи пунктларда, масканлар ва умумий аҳоли турар жойларида шовқин-суронларни камайтириш ва йўқотишга қаратилган чора тадбирларни ташкиллаштиришда иштирок этади;

- курортлар санитар округлари қўриқлаш чегараларини белгилаш саволларини ҳал қилишда ва уларнинг тартибларини белгилашда қатнашади.

- жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланувчи кишилар соғлиқларига қаратилган тиббий назоратни ҳамда, аҳоли орасида жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга ёрдам;

- суд-тиббӣй ва суд-психиатрик экспертизалари муассасалари ишини ташкиллаштиради;

- вилоят, шаҳар худудида фуқаролар муҳофазаси бўйича чора-тадбирларни амалга оширади;

- соғлиқни сақлаш тизими ва унга тегишли бўлмаган муассасаларда молиявий-режали ишни ташкиллаштиради, қатор соғлиқни сақлаш тизими муассасаларининг келажак ва йиллик режаларни тузадилар, вилоят бюджетида турувчи ташкилотларнинг штат ва смета жадвалларини тузадилар ва уларни маблағ билан таъминлайдилар;

- идорага қарашли бўлган муассаса ва ташкилотларда бирламчи ҳисобни ташкиллаштиради ва статистик ҳамда бухгалтерлик ҳисоботларни ташкиллаштиради, жамловчи бухгалтерлик ҳисоботларни ва мувозанатларни тузади.тегишли муассасаларга бу маълумотларни тақдим этадилар;

- идорага қарашли бўлган ташкилотларни ва муассасаларни даврий текшириш ва қайта кўриб чиқиш, ижтимоий мулкни асрашга қаратилган чора-тадбирларни ташкил этади;

- қўшилган капитал маблағларнинг сарфланишини самарасини таъминлайди, янги иншоотларни барпо қилишни, жойлашувини ва ўз соҳасига тегишли бўлган капитал қурилиш ва таъмирлашга қаратилган масалаларни ҳал қилади.;

-идорага қарашли бўлган муассаса ва корхоналарнинг моддий-техник таъминотини таъминлашни ташкиллаштиради, ажратилган фондлар ва уларнинг ишлатилиши бўйича назоратни амалга оширади ;

- вилоят аҳолисидан келиб тушган таклифлар, аризалар ва шикоятларни кўриб чиқишни ва ҳал қилишни ташкиллаштиради, шикоятларни келтириб чиқарувчи сабабларни йўқотишга қаратилган чораларни кўради.;

- соғлиқни сақлашга ҳақидаги қонунларни аҳолига тушунтириш бўйича ишларни ташкиллаштиради;

-ҳар ойда вилоят йиғилишлари, конференциялар ва семинарлар ўтказиб, уларда муҳим масалалар ҳамда соғлиқни сақлаш тизимидаги янгиликларни жорий қилиш ҳақидаги саволлар муҳокама қиладилар, Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ва

Олий ўқув юртлари билан, ҳамда хорижий давлатлар билан алоқаларни доимий тутиб туради;

- Ўзбекистон Республикаси маслаҳат кенгашларида қатнашади;

- Ўзбекистон Республикаси ҳукуматига ҳамда Соғлиқни Сақлаш Вазирлигига тегишли қарорлар, қонунлар ва фармонлардан келиб чиққан ҳолда қўшимча тадбирларни ўтказди

3. Кўп тармоқли тиббий марказ ҳамда болалар кўп тармоқли маркази.

3.1. Кўп тармоқли тиббий марказ ҳамда болалар кўп тармоқли марказлари иш фаолияти ҳақида умумий маълумотлар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 19 сентябр 2007 йил №ПФ 3923 «Соғлиқни сақлаш давлат дастурини ривожлантириш ва реформаларни чуқурлаштириш бўйича кейинги йўналишлари ҳақидаги фармони»га асосан вилоят шифохоналари қошида ҳамда вилоятнинг бошқа иктисослаштирилган болалар шифохоналаринг ўлимларида ташкиллаштирилади. Аҳолига юқори малакали стационар, амбулатор ва маслаҳат-ташҳис хизмат кўрсатувчи даволаш-профилактика муассасаси бўлиб ҳисобланади.

2. Марказ давлат муассасаси стандартида яратилади, ўзи мустақил юридик юз ҳисобланиб, ўз мустақил балансига, гербли муҳрига, банклардаги ҳисоб рақамларига ва бошқа иш жараёнидаги керакли ҳужжатларга эга.

Марказ - тиббий ва фармацевтик ходимлар учун ўқув малака ошириш базаси ҳисобланади.

3. Марказ ўз иш фаолияти давомида Ўзбекистон Республикасининг президенти фармонлари, буйруқлари, Ўзбекистон республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг фармонлари, қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фармонлари ва қарорлари, Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг буйруғи актларидан фойдаланилади.

II. МАРКАЗЛАРНИНГ МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАРИ

4. Марказни тузишда мақсад ва вазифалар қуйидагилардан иборат:

Болаларнинг кўп тармоқли тиббий марказларида аҳолининг катта ёшли ва болаларга асосий тиббий йўналишлар бўйича (режали жарроҳлик, терапия, кардиология, оториноларингология) малакали тиббий ёрдамга, диагностикадаги, даволаш ва профилактикага бўлган эҳтиёжларини қондириш;

Вилоятнинг болалар тиббий марказларига тиббиётнинг янги технологияларини, усулларини киритиш ва қўллаш бўйича методик таминлаш .

5.Марказнинг асосий вазифалари:

Катталарнинг марказларида –катталарга, болаларникида-18 ёшгача бўлган болаларга юқори малакали тиббий ёрдамни ташкиллаштириш ва касалларни текшириш.;

Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш Вазирлиги тасдиқлаган клиник стандартларга асосланиб касалларга юқори малакали тиббий ёрдам кўрсатиш;

Туман(шаҳар) тиббий бирлашмаларидаги ходимларига маслаҳат ва ташкилий услубий ёрдамни кўрсатиш;

Даволаш-профилактика муассасаларининг амалиётига янги тиббий технологияларни ва бошқаришнинг иқтисодий усулларини киритиш ;

Катталар ва болалар марказлари ходимларини ўқитиш, малакаларини ошириш ва қайта ўқитиш ишларида қатнашиш;

Даволаш муассасаларида даволаш-диагностика ишлари сифатини экспертиза қилиш;

Аҳолининг умумий касалланиши, ўлими, ишга вақтинчалик лаёқатсиз бўлиши ва ногиронликларини ўрганиш (катталар ва болалар марказларида);

Катталар ва болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдамни мақсадли дастурларини ишлаб чиқиш ва қўллаш.

III. МАРКАЗЛАРНИНГ БУРЧ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

6. Қонунга мос равишда ўз олдига қўйган мақсадларни амалга ошириш учун марказ қуйидаги ҳуқуқларга эгадир::

унинг ҳисобига ўтган давлат мулкани ишлатиш ва бошқариш ;

асосий мулкларни ижарага олиш, бериш ва кредитлар олиш, грантлар, кредитлар, қарзлар ва б. ларни олиш ва бериш ;

марказнинг ходимларига бериладиган ойлик маошалари катталиклари, моддий рағбатлантириш ва пуллик тиббий ёрдамнинг самараларини ўзи мустақил белгилаши;

илмий тадқиқодларни қилиш мақсадидаги давлат грантларини олиш бўйича мусобақаларда иштирок этиш;

катталар ва болалар марказларидаги хўжалик фаолиятларини юритишда интеллектуал мулкка бўлган муаллифлик ҳуқуқларини олиш ва ишлатиш

Ўзбекистон Республикасининг қонунларига ва давлатлараро шартомаларга асосан чет эл юридик юзлари билан илмий ва илмий –техник ҳамкорликни амалга ошириш;

Марказнинг ишига, қонунларига зид келмаган бошқа фаолиятларни амалга ошириш .

7. Марказ Соғлиқни сақлаш Вазирлиги билан келишилган ҳолда кўрсатадиган пуллик тиббий ёрдамга ва бошқа қиладиган ишларига нарх навони қўйиш ҳуқуқига эга

8. Марказлар қуйидаги мажбуриятларни бажаришлари лозим:

Аҳолига малакали юқори сифатли тиббий ёрдам кўрсатиши керак:

Давлат томонидан мухтожларга, имтиёзларга эга аҳоли қатламига бепул амбулатор ёрдам кўрсатиш;

Имтиёзларсиз бўлган Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ҳамда фуқаро бўлмаган, чет эл фуқароларига тўлов асосида;

Диагностика ва даволаш стандартларига мос равишда тиббий ёрдам бериш;

Вилоят тиббий-профилактика марказлари ҳамда бошқа тиббий муассасалар ходимларининг ўқишини, қайта ўқишини ва малака оширишларини доимий таъминлаш;

Олдинда турган тиббий муассасаларнинг иш тажрибаларини ўрганиш, умумлаштириш ва амалиётга татбиқ қилиш;

Марказ ходимларига меҳнатни ташкиллаштириш ва ҳақ тўлаш, ёнғин хавфсизлитгини таъминлаш, ижтимоий таъминот ва химояларни қонунларига мос равишда кафолат бериш;

Марказнинг моддий техник базасини тиббий техника ва тиббий технологиялар билан ривожлантириш ва мустахкамлаш;

Мулкларни мақсадли ишлатиш ва унинг сақланишини таъминлаш;

Қонунларга мос равишда бухгалтерлик ва статистик ҳисоботларни олиб бориш.

МАРКАЗНИНГ ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШ

- Марказни бошқаришни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазيري томонидан ишга олинадиган ва озод этиладиган, ҳокимнинг алоҳида белгиланган бошқарма ҳудудидаги кўрсатмасига асосан бош шифокор амалга оширади.

- Бош шифокор ўринбосарларга эга. Марказ бош шифокори Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазيري билан келишилган ҳолда ўринбосарларини ишдан олади ва ишга тайинлайди.

- Марказ бош шифокори белгиланган тартибда Марказнинг иш фаолиятини бошқаради,

- Марказдаги ишларни ташкиллаштиради, марказ номидан ўзи ишончномасиз барча муассасаларда марказ қизиқишларини намойиш этади, Марказнинг

мулкини бошқаради, шартномалар шу жумладан меҳнат шартномалари тузади, банкларда ҳисоблар очади, ишончномалар беради, моддий жиҳатдан маблағларни бошқаради, штатларни тасдиқлайди, буйруқлар ишлаб чиқади ва Марказнинг иш фаолияти давомидаги натижаларга ўзи мустақил жавобгар шахс ҳисобланади .

- Марказнинг бош шифокори йўқлиги ҳолатларида унинг вазифаларини ҳудудий соғлиқни сақлаш тизими бошқармаси билан маслаҳатлашган ҳолда ўринбосарларидан бири бошқаради.

V. МАРКАЗНИНГ МОДДИЙ ХЎЖАЛИК ФАОЛИЯТИ

- Марказнинг моддий хўжалик фаолияти қонунга мос равишда амалга оширилади.

-Марказ ўз фаолиятига мос равишда ўз мулкини бошқаради, ишлатади ва эғалик қилади, шу билан бир қаторда бюджет ҳамда бюджетдан ташқари маблағларни самарали сарфлашини таъминлайди.

- Марказнинг мулки асосий жамғарма ҳамда бошқа моддий қимматликлар ва моддий ресурслардан иборат.

- Марказ шартнома асосида ишлатилмайдиган хоналарни ижарага бериб улардан чиққан маблағларни Марказнинг ривожланишига сарфлаш ҳамда қонунда кўрсатилган тартибда Марказ балансидаги мулк ва асбоб-ускуналарни ҳисобдан чиқариш ҳуқуқига эга .

- Марказнинг моддий таъминоти давлат ҳамда бошқа қонунга ҳилоф бўлмаган нодавлат ташкилотлари маблағлари ҳисобланади.

- Марказнинг моддий таъминоти давлат бюджетидан қонун доирасида тасдиқланган сарф-харажат таҳлилларига асосан ҳудудий хазиналар орқали амалга оширилади.

VI.ҚАЙД ВА ҲИСОБОТЛАР

- Марказ қонунга мос равишда бухгалтерлик қайдларни ва ҳисоботларни олиб боради, ҳамда уларни Ўзбекистон Республикаси статистика давлат комитетига ва соғлиқни сақлаш Вазирлигига тақдим этади, муҳокама қилинган рўйхатларга асосан ҳужжатларни сақлаш ва топширишга жавоб берадилар

- Марказнинг моддий-хўжалик ишлари бўйича текширишлар ва назоратни соғлиқни сақлаш органлари ҳамда молия, моддий органлар, шартномалар асосида бошқа давлат муассасалар томонидан амалга оширилади.

- Марказ приватизация ва сотиб олинишга лаёқатли эмас.

- Марказ реорганизацияси ва ликвидацияси қонунга мос равишда олиб борилади.

2. Вилоят кўп тармоқли марказ бош шифокорининг вазифалари

1. Бош шифокор вилоят болалар марказини маҳаллий аҳолига таянган ҳолда ҳолис ўзи бошқаради: марказнинг даволаш-профилактика, ташкилий-услубий, бошқарув-хўжалик ва моддий таъминоти ишларига жавоб беради.
2. Бош шифокор лавозимига малакали мутахасис шифокорларлардан тайинланади. У даволаш ва ташкилий ишларда керакли тажрибага эга ва вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси томонидан ишга олинади ва ишдан четлатилади.
3. Вилоят болалар марказининг бош шифокори ўзига қарашли соғлиқни сақлаш органларига бўйсунди.
4. Вилоят болалар марказининг бош шифокори марказ ҳақидаги низомга, соғлиқни сақлаш органлари ва юқори турувчи органларнинг қарорлари, қонунлари ва қоидаларига асосан иш фаолиятини олиб боради

А. Бош шифокор марказнинг асосий вазифаларига асосланиб, қуйидагиларга йўналтирилган тадбирларни ишлаб чиқаради ва амалга оширади:

- Вилоят болалар аҳолисини тиббий хизмати бўйича сифатни ва иш маданиятини ошириш бўйича, юқори малакали стационар ва поликлиник(маслаҳат) тиббий хизматларини амалга ошириш;
- болаларга тиббий ёрдам кўрсатувчи қишлоқ ва шаҳар даволаш-профилактика муассасаларининг ташкилий-услубий даражасини ошириш;
- болаларга тиббий ёрдам кўрсатувчи тиббий ходимларнинг малакаларини доимий ошириш бўйича шуғулланади

Б. Ташкиллаштиради:

- вилоятдаги болаларнинг касалланиш, болалар ва гўдақлар ўлимини сабабларини ўрганиш, кўп тарқалган болалар касалликларини камайтиришга ва кейинчалик йўқотишга қаратилган чора тадбирларни ишлаб чиқади,; ҚВП ва ТМК ларда болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдамни сифатини ошириш бўйича ишларни ;
- Вилоятдаги қишлоқ ва шаҳар даволаш-профилактик муассасаларнинг шифокор умумий педиатрлари ва ўрта ходимларни малакаларини ошириш бўйича чора тадбирларни ишлаб чиқади;
- Вилоят, Республика, хорижий мамлакатларнинг болаларга кўрсатадиган тиббий ёрдамни даволаш-профилактик муассасалардаги тиббий хизматни даражасини ошириш ва ўрганиш, умумлаштириш ва янги тиббий маълумотларни тарқатиш ишларини ;

В. Таъминлайди:

- марказнинг барча структур бўлинмалари орасидаги аниқ ташкилий бўлиш ва ишлардаги ташкилий ҳамда ишлардаги боғлиқликни таъминлаш:
- болалар аҳолисига даволаш-профилактик ёрдамни кўрсатиш бўйича туманларнинг, вилоятлараро тиббий муассасалар орасида режавий-маслаҳат ишларини йўналтиради;
- далилларга асосланган тиббиётнинг натижалари ва касал болаларни даволаш , вилоят болалар марказлари иш фаолиятларига замонавий профилактика, диагностика ва даволаш нинг усулларини ўзлаштириш ва иш фаолиятларига кенг қўллаш

- вилоят болалар тиббий марказида касал болаларнинг парвариши ва тиббий хизмат кўрсатиш бўйича ташкилий шаклларнинг ва иш услубларининг ривожланиши ҳамда такомиллаштирилиши;
- ишчи ходимларнинг аризаларини, шикоятларини ва таклифларини ўз вақтида кўриб чиқиш ва уларнинг ҳар бирини амалга ошириш учун назорат олиб бориш;
- стационар ва поликлиникаларда барча ҳолатларни ўз вақтида аниқлаш ва текшириш (тўсатдан ўлим, ўз вақтида кўрсатилмаган тиббий ёрдам, ички инфекциялари, авария ҳолатлари ва б.); юқори органларга текширув натижалари ва аниқланган ҳолатлар бўйича бажарилган ишларни белгиланган вақт оралигида ҳисобот бериш ;
- Марказнинг фаолияти ҳақидаги йиллик ва кварталлар бўйича бўлган статистик, молиявий, хўжалик ишлари бўйича бўлган ҳисоботларини, бюджети ҳақидаги маълумотларни сифатли тайёрлаш ва юқори турувчи муассасаларга тақдим этиш.
- доимий равишда ўз иш фаолияти ҳақида юқори турувчи соғлиқни сақлаш органларига, маҳаллий муассасаларга ва аҳолига ҳисобот бериш;
- маҳаллий кенгаш ишида ва унинг иши учун керакли шароитлар яратишда доимий иштирок этиш .

Вилоят болалар марказлари иш фаолиятининг сифатини ва иш маданиятини оширишга қаратилган фаолиятларни кенг қўллашга қаратиш ва моддий-техник базани мустаҳкамлаш;

Г. Жавобгар:

- ҳозирги давр талабларига мос ривожланган фан ва техника даражасида марказда болаларни текшириш сифати , даволаш ва парвариш сифатларига ;
- марказдаги бор куч ва хизматларнинг тўғри сарфланишига: асосий жамғарма (иншоотлар, асбоб-ускуналар ва б.) тиббий анжомлар ва тиббий ходимлар;
- касал болаларни текшириш ва даволашга қаратилган ишларнинг сифатини кўтариш, болалар тиббий кўриклари сифатларини кўтаришга ва ўз вақтида янги очилган резервларни топиш ва қўллашга;
- фуқаролар муҳофазаси ва бошқа махсус буйруқларни бажаришга шифохонанинг тайёргарлигига ;

- марказнинг моддий-техник базасини яхшилашга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқишга (таъмирлаш ишларини амалга ошириш, янги жиҳозлар билан таъминлаш, тиббий анжомлар ва дорилар билан таъминланганлик);
- молиявий маблағларни, доривор моддаларн ва б. маҳсулотларни тежамли ва мақсадли;
- қўлланилган йўриқномага асосан касаллик варақаларини сақлаш ва рўйхатига олишни ташкиллаштиришга;
- марказ ва унинг худуди атрофини кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштиришга;
- ёнғин ҳавфи туғилганида касалларнинг тасдиқланган эвакуация режаси бажарилиши ва ёнғин олдини олиш тадбирларини бажарилишининг назоратига.

Д. Вилоят болалар марказининг бош шифокори қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- ходимларни ишга олиш ва ишдан озод қилиш;
- ходимларни рағбатлантириш ва уларга жарима солиш;
- қарор ва буйруқлар чиқариш;
- Ҳукумат органларида, суд, жамоат ва бошқа ташкилотларда марказ вакили сифатида иштирок этиш;
- марказ номидан қонун доирасидан чиқмаган ҳолда кредитлар олиш ва бериш, шартномалар тузиш, мажбуриятларни зиммасига олиш ва бошқа ҳаракатлар қилиш;
- зарурият туғилганида вилоят болалар маркази мутахассис-шифокорларини даволаш профилактика муассасаларидаги ишларни ташкиллаштириш ва диагностика, даволаш, профилактиканинг янги усулларни ўзлаштиришда амалий ёрдам бериш мақсадида туманларга юбориш;
- Соғлиқни сақлаш мутасадди органлари билан келишилган ҳолда бош шифокорларни, туман тиббий бўлимлари бош шифокорларини, қишлоқ врачлик пунктлари бошлиқларини, ҳамда бош (катта) хамшираларни вилоят болалар марказига ишларни ташкиллаштириш, шифохонани бошқариш, хўжаликларини юритиш бўйича қисқа муддатли малака ошириш ўқишига жалб этиш ;
- Шифохонанинг ички тартиб-қоидаларини бузганлиги туфайли беморга шифохонадан муддати чиқмаган ҳолда жавоб бериш.;

-Айрим ҳолатларда истисно тариқасида паталогоанатомик ёришни ўтказмасликка рухсат бериш;

- Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги томонидан тасдиқланган ва фармакология коммитети кўриб чиққан дори моддалари билан даволашнинг янги усуллари қўллашга рухсат бериш, ҳамда далилларга асосланган тиббиёт таклифларига ва фармакологик комитет қарорига асосан.

Е. Вилоят болалар марказининг бош шифокори мажбуриятлари :

-юқори ташкилотларнинг буйруқ, қарор, йўриқ-услубий топшириқларни етказиш ва уларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш;

- янги усуллар, профилактика воситалари, ташхис ва даволаш ҳамда илғор, энг яхши даволаш-профилактика муассасаларнинг тажрибаси ва далилларга асосланган тиббиёт тавсифлари билан таништириб бориш;

-касал болаларга хизмат кўрсатишда стационар ва поликлиника (маслахатхона) орасидаги ҳамкорликни таъминлаш ҳамда қисқа муддатда болаларни маслахат поликлиникаларида текширувдан ўтказиш;

-текширувдан ўтказиш сифатини, даволаш ва стационардаги болаларга шароит яратиш ҳамда хизмат кўрсатаётган тиббий ходимларни ҳаракатларини доимий назорат қилиш.;

- марказ иш режасини тузиш ва унинг бажарилишини таъминлаш;

- қуйидагиларни кўриб чиқиш ва тасдиқлаш:

- марказнинг тузилма бўлимлари иш режаларини;

- стационар ва поликлиникалардаги шифокор- ординаторларнинг иш жадвалини ;

-марказнинг ички тартиб қоидалари ҳамда тиббиёт ходимларининг ҳаракатлари тўғрисидаги йўриқномаларни;

- ташкиллаштириш ва доимо ўтказиш:

- марказ ходимларининг маслахат йиғилишларини ва шифохона кенгашларини;

- навбатчилик давомида бўлиб ўтган асосий воқеалар ҳақидаги навбатчи шифокорларнинг маълумотларини эшитиш мақсадида анжуманлар уюштириш;

- стационар ва поликлиникалардаги бўлимларда, хоналар ҳамда бошқа тиббий тузилмаларда режали ва навбатдан ташқари (жумладан тунги) текширишлар ўтказиш ;

- ўринбосарларининг ва тиббий тузилма бошлиқларининг ўтказган ишлари тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш

Бош шифокор йўқлигида унинг вазифаларини ўринбосарларидан бири (поликлиника бўйича КТБКВТМ ўринбосари). КТБКВТМ нинг асосий бўлимларидан бири поликлиника бўлими ҳисобланади.

Кўп тармоқли болалар консультация поликлиникаси вилоят тиббий маркази

- замонавий илмий-амалий тиббиёт эришган ютуқларига асосланган ҳолда вилоят ва туманлар даволаш-профилактика муассасаларидан ташхисни аниқлаш ва тасдиқлаш учун юборилган касалларга юқори сифатли шифокор-маслаҳат ёрдамини кўрсатади ва уларнинг кейинги даволаниши ҳақидаги масаласини ҳал қилади ;

- вилоят туманларидан касалларни маслаҳат поликлиникаларига юборилиш тартиблари ва кўрсатмаларини ишлаб чиқади ва тегишли тартибда уларни юқори соғлиқни сақлаш органларига ўрганиш ва тасдиқлаш учун юборади;

- бемор болаларни даволашда маслаҳат бериш учун вилоят болалар маркази ва бошқа муассасаларнинг, жумладан вилоятда жойлашган илмий текшириш ва тиббиёт институтларининг юқори малакали мутахассис шифокорларни, жалб этади;

- Вилоят даволаш-профилактика муассасалари шифокор-педиатрлари учун сиртқи (ёзма ва телефон орқали) маслаҳатлар бериш, туманларга тез тиббий ёрдам марказлари билан ҳамкорликдаги шифокор- мутахассисларнинг жойларга чиқиб маслаҳат беришларини ташкиллаштиради;

- касал болаларга маслаҳат поликлиникасида қўйилган ташхис, ўтказилган даволаш ва кейинги даволаниш тўғрисидаги тавсифларга ва касални кузатиш асосида тиббий хулосалар беради ;

- туман миқёсида ташхисларнинг номутаносиб ҳолатлар (касални консултацияга юборган даволаш-профилактика муассасаси томонидан ва консултация поликлиникаси томонидан аниқланган ташхислар)ни ҳамда даволаш-профилактика муассасалари шифокорлари болаларни маслаҳат поликлиникасига юбориш олдидан кўриш ва даволаш жараёнида йўл қўйган хатоларини таҳлил қилади ;
- вилоят туманларида даволаш-профилактика муассасаларининг шифокорлари болаларни кўриш ва даволаш жараёнидаги йўл қўйган хатоларига ва ташхисларининг номутаносиблик ҳолатларига асосланиб, ҳар чоракда даволаш-диагностика ишининг ҳолати ва даражасига баҳо бериб маълумотнома хатларини тайёрлайди.

3.3. Кўп тармоқли болалар марказидаги даволаш-профилактика ишлари бўйича бош шифокор ўринбосарининг вазифалари

1. Вилоят кўп тармоқли болалар марказидаги даволаш-профилактика ишлари бўйича бош шифокор ўринбосари болалар аҳолисига даволаш-профилактика ишларини ташкиллаштиришда тажриба ва мутахассисликка эга бўлган шифокорлардан тайинланади, мутасадди соғлиқни сақлаш органларининг кўрсатмаларига ва вилоят болалар маркази бош шифокорининг тақдимномасига кўра тасдиқланади, ишдан озод қилинади.
2. Вилоят кўп тармоқли болалар марказидаги даволаш-профилактика ишлари бўйича бош шифокор ўринбосари бевосита вилоят болалар маркази бош шифокорига бўйсунди .
3. Вилоят кўп тармоқли болалар марказидаги даволаш-профилактика ишлари бўйича бош шифокор ўринбосари қуйидаги ишларни:
 - вилоят болалар маркази низомига асосан маслаҳат поликлиника ва стационар ишларини ташкиллаштиради, соғлиқни сақлаш органларининг буйруқ ва

йўриқномаларини, ҳаракатдаги қонунчиликни ҳамда юқори органларнинг буйруқ ва кўрсатмаларини қўллайди.

4. Замонавий тиббий илм ва техникага асосланиб, болалар аҳолисига малакали маслаҳат ва стационар ёрдамни кўрсатишни тўлиқ таъминлайдиган тадбирларни ишлаб чиқади ва амалга оширади;

5. Вилоят шаҳар ва қишлоқ тиббий муассасаларида болаларга амбулатор-поликлиник ва стационар хизматини кўрсатиш вилоят болалар марказининг ташкилий-услубий бўлим билан ҳамкорликда ўрганишни ташқиллаштиради ;

6. Вилоят болалар марказларида касалларни маслаҳат поликлиникалари, стационарларнинг бошқа бўлимлари, хоналари ва лабораторияларидаги текшириш ва даволанишида қулайликлар яратади;

6.1. Далилларга асосланган тиббиётни қўллаган ҳолда касал болаларни даволаш ва текширишда консултатив поликлиникалар ҳамда вилоят болалар маркази ишларида замонавий усулларни қўллаш ва ўз вақтида киритиш. ;

6.2. Болалар диспансеризацияларининг такомиллашувини таъминлайди ;

6.3. Вилоят болалар марказлари ишларининг ташкилий меъзонлари ва усулларини такомиллаштириш, вилоят туманларидан маслаҳат поликлиникаларига юборилган касал болаларни текшириш муддатини ва стационардаги даво давомидаги ётоқ кунларини қисқартириш;

7. Бевосита жавобгарликка эга:

- маслаҳат поликлиникалари ва касалхоналаридаги болаларни текшириш, ташҳислаш ва даволашнинг сифатига;

7.1. маслаҳат поликлиникаси ва стационарнинг куч ва маблағларидан тўғри фойдаланиш асосий жамғармага : (иморатлар, жиҳозлар, асбоб-ускуналар, транспорт ва б.) тиббий асбоблар ва тиббий ходимларга;

7.2. маслаҳат поликлиникалари ва стационар шароитларидаги беркитилган заҳираларнинг вақтида топилишига ва ишлатилишига, ишчи кучларининг бемор болаларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга.

7.3. тиббий ходимларни тўғри тақсимлаш, малака ошириш ва уларга бўйсунувчи ходимларнинг тарбиясига;

7.4. Қоидаларга биноан касаллик варақалари ва бланкларини қайд қилиш ва сақлашни ташкиллаштиришга .

8. Вилоят болалар марказининг даволаш-профилактика ишлари бўйича ўринбосари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

8.1. Вилоят болалар марказларида ўзига қарашли бўлган ходимларни бошқариш, уларга поликлиникаларда маслаҳат қабуллари ва маслаҳат ишларини олиб бориш бўйича буйруқлар, вазифалар бериш ;

8.2. Вилоят туманларидан келган касал болаларни вилоят болалар марказининг қайси маслаҳат поликлиникасига тўғри юборилишини ва қабул ҳамда текширишларни аниқлаш ;

8.3. Вилоят туманларидан маслаҳат поликлиникаларига юборилган болаларни зарурият туғилганида стационар текширишга мухтожлиги масаласини ҳал қилиш. ;

8.4. Вилоят болалар марказининг бош шифокорига бевосита унга бўйсинувчи ишчиларни рағбатлантириш ва ички тартиб интизомни бузган ёки бошқа ишларни бажарган тиббий ходимларга жарималар солиш ҳақидаги маълумотларни етказиш..

9. Вилоят болалар марказининг даволаш-профилактика ишлари бўйича ўринбосари қуйидаги мажбуриятларга эга :

9.1. вилоят болалар марказларидаги унга бўйсинувчи тиббий ходимлар, бўлим, лаборатория, хоналар бошлиқлари бўлган мутахассис –шифокорларга, доимий равишда уларга тегишли қарорлар, қонунлар, вазифалар ва ўқув методик қўлланмаларни етказиш.;

9.2. касал болаларнинг стационар ва поликлиникалардаги текшириш ва даволаш ишларининг ўз вақтида бажарилиши ҳамда сифатини доимий назорат қилиш;

9.3. Маслаҳат поликлиника, марказнинг даволаш-профилактика ишлари режаларини йиллик, квартал ва ойлик ҳисоботларини ишлаб чиқишини таъминлаш ;

9.4. Марказнинг даволаш-профилактика фаолияти ҳақида йиллик ҳисоботни ишлаб чиқиш ва бош шифокорга ўз вақтида етказиш;

9.5. Туман болалар марказларидаги ташкилий-услубий бўлим билан биргаликда доимий равишда (кварталда бир мартадан кам бўлмаган ҳолатда) туман тиббий муассасаларнинг бош шифокорларига услубий ва маълумотли хатларни ишлаб чиқиш ва юбориш.

Марказга юборилган бемор болаларнинг текшириш натижаларини таҳлил қилиш. (марказга келишдан олдин шаҳар ва қишлоқ тиббий муассасалардаги бўлган номутаносиб ташхислар, катта қўпол ҳатоликлар ва бошқа.)

9.6.Марказ ходимларининг илмий-амалий конференциялари ва кенгашларини иш натижаларини таҳлил қилиш мақсадида доимий равишда ташкиллаштириш ҳамда касал болаларни текшириш ва даволашнинг янги усуллари билан таништириш;

9.7. Медикаментлар, флюорографик пленкалар ва боғлов материалларини тежамли ишлатишни назорат қилиш .

9.8. Малакасини мунтазам равишда ошириш .

3.4.Вилоят болалар тиббиёт маркази стационар бўлими бошлиғининг вазифалари

1 Вилоят болалар тиббиёт маркази стационар бўлими бошлиғининг лавозимига малакали мутахасис шифокорлардан тайинланади. У даволаш ва ташкилий ишларда мутасадди мутахассислик бўйича тажрибага эга бўлиши керак.

2. Бўлим бошлиғини ишга тайинлаш ҳамда ишдан четлаштириш, вилоят болалар тиббиёт маркази стационар бўлими бошлиғи томонидан амалга оширилади. Лавозимга тайинланаётган вақтда илмий унвон ва илмий даражага эга бўлган шифокорларга имтиёзлар берилади.

3.Бўлим бошлиғи марказнинг бош шифокорига ва даволаш-профилактика ишлари бўйича бош шифокор уринбосарига бўйсунди.

4. Бўлим бошлиғи ўз ишида вилоят болалар маркази ҳақидаги низом ва бошқа расмий ҳужжатлар ҳамда юқори турувчи органларнинг фармонлари ва қарорларини қўллайди.

5. Бўлим бошлиғи бўлим тиббий ходимларининг стационардаги бемор болаларга кўрсатадиган тиббий ёрдам сифати ва маданиятига тўлиқ жавобгар ҳисобланади
6. Вилоят болалар маркази бош шифокори вазифаларига биноан стационар бўлими бошлиғи қуйидаги вазифаларни бажаради:
- 6.1. Замонавий илм ва амалиёт даражасида касал болаларни ўз вақтида даволаш , текширишни ташкиллаштиради ва таъминлайди;
- 6.2. Стационар бўлимдаги ординатор шифокорларнинг иш фаолиятларини ташхиснинг тўғри қўйилганлигини, даво тўғри буюрилганлигини ва унинг натижавийлигини, касал болаларнинг касаллик тарихларини тўғри олиб борилишини доимий назорат қилади;
- 6.3. Шифокор ординаторлар ва ўрта тиббий ходимлар билан биргаликда эрталабки ва ҳафтасига 2 марта кечки вақтда янги тушган ва оғир касалларнинг кўрикларини амалга оширади;
- 6.4. Диагностика ва даволашдаги барча қийинчиликларни ўз бўлими врач ординаторлари билан муҳокама қилади, ҳамда поликлиник ва стационар ташхисларнинг мос келмасликларини, болалар ўлими ҳолатлари кузатилганида паталого-анатомик ташхисларнинг ўзгаришларини таҳлил қилишади;
- 6.5. Ўз бўлимидаги касалларни қабул қилиш ва чиқариш масалаларини ҳал қилади, даволовчи шифокорлар билан биргаликда касаллик тарихларини текширадилар, қўл қўядилар, чиқиб кетган ҳамда бошқа бўлимга ўтказилган беморларга эпикризлар ёзади;
- 6.6. болалар билан госпитализация қилинган оналарга бериладиган касаллик варақаларини асосланганликларини ва тўғри ёзилганлигини текширадилар ;
- 6.7. Зарурият туғилганида бошқа мутахассисларни чақирган ҳолда консилиумлар бўлиб ва ўзлари ҳам уларда иштирок этадилар;
- 6.8. Бўлим касаллари ва болалар билан биргаликда госпитализация қилинган оналарига тўғри эмизиш тартибини, даволовчи парҳезларни, болалар билан тарбия ва педагогик ишларни, кун тартибини ишлаб чиқади ва таъминлайди ҳамда оғир касалларнинг парваришини индивидуаллигини таъминлаш, эмизикли гўдак болалар ва оғир болаларнинг парваришларини оналарга руҳсат берадилар;

6.9. Шифохона ички инфекцияларини профилактикасидаги зарурий чоратадбирларни амалга оширади, агарда бўлимда инфекцион касаллик аниқланса:

- а) беморни дарҳол изоляция қилинади ва врач эпидемиолог билан ҳамкорликда мулоқотда бўлган беморларни тарқатиш бўйича ҳамда карантин эълон қилиш бўйича масалаларни ҳал қилади;
- б) карантин эълон қилинганига қарамасдан янги келган касалларни қабул қилиш ва оғир келган бемор болаларни госпитализация қилишдан бош тортмаслик;
- в) Бош шифокорга ёки унинг даволаш-профилактика ишлари бўйича ўринбосарига барча касалхона ички инфекциялари ҳақидаги ҳолатлар бўйича маълумотларини етказди;
- г) касалхона ички инфекцияларига тегишли тезкор хабар карталарини тўлдирилишини назорат қилади, инфекция тарқалишининг барча эҳтимолларини кўриб чиқади;

6.10. Қуйидаги йўллар орқали барча бўлим шифокорлари ва ўрта тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш ишларини мунтазам олиб боради:

- а) янги тиббий адабиётлардан фойдаланиш, клиник ва паталогоанатомик анжуманларда иштирок этиш йўллари.
- б) алоҳида тузилган жадвалга мос равишда кетма-кет врач педиатрлар ва УАШ ни, тиббий ходимларнинг замонавий тажрибаларини ўрганиш, малака оширишга ва қайтадан ўқитишга юбориш;
- в) ўрта тиббий ходимлар билан оғир касал болаларнинг парвариши ва тўғри овқатлантириш мавзуларига оид дарслар олиб бориш;

6.11. Ўз бўлимидаги шифокорларнинг илмий анжуманларда тиббий ассоциациялар вазифаларига биноан бажарилган ҳамда илмий журналларга мақолалар сифатида бўлимдаги ишларни ўзида акс этган илмий-тадқиқод ишларини врач ординаторларга зиммаси юклаб, бундай ҳолларда бўлим бошлиғи мақола ва докладларда келтирилган статистик маълумотлар, фактларнинг ҳаққонийликларига жавоб беради;

6.12. Бўлим ходимлари билан тарбиявий ишларга, касалларга виждоний мулоқот ҳақидаги тарбиявий ишларни амалга оширади ;

6.13. Барча фавқулоддаги ҳолатлар ва уларга нисбатан қандай чоралар кўрилганлиги ҳақида бош шифокорни хабардор қилади (тўсатдан ўлим, бахтсиз ходиса ва б.);

6.14. Бўлимдаги барча тиббий хужжатларни олиб борилиши тўғрилигини таъминлайди.; асосий сифат кўрсаткичларини шахсан ўзи текширади ва таҳлил қилади; бўлим ишлари ҳақида белгиланган вақтларда ҳисоботлар тайёрлайди ;

6.15. катта ёшли болалар, госпитализация қилинган кичик болалар ва оналар билан санитар-оқартув ишларини олиб боради, гуруҳий, индивидуал суҳбатларнинг мавзуларини марказнинг бош шифокорига тасдиқлаш учун тақдим этади;

6.16. Бўлимда бериладиган заҳарли, кучли таъсирга эга дориларнинг сақланиши, қайд қилиниши ва берилишига жавобгар;

6.17. Бўлимдаги, касалларнинг ва хоналарнинг кийимларининг санитар-гигиеник ҳолатларига ҳамда тиббий ходимларнинг шахсий гигиеналарига жавоб беради;

6.18. Ташкилий кенгашларда фаол иштирок этади, ишчи таклифларини қайд қилади ва уларни кўриб чиқиб тадбиқ этадилар.;

7. Марказ бўлим бошлиғи қуйидагиларга ҳақли :

7.1. Бўлим ходимларига буйруқ ва вазифалар бериш;

7.2. Ўзи қарамоғидаги ходимларни рағбатлантириш ёки ўрнатилган тартиб қоидаларни бузганларга жарималар солиш;

7.3. Бўлим ходимлари шифокорлари ва ўрта, кичик тиббий ходимлари иш жадвалларини тасдиқлаш;

7.4. Бўлимга ходимларни танлашда иштирок этиш.

3.5. Вилоят болалар тиббий маркази врач-ординаторининг вазифалари

Вилоят болалар тиббий маркази врач-ординатори бош шифокор томонидан бўлим бошлиғи тавсияси билан тайинланади ва ишдан озод этилади.

1. Ординатор бевосита бўлим бошлиғига бўйсунди ва барча ишларни унинг қарамоғида бажаради.
2. Вилоят болалар маркази ординатори қуйидаги **мажбурият**ларга эга::
 - 3.1. Далилларга асосланган тиббиётни қўллаган ҳолда зарур диагностик тадқиқодларни қўллаган ҳолда даволаш усуллари қўллаб касал болаларни даволаш;
 - 3.2. Бемор болаларга доривор давони буюриш, буюрган дориларни ва даво муолажаларига жавобгар; бўлим йўналишига биноан ўзлари мустақил равишда махсус тиббий тадқиқодлар олиб боради ва б;
 - 3.3. Хоналардаги касалларни ҳамшира билан биргаликда ҳар куни теширишларда ва бўлим бошлиғи кўрикларида қатнашиш, ўз касаллари ҳақида ҳисоботлар беради ва зарурият туғилганида бошқа мутахассислар билан маслаҳатлашади.;
 - 3.4. Касалларнинг аҳволлари, давоси, овқатланиши ва кундаликлари касаллик тарихларига ёзадилар;
 - 3.5. Касалда кузатилган барча ўзгаришларни ва ташхисни қўя олмаслик ҳолатлари кузатилганида бўлим бошлиғига маълумотлар етказиш;
 - 3.6. Ўрта ва кичик тиббий ходимларни бошқариш, шифокорлар берган вазифаларни тўғри бажарганликлари текшириш ва бармаганлик ҳолатларида бўлим бошлиғига етказиш;
 - 3.7. Бемор болаларнинг овқатланиш тартиблари ҳақида бўлим парҳез шифокори билан маслаҳатлашиш.;
 - 3.8. Справкаларга келган оналар, касалхонадаги катта болалар, болалари билан биргаликда ётган ота-оналарга санитар-оқартув ишлари бўйича машғулотлар олиб бориш;
 - 3.9. Болалари билан биргаликда ётган оналарнинг ички тартиб қоидаларини бузмасликлари нозорат қилиш ;
 - 3.10. Кетиш олдида бўлим бошлиғига, ишда йўқ бўлган ҳолатларида эса навбатчи шифокорга ёзма равишда оғир беморларнинг аҳволи ва уларга ўтказилган ҳамда ўтказилиши керак бўлган даво муолажалари ва тадбирларини қолдириш;

- 3.11. Ўрнатилган жадвал бўйича тунги навбатчиликларда иштирок этиш ;
- 3.12. Бўлим бошлиғига унинг хулосасига биноан бошқа бўлимга ўтказилиши ёки касалхонадан чиқиб кетиши керак бўлган болаларни тақдим этиш;
- 3.13. Ўрнатилган тартибларга мос равишда касалларни чиқариш ва бошқа бўлимларга ўтказиш.

Ота- оналар касал болани уйларига ўз қармоғларига олиб кетиш вақтларида ота-оналарни бўлиши мумкин бўлган ҳолатлар юзасидан огоҳлантириш ва албатта бўлим бошлиғи ёки бош шифокорга маълумот бериш. Болани касалхонадан чиқаришда касаллик тарихида бола ота-онасининг қармоғига ўзи хоҳиши биноан олиб кетилганлигини қайд қилишлари лозим ;

3.14. Болани касалхонадан чиққанлиги ҳақидаги хабарни болалар муассасасига ўз вақтида етказди ;

3.15. стационар ўрнатган ички тартибга биноан кунлар ва соатлар бўйича ташриф буюрувчиларни қабул қилиш ва уларга оғзаки равишда болалар ҳақида маълумотлар бериш; агарда боланинг аҳволи ёмонлашган ҳолатларида албатта ота-оналарига хабар бериш .

3.16. Доимий равишда ўзининг назарий билимлари ва шифокорлик тажрибасини ошириб туриш , шифокорлар анжуманлари ишларида иштирок этиш, ўлган касалларнинг паталогоанатомик ёришларида иштирок этиш.

3.17. Бўлимнинг ўрта ва кичик тиббий ходимларининг малакаларини ошириш ишлари бўйича ишлар олиб бориш, ҳар куни улардан тартибга риоя қилишни талаб қилиш, касал болаларга, ота-оналарга нисбатан яхши муомалада бўлиш, медикаментлар ва бошқа асбоб-анжомларга эҳтиёткорона фойдаланишни назорат қилиш

3.15. Бўлим бошлиғига ёки бош шифокорга фавқулоддаги вазиятлар, иш тартиби бузилганлиги ҳамда касал болалар ва уларнинг ота-оналари томонидан ички тартиб интизомни бузишлари ҳақида маълумотларни етказиш.

2. ШАҲАР ТИББИЙ БИРЛАШМАНИНГ ЁКИ ОИЛАВИЙ ПОЛИКЛИНИКАНИНГ БОЛАЛАР БЎЛИМИ

4.1.Шаҳар тиббӣй бирлашманинг (болалар поликлиника бўлимининг) иш фаолияти ҳақидаги умумий маълумотлар

Болаларнинг саломатликларини сақлаш бўйича бизнинг мамлакатимизда биринчи ўринни амбулатор-поликлиник хизмат эгаллайди.

Болалар поликлиникаси болалар тиббӣй бирлашманинг ёки оилавий поликлиниканинг тузилиш бирлиги ҳисобланади.

Тумандаги болалар шаҳар поликлиникаси 15 ёшгача бўлган (14ёш 11 ой 29 кунлик) болаларга даволаш профилактик ёрдамни кўрсатади. Тиббӣй ёрдамни кўрсатиш уй шароитида, поликлиникада, боғчаларда, мактабларда амалга оширилади. Болалар поликлиникасининг жойлашиш ҳудудини соғлиқни сақлаш органлари белгилайди ва назорат қилади.

Болалар поликлиникалари бўлимларининг категориялари болалар аҳолисининг сонига боғлиқ.

Амбулатор поликлиник муассасаларнинг ҳисоб кўрсаткичи улардаги шифокорлар лавозимлари сонига боғлиқ.

« Шифокор лавозими» тушунчасида биз шифокорнинг маълум белгиланган иш ҳажмини тушунамиз, у ҳар бир соҳада алоҳида ҳисобланилиб, «шифокорлик касбининг вазифаси» сифатида ҳисобланилади.

Шифокорлик касбининг вазифасига- бир календарь йилда кўрилиши мумкин бўлган поликлиникалардаги режавий қабуллар, профилактик кўриклар ва уйларга чақирувлардаги кўрикларни амалга ошириш киради.

Шифокорлик касбининг вазифаси уч қуйидаги кўрсаткичлар билан таърифланади:

- ажратилган кун, соатларда поликлиникалардаги профилактик кўриклардаги 1 соат мобайнида кўриладиган касаллар сони ва уйлардаги кўрикларда 1 соат мобайнида кўриладиган касалларнинг сони билан белгиланади

Масалан, ҳудудий педиатр учун иш вақтида 1 соатга 5 касал кўриш, уйда- 2 касал кўриш, бўладиган профилактик кўрикларда эса 7 касал кўриги амалга оширилади.

-иккинчи элемент бўлиб соатлар сони ҳисобланиб иш жадвалига боғлиқ бўлади.

Худудий шифокор-педиатрларнинг иш куни 5,5 соат ҳисобланади, поликлиникада 3 соат, худудда 2 соат хужжатларни тўлдириш, мажлислар ва конференцияларда иштирок этиш учун 0,5 соат:

- учинчи элемент – йил давомидаги иш кунлари сони. Худудий врач-педиатрларда 278 кунни ташкил этади (365 кун 24 кун таътил айирилганида , 3 кун қўшимча дам олиш кунлари, 59 кун дам олиш кунлари ва байрамларга тўғри келади) Мутахассис шифокорларда ёзги дам олиш кунлари 18 га тенг, шу сабабли йил давомидаги иш кунлари 285 ни ташкил қилади.

Шифокор фаолиятининг вазифаси худудий педиатр иш фаолияти куйидагича ҳисобланади:

А) амбулатор қабулда: $5 \times 3 \times 278 = 4170$;

Б) уйдаги ёрдам бўйича: $2 \times 2,0 \times 278 = 1012$;

Бир йилда йиғиндиси 5182 нафар болаларга хизмат кўрсатади .

Аҳолининг амбулатор-поликлиник шифокорларга талаб куйидаги формула бўйича ҳисобланади:

$Ш = Д \times А,$

Ш –Шифокор лавозими;

Ф

Д –1 киши аҳолига йилига тўғри келадиган қабуллар

сони;

А –аҳоли сони;

Ф – Шифокорлар фаолиятининг вазифаси.

Мисол тариқасида амбулатор- поликлиника шароитида педиатр шифокорларга бўлан эҳтиёжни ҳисоблаш мумкин, бунда киши аҳолисининг 1 бошига 2 қабулни мос қилиб оламиз, аҳолининг умумий сони 100 000 , шифокор лавозими вазифаси 5182.

$Ш = \frac{2,0 \times 100\,000}{5182} = 38$ педиатр- шифорлар лавозими

Поликлиниканинг болалар бўлими тузилиши куйидаги бўлимларга эга:

1. алоҳида эшикли фильтр ва боксли изоляторлар;

- регистратура;

2. педиатр хоналари ва бошқа шифокорлар хоналари;
 3. болалар билан профилактик ишларни олиб бориш хоналари (соғлом бола хонаси, эмлаш хонаси) ;
 4. даволовчи тикланиш бўлими;
 5. даволаш диагностика хоналари: лаборатория, рентгенологик, физиотерапевтик, даволовчи жисмоний тарбия хонаси, массаж хонаси, муолажа хонаси, эмлаш хонаси ва б. ;
 6. мактаб-мактабгача бўлим
 7. ҳуқуқий хона
 8. гардероб ва бошқа ёрдамчи хоналар, кутишга мўлжалланган холлар ;
 9. административ-хўжалик бўлими (аптека, бошқарма хоналари ва б.)
- Поликлиникаларда кундузги стационарлар мавжуд.

Болалар поликлиникаларидаги штатларнинг сони меёрларга асосан бўлинади, буларга асосан болаларга поликлиникаларда қабулни, уларга кўрсатиладиган уйдаги, боғчалардаги, мактаблардаги тиббий ёрдам ташкиллаштирилади ва бошқа ишларни амалга ошириш юзасидан амбулатор-поликлиник хизмат бўйича 15 ёшгача бўлган ҳар 10 000 болалар сонига қуйидагича тақсимланадилар:

Худудий педиатр – 12,5 ёки 800 бола бошига 1 та педиатрлик.

Болалар муассасалари, боғча, ясли, мактаблардаги шифокорлар штатлари қуйидагича тақсимланадилар:

- 1 педиатр – 180-200 боғча ясли болалар сонига яъни 3 ёшгача бўлган болаларга ;
- 600 нафар мактабгача таълим муассасаларидаги болалар 3-ёшдан 7 ёшгача бўлган боғча болалари(ясли боғчалардаги);
- 2000 мактаб болалари.

Худудий педиатрларга мавжуд бўлган меёрларга кўра худудий педиатрга 800 нафар бола тўғри келади; ўрта тиббий ходимларда 1,5 хамшира 1 педиатр штатига тўғри келади. Ҳозир поликлиникаларда УАШ лари ишлашини ҳисобга олган ҳолда ҳар бир худудий шифокорга 15000 аҳоли сони тўғри келади.

Агар худудий педиатрлар ва мактаб ҳамда боғча педиатрлари сони 6,5-9 гача бўлганида педиатрлик бўлими бошлиғига 0,5 лавозими берилади ва шифокор 50% ишини бажаради, агарда педиатрларнинг умумий сони 9 дан ошса 1 бўлим бошлиғига 1 ставка берилиб, даволаш ишларидан озод этилади.

Болалар поликлиник бўлимларининг иш фаолиятларининг асосий иш услубларидан бири бўлиб диспансер усули ҳисобланади, бу усул болаларнинг соғлиқларини сақлашга, чиниқтиришга, тўғри психик, физик, ривожланишини таъминлашга, касалликларини эрта аниқлаш, даволаш ва олдини олишга қаратилади.

Болалар поликлиникаларинг асосий йўналиши бу –соғлом бола ривожланиши ва тарбияланиши учун шароитларни таъминлаш: касалликларнинг профилактикаларини олиб бориш, касал болаларга даволовчи ёрдам кўрсатиш, ривожланишларида ва соғлиқларида нуқсонликларга эга болалар билан даволаш-профилактик ёрдамни ўтказиш.

Шаҳар поликлиникаларидаги болалар бўлимларидаги тиббий ходимлар ишларининг тавсилоти қуйидагича таърифланади..

1.Профилактик тадбирлар комплексини ташкиллаштириш ва уюштириш;

- 1.1.соғлом болаларни динамик тиббий кузатиш ;
- 1.2. профилактик кўриклар ва диспансеризация ;
- 1.3. профилактик эмлашлар эмлаш(календарига кўра);
- 1.4. соғлом турмуш тарзига бағишланган машғулотлар ўтказиш бўйича ота оналар билан (маъруза, муҳокамалар, анжуманлар) ўтказиш, мактаб болаларини чиниқтирувчи муолажаларга (жисмоний тарбия и спортга) ўргатиш;
- 1.5. тўғри овқатлантиришни ташкиллаштириш ва б.

2. Уйда ва поликлиникалардаги даволаш маслаҳатли ёрдамни, жумладан касал болаларни малакали тиббий даволанишга болалар стационарларига, , Соғлиқларини тиклаш учун оромгоҳларга, иктисослаштирилган боғча яслиларга , чиниқтирувчи оромгоҳларга ва б. юбориш;

3. Мактабгача таълим муассасаларда ва мактабларда даволаш-профилактик ёрдам ишлари;

4. Эпидемияга қарши чора тadbирлар (СЭС лар билан биргаликда);

5. Болаларнинг ҳуқуқларини ҳимоялаш ;

6. Шифокорлар , ўрта тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш бўйича ўқув курсларига юбориш ишларни амалга ошириш;

7. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ўрнатган тартибда қайдларни олиб бориш ва ҳисоботларни етказиш бўйича .

Поликлиниканинг болалар бўлими қуйидаги алоқаларни амалга оширади:

- Қизил Ярим Ой жамияти, туман Халқ таълими бўлими, туман педиатри билан;
- ҳудудий санитар эпидемиологик марказлар билан ;
- Саломатлик ва статистика маказлари билан,
- аёллар маслаҳатхоналари ва туғруқхоналар билан,
- стационар, диспансерлар билан,
- катталар учун мўлжалланган поликлиникалардаги (оилавий поликлиникаларда) ўсмирлар хоналари билан;
- мактаблар, мактабгача таълим муассасалари ва оилавий поликлиникалар билан;
- боланинг яшаш манзили бўйича санитар фаоллар ва умуммахаллий муассасалар билан;
- болаларнинг ота-оналари иш жойлари билан ва оилалари билан;

4.2. Шаҳар поликлиникасининг болалар бўлими мудирининг (марказ ёки оилавий поликлиника)

- Болалар поликлиникаси бўлимининг ёки оилавий поликлиникага, шифохонанинг болалар бўлимига бош шифокори лавозимида иш тажрибаси ва ташкиллаштириш маҳоратига эга бўлган педиатр ёки УАШ ни тайинлашади;
- Бўлим бошлиғини ишга олиш ва ишдан четлатишшни бош шифокор ўзи бўйсинувчи юқориги Соғлиқни Сақлаш ташкилоти маслаҳати ёки ҳокимият маслаҳати билан биргаликда амалга оширади;
- бўлим бошлиғи поликлиниканинг болалар бўлими ишини бошқаради ва маҳаллий Соғлиқни Сақлаш бўлимига бевосита бўйсунади;

- бўлим бошлиғи поликлиника бўлимлари иш фаолиятига ва унинг сифати ҳамда болаларнинг даволаш-профилактика ёрдамига ҳолис равишда тўлиқ жавобгар ҳисобланади;

Бўлим бошлиғи поликлиникага юклатилган вазифаларга монанд бажариши керак бўладиган вазифалари;

- болаларга поликлиникада, уйда ва мактабгача муассасаларда тиббий даволаш ва профилактик ёрдамни ташкиллаштириш;

- далилларга асосланган тиббиёт исботлаган тиббий ёрдамнинг янги усуллари, диагностика, даволаш, профилактиканинг янги чора тadbирларини қўллаш ва поликлиника ишига тadbир қилиш;

- бўлим ишчиларининг, хоналарнинг иш рационал графикларини тузиш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш ;

-Поликлиниканинг иш фаолияти давомида аёллар маслаҳатхонаси, туғруқхоналар, бошқа даволаш-профилактика муассасалари ва санитар-курорт муассасалари билан ҳамкорлигини таъминлаб бериш .

Бўлим бошлиғи қуйидагиларга жавобгар:

- Даволаш- профилактика ишларининг ҳозирги фан ва техниканинг ривожланган талабларига монанд сифатига;

- бош шифокор билан маслаҳатлашган ҳолда тиббий ва бошқа ходимларни ўз вақтида тўлиқ штатлар бўйича расмийлаштириш ва лавозимларига жойлаштириш;

- берилган бўлимнинг иш фаолиятига илмий ютуқларни киритиш;

- тиббий ходимларнинг малакаларини ошириш;

- аҳоли билан биргаликда поликлиниканинг болалар бўлими фаолиятини яхшилашга қаратилган масалаларни ҳал қилиш;

- ходимларнинг тегишли қарорлар, қонунлар, қоидалар, методик қўлланмалар билан таништиришни таъминлайди;

- юқори турувчи органларга статистик ва б. ҳисоботларни тўғрилигини текширади ва ўз вақтида бера олишини таъминлайди.

- бўлим бошлиғи бўлим ходимлари устидан тушган аризалар, шикоятлар ва таклифларни куриб чиқади ва бош шифокор билан маслаҳатлашган ҳолда тегишли чора тadbирлар куради. Булим бошлиғи марказнинг бош шифокори олдида ва зарурият тугилганида Соғлиқни Сақлаш бошкармаси олдида ҳисоботлар беради ҳамда аҳолига йилига икки мартадан кам бўлмаган ҳисобда ҳисоботлар топширади.

4.3. Поликлиника Педиатрия бўлимини мудирининг

функционал мажбуриятлари

Асосий вазифалар бу бўлим ва умумий бўлимлар шифокорларини профилактик-даволаш ва умумий санитария ишларини назорат қилиш ва тўғридан тўғри раҳбарлантириш.

- поликлиникада ва хонадонда беморларга маслаҳат утказиш;
- даволанишга тавсиялар бериш, стационар даволанишга мухтож бўлган болаларни ўз вақтида стационарга ётказишни таъминлаш;
- мактабгача бўлган идораларга ва мактабга қатнайдиган болаларнинг режали диспансеризациясини уюштириш, йил давомида тиббий куриклар натижаларини баҳолаш;
- унинг асосий ишларидан бири булимнинг ишнинг сифат кўрсаткичларини таҳлил қилиш, ва уларнинг натижаларини бўлим мажмуаси билан кўриб чиқиш.

Педиатрия бўлимининг мудир иштирок этади:

- ойлик иш режаларини бажариш назоратида педиатрлар (поликлиникада, ва шундай мактабгача бўлган идораларда ва мактабларда ишлайдиган) ёки педиатрияга тегишли умумий профилдаги шифокорлар иш режасини ва иш жадвалини тузиш;
- юқори турувчи органларнинг методик-инструктив курсатмаларини, буйруқларини, мажбуриятларни, бўлим ходимларига етказиш ва уларнинг ўз вақтида бажаришни таъминлаш;

- қайта кирган шифокорлар ва тиббий хамширалар инструктажида, административ йиғилишларда, утказиладиган педиатрлар, УАШ шифокорлар ва урта тиббий ходимларни малака ошириш тадбирларида;

Педиатрия булими мудирлари мажмуада олиб борилган ишларда меҳнатга чин дилдан қараш тарбиясини олиб борилишига, болаларга ва ота-оналарга диққат ва эътибор билан қарашга жавобгар булади.

4.4. Участка педиатри, педиатрини функционал мажбуриятлари.

Участка педиатри ва УАШ асосий масаласи бўлиб касалликларни ва ҳамма ёшда булган болалар ўлимини кейинчалик камайиши, кенг уюштириш комплекси йули билан специфик ва носпецифик профилактик тадбирларини, болаларни оптимал физиологик ва психо-неврологик ривожланиши таъминлаш.

УАШ шифокори ёки участка педиатри бу фаолиятларида мажбур :

- аёллар маслахатхонаси билан доимо алоқада бўлиш, хомиладорларни назоратида қабулни таъминлаш, айниқса (хавф) гуруҳидан булганларни; хомиладорларни туғуруқдан олдинги охириги ойларда хонадонига қатнаб кўрикларини ўтказиш, шунингдек туғуруқхонадан чиққан янги туғилган чақалоқларни 3 кун давомида кўриш, тиббий хамширани хонадонга қатнаб янги туғилган чақалоқларни кўришини назорат қилиш;
- поликлиникада болаларни қабул қилиш, уларга режим, рационал озиқланиш, рахитнинг специфик ва носпецифик профилактикасини белгилаш, болаларни физик ва психоневрологик ривожланишини баҳолаш;
- услубий қўлланмаларига асосан болаларга профилактик назорат олиб бориш, уларни бошқа мутахассислар маслахатига ва зарур бўлган лаборатор текширувларга юбориш;

- календарь бўйича профилактик эмлаш режасини тузиш, ўз вақтида ва асосли эмлашни тиббий қолдирилиш сабабини расмийлаштириш;
- тасдиқланган ҳолатга асосан, болаларни динамик тиббий текширишдан утказиш, бошқа шифокор-мутахассислар томонидан диспансер назоратига олинган беморларни кузатиш ва диспансеризацияни фойдалигини таҳлиллаш;
- мактабгача бўлган идораларга ва мактабларга қатнашдан илгари текширувлар ўтказиш, зарур бўлган профилактика ва соғломлантиришни олиб бориш.
- Чакирув бўлган куни хонадонда болаларни бориб кўриш, уларга зарур бўлган тиббий ёрдам кўрсатиш, кўрсатмаларга қараб физиотерапия даволар буюриш; даволаниш физкультураси, бемор болага соғайгунича, госпитализациягача ёки поликлиникага қатнаш рухсати берилгунча назорат қилиш, бир ёшгача болаларни ҳар ой назорат қилиш;
- Участкада оғир касал бўлган, касалхонага қандайдир сабабларга кўра ётмаган беморни тўғрисида поликлиника раҳбариятига ахборот бериш;
- СЭСга тасдиқланган ҳолда инфекцион касаллик ёки унга шубҳа булган ҳолатларни хабар қилиш, инфекцион касалликни тарқалмаслиги учун комплекс профилактик ишлар олиб бориш;
- Болани даволаниш учун стационарга юбориш, зарур булган ҳолатларда ҳамма тезкор госпитализация усулларини қўллаш;
- Санатор даволанишга муҳтож бўлган болаларни назоратга қўйиш ва ажратиш;
- участкада болаларни соғлиғини ахволини, умумий ва инфекцион касалликларни, улим сабабларини, динамикада систематик анализини олиб бориш, буни асосида кейинчалик иш режаси тузиш;
- Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг тасдиқлаган тиббий ҳужжатларини олиб бориш;
- Доимо ўз малакасини ошириш, даволаш ва диагностика янги методларини қўллаш, тажрибани ошириш;

- Билимнинг савиясини ошириш ва участка тиббий хамиширасини олиб борган ишларини, савиясини оширишини назорат қилиш;
- Соғлом бола ривожланиш масаласини, унинг гигиеник тарбиясини, режали санитар-ойдинлаштириш ишларини олиб бориш, ўз участкасида аҳолидан санитар активини тузиш ва уларни профилактик ишлар олиб боришни йўлга қўйиш.
- Болани оиласи билан иш олиб бориш.

4.5 Мактабгача бўлган болалар идоралари ва мактабларда шифокор педиатрни функционал мажбуриятлари.

Мактабгача бўлган болалар идорасида врач ишини иловаси:

Мактабгача бўлган болалар идораси шифокорлари болалар поликлиника бўлимларини раҳбариятига бўй синади ва болалар сонига қараб 2-3 мактабгача бўлган болалар идорасига хизмат кўрсатадилар. Мактабгача бўлган болалар шифокори, бу идорага қатнайдиган болаларни соғлиғига жавоб берадиган шахс бўлади.

МББМ шифокорининг функционал мажбуриятлари:

- шифокор физиология, психология ва мактабгача бўлган болалар патологияси туманида уз савиясини тизимли ошириш лозим, болалар тарбияси дастурини ҳамда мактабгача педагогика асосларини билиш шарт.
- Шифокор ясли мудири, педагог ва катта хамшира билан биргаликда ДДУда ишлайдиган ходимларни тиббий билимига жавоб беради ва уларни савиясини оширишда актив иштирок этади;
- Шифокор бутун комплекс профилактика тадбир чораларини ташкил қилади ва вақти-вақти билан санитар-эпидемияга қарши режимни назорат қилади, уқалаш утқизишни воситасини, фотарий ишини, гигиена ва соғлиқни мустахкамлаш чора тадбирларини назорат қилади;
- Вақтинча тиббий эмлашни кечиктириш ва организми аллергияга мойилли болаларни иммунизацияга тайёрлаш;
- Болаларни ёши ва соғлиғини ҳолатига қараб шифокор 10- кунлик индивидуал таомнома тузади ва назорат қилади, умумий овқатланиш муассасини тозалигини ва овқатни тайёрлаш технологиясини назорат қилади. Тайёр маҳсулотни сифатини объектив баҳолайди, бракераж дафтарига белги қўяди;
- Шифокор ҳамма қайта келган ва касалликдан кейин қайтиб келган болаларни, муассасада 2- кундан куп бўлмаган вақтда куриқдан ўтказди;
- МББМга катнайдиган болаларни тарбиячиларни ишлатиб, тиббий хамшираларни кундалик куригини ташкил қилади;
- Шифокор ўз вақтида ўткир касаллик беморларни, шундай болаларни утган формали касалликларини, сурункали патологик ҳолатларини (

4.

- анемия, рахит, гипотрофия, эксудатив диатез ва бошқалар) аниқлайди, ва поликлиника ҳамда ёрдамчи хоналарни мутахассислар маслаҳатли ёрдамини ишлатиб, комплекс патогенетик терапия билан таъминлайди.

Мактабларда шифокорни функционал мажбуриятлари:

Умумий-таълим бериш мактабларда ўқувчиларга тиббий таъминланиш шифокор-педиатрлар ва УАШ, ва кучини йукотмаган штат нормативли урта тиббий ходимлар томонидан амалга оширилади. Мактаб тиббий ходимларини асосий вазифаси ўқувчиларни соғлиғини сақлашга қаратилган профилактика ташкил қилиш, эпидемияга қарши тозалик ва даволаш-соғломлаштириш тадбир чораларини кўриш.

Шифокор мажбур:

- болалар поликлиникаси (бўлими) ёки мактабгача бўлган болалар идораси ва мактаб поликлиника бўлими мудирини томонидан тасдиқланган, ўтаётган йилни иш режасига эга бўлиш керак, бу мактаб педагогик маслахатига маълум қилинган бўлиши лозим;
- ўз вақтида методик тавсияларига муносиб бўлган тиббий кўриклар ташкил қилиш ва ўтказиш, болалар аҳолисини диспансеризациядан ўтказиш, ҳар бир ўқувчининг соғлиғини ҳолатидан комплекс ҳулоса бериш, жисмоний тарбия билан шуғулланиш учун тиббий гуруҳини аниқлаш ва зарур бўлганда даволаш-соғломлаштириш чора тадбирларини белгилаш;
- ўқувчиларни чуқур текширувлар натижаларини анализи ўтказиш, уларни соғлиғини мустаҳкамлаш учун олинган маълумотлар асосида умумий режа тузиш;
- жисмоний тарбия дарсларига ва спорт секцияларида машғулотларга қатнашиб, мактабда жисмоний тарбия беришни назоратга олиш, ўқув ишларини режими, дам олиш ва ўқувчиларни овқатланишига, айниқса узайтирилган кунли гуруҳ ўқувчиларига аҳамият бериш, эпидемияга қарши чора тадбирлар ўтказиш, болаларни профилактик кўриқдан ва ўсмирларни профилактик эмлашлар олдидан куригини ўтказиш.
- ўқувчиларни ориентацияси ва профессионал маслахати бўйича, уларни соғлиғини ҳолатини инобатга олиб, педагог ходимлари билан биргаликда иш олиб бориш;

- бириб чиқиш ва ўтказиш интихомлардан озод бўлишга муҳтож бўлган ўқувчиларни аниқлаш, уларга тайинланган материалларни мансуб булган поликлиника комиссияси ихтиёрига топшириш;
- мактабда амбулатор қабул ўтказиш ва тиббий ёрдам кўрсатиш;
- мактаб ходимлари, ота-оналар ва ўқувчилар ўрталарида тозалик ишларини ойдинлаштириш;
- ўқувчилар соғлиғини ахволи тўғрисида маълумотларни анализ натижаларини, уларни касалликларини ва ўқувчиларни соғлиғини мустахкамлантиришга қаратилган чора тadbирларини, поликлиника (болалар бўлими мудири) бош шифокори ва педагогик маслаҳат аъзоларига маълум қилиш;

БТСЁ БОШ КИСМЛАРИДАН БИРИ ОИЛАВИЙ ПОЛИКЛИНИКАЛАР ХИСОБЛАНАДИ. (БТСЁ шаҳар экспериментал муассасаси)

1. Шаҳар биринчи тиббий-санитария ёрдами экспериментал муассасаси, бюджет ташкилот ва юридик шахс ҳуқуқи билан мустақил хўжалик юритувчи субъект ҳисобланади.
2. Оилавий поликлиника фаолиятини раҳбарлигини бош шифокор бошқаради..

Штат нормативларига асосан оилавий поликлиника штатлари белгиланади.

Оилавий поликлиника фаолияти:

Шаҳар поликлиникаларини фаолияти бекамқустлигини зарурлигини инобатга олиб, соғлиқни сақлаш бирламчи звеносининг шаҳар экспериментал муассасалари норматив ва ҳолатлар янги лойиҳалари ишлаб чиқилган.

28 сентябр 2005 йилда “Ўзбекистон Республикасини Соғлиқни Сақлаш муассасалар бошқармаси ва маблағ билан таъминлаш системасини келажакда ислох қилиш чоралари тўғрисида” Вазирлик Кабинети №217 қарорига асосан, ва соғлиқни сақлаш сферасида келажакда чуқур реформа қилиш мулжалида,

маблағлаш янги механизмини таркатилиши ва (БТСЁ) биринчи тиббий ёрдам шаҳар муассасаларида эксперимент сифатида уни жорий қилиш, шундай шаҳар аҳолисига тиббий хизмат кўрсатиш янги принципларини жорий қилиш. Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги томонидан маълум қадам ташланган.

Айрим шаҳар поликлиникаларини янги мағлағ билан таъминланиш этапига ўтиши унумли ва ўз вақтида амалга ошириш учун, умумий практика шифокори принципи бўйича тиббий ёрдам ташқил қилиш, соғлиқни сақлаш бирламчи звеносининг малакали мутахассисларни тайёрлаш ва талабларни бирхиллаштириш организациясига ва уларни ишларини баҳолашга Вазирликнинг 29 декабр 2007 йилдаги № 594 махсус қарори чикган. Бунда ойилавий поликлиникаларда умумий практика шифокорига алоҳида диққат ажратилган.

Аҳолини соғлиғини яхшилашига қаратилган ҳамма зарур чора тадбирлар ўтказилиши туфайли БТСЁ намунали устав ишлаб чиқарилган, у билан БТСЁнинг мулжаллари ва масалалари махсус ҳолатлар аниқланган:

БТСЁ унга бириктирилган аҳолига сифатли тиббий-санитария ёрдам курсатиш мулжали билан ташқил қилинади. Асосий вазифани амалга ошириш учун БТСЁ ходимлари қуйидаги масалаларни ҳал этади:

1. бириктирилган аҳолига, айниқса тез учраб турадиган касалликларни профилактикаси ва даволаши учун, айрим беморларга кўрсатилгандай, бутун оилага ҳам индивидуал тиббий хизмат кўрсатиш.
2. Тез тез учраб турадиган касалликларнинг давомидаги кечадиган оғир ҳолатларда ва нотипик вариантларда, беморларни курсатгичларига қараб, ўз вақтида тиббий маслаҳат, махсус тиббий муаасасаларга йўлланма бериш ва госпитализация қилиш.
3. Ихтиёрда бўлган ва стандартли таъминлар ёрдамида аҳолига госпитализациягача тезкор тиббий тез ёрдам кўрсатиш.
4. Хизмат кўрсатилаётган аҳолида касаллик, травматизм, ногиронлик, ва ўлимнинг камайтириш мақсадида профилактик чора тадбирлар ўтказилиш.
5. Аҳолини соғлом ҳаёт кечириш, шунингдек туғри озиқланиш, алкоголь истъемол қилиш билан курашиш, чекиш ва бошқа зарарли одатларни

йўқотиш пропагандасини, тозалик гигиеник тарбиясини ташқил қилиб чора тадбирлар ўтказиш.

6. Хомиладор ва туғруқдан кейинги ҳолатдаги аёлларга диспансер назоратдан ўтказиш ва ташқил қилиш, шунингдек кўрик, диагностик текширув, динамик назоратда соғлиқни ҳолатини баҳолаш, хомиладорликни ва туғруқдан кейинги ҳолатларда асоратларини ўз вақтида аниқлаш; хомиладорликни ва туғруқдан кечинги ҳолат асоратли кечилганда, хомиладор ва туғруқдан кейинги аёлларни зарур бўлган ҳолатларда мутахассис-шифокорлар маслаҳатига юбориш; госпитализацияга муҳтож бўлган хомиладор аёллар ва туғруқдан кейинги аёлларни аниқлаш; хомилани 1-2 ойлигида ривожланиш порокларини аниқлаш мақсадида, хомиладор аёлларни ўз вақтида скрининг текширувидан ўтказиш; олдиндан ҳар бир хомиладорнинг соғлиғини ҳолатига қараб тавсия этилган ёрдамчи туғруқхона муассасасини даражасини рационал аниқлаш; хомиладор ва туғруқдан кейинги аёлларни патронажи; Туғруқга яқин хомиладорни ва уни оила аъзоларини психопрофилактик ва жисмоний тайёрлаш; туғруқдан кейинги ҳолати физиологик кечишида туғган аёлларни диспансер ҳисобдан чиқариш.
7. Комплексли эпидемияга қарши тозалик чора тадбирларни ташқил қилиш ва ўтказиш, шунингдек: профилактик эмлаш, бириктирилган хонадонларнинг ва атроф территориясини тозалик ҳолатини умумий назорат қилиш, инфекцион касалликлар ўчоқларида кузатиш чора тадбирлар ўтказиш, бириктирилган аҳолини хафли эпидемиологик ҳолатлари тўғрисида огоҳлантириш.
8. Бириктирилган аҳолини соғлом ҳаёт кечиришга ўрганишни уйғотиш чора тадбирларини ташқил қилиб ўтказиш, шунингдек улғаймоқ авлодни соғломлаштириш; она ва болани соғлиғини ҳимоялаш; оилани рационал режалаштириш; оилавий ҳаётни ижтимоий ва бошқа аспектларида этика, психология, гигиенасига; туғруқга ваа туғруқдан кейинги ҳолатларда (анте ва перинатал кечиши); кўкрак билан эмизишига; рационал

- озикланишига; тозалик ва гигиена асосларига; туғма аномалияларни ва наслий касалликларни камайтиришга, иммунизацияга;
9. Ижтимоий ёрдам ходимлари билан биргаликда ёлғиз, қарияларга, ногиронларга ва сурункали патологияли беморларга патронаж ташкил қилиб, тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш
 10. Тартибли аҳолини болалари ва катталарига, мактабгача болалар муассасаси, мактаб коллежлари, ОЎЮга, болалар уйига, интернатларга, муассасаларга тиббий хизмат кўрсатиш.
 11. Беморларни сурункали патологияларини эрта аниқлаш мақсадида мулжалли тиббий ва профилактик кўрикларини, контингентлар буйича умумий диспансеризацияси, биринчи ўринда болалар ва ўсмирлар учун ташкил қилиш ва ўтказиш;
 12. Ижтимоий-маъноли касалликларга қарши даволаш-профилактик чора тадбирлар ўтказиш, шу жумладан туберкулёз, тери-таносил касалликлари, хавфли ўсмалар, ОИТС ва ОИВ инфекциялари.
 13. Аҳолини касалликларини, меҳнат қобилиятини доимий ва вақтинчалик йўқолишига олиб келган касалликларни сабабларини ўрганиш, касалланиш ва травматизмнинг камайишига олиб бориладиган чора тадбирлар.
 14. Тиббий хизматлар сифати ва фойдасини ошириши учун бириктирилган аҳолига тез тиббий ёрдам кўрсатилиш усуллари ва тартиб формалари ташкил қилиниши.
 15. Вақтинча иш қобилиятини йўқотиши экспертизасини тасдиқланган тартибда ўтказиш: беморларни шифокорлар маслаҳат комиссиясига (ВКК) ва соғлиқни ҳолатини меҳнат шифокори эксперт комиссиясига (ВТЭК) га соғлиқни ҳолатини ва меҳнат қобилиятини аниқлаш учун шифокор экспертизасига, соғлиқни сақлаш Вазирлигини тасдиқланган ҳолатига асосан ўтказиши учун юбориш.
 16. Давлат Марказий санитария-эпидемиология назоратига (ЦГСЭН) ўз вақтида инфекцион касалликлар, захарланишлар ва фавқулотли вазиятларни аниқланиши ва рўйхатдан ўтказиш тўғрисида хабар бериш.

17. Бириктирилган аҳолини соғлиқни сақлаш ва мустахкамлаш чора тадбирларини ўтказиш учун жамоани кенг жалб қилиш.
18. Тасдиқланган шакли хужжатларни ҳисоб ва ҳисоботини сифатли, ўз вақтида олиб бориш.
19. Беморларни ҳурмати ва ҳуқуқини амал қилиш.
20. Ихтиёردа бўлган тиббий асбоб-ускунларини, БТСЁ аппаратура ва мол мулклари фойдали ишлатилиши ва сақлашни таъминлаш.
21. Хоналарда амалдаги норма ва қоидаларга келишган эпидемияга қарши режим ва тозалик-гигиена, асептика қоидабини, асбоб ва материалларни стерилизация шароитларини сақлаш, инфекциядан кейинги асоратларни огоҳ қилиш, парентерал гепатитлар, ОИТС, бошқа инфекциялардан олдини олиш.
22. Лаборатор ва инструментал текширувларни мос бўлган диагностика ва стандарт жиҳозлар билан ўтказиш.
23. БТСЁ Ўзбекистон Республикаси қонуни томонидан маън этилмаган ва бу муассасаларни мулкчилига жавоб берадиган фаолият бошқа турлари билан шуғулланиши мумкин.

БТСЁ бошқарувини бош шифокор бажаради.

- БТСЁ бош шифокори, вилоят ҳокимиятини бошлиғи билан келишган ҳолда марказий шаҳар касалхонасининг бош шифокори томонидан тайинланади ва овоз қилинади, Тошкент шаҳрида – Тошкент шаҳри соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси билан туман соғлиқни сақлаш бошқарма органи келишилган ҳолда;
- БТСЁнинг фаолиятини бош шифокор бошқаради ва назорат қилади, иш ташқил қилади ва уни иши натижаларига жавобгарлик олиб боради, хизмат қилинаётган территорияда санитария-эпидемиология хотиржамлигига жавоб беради. Иношчномасиз БТСЁ номидан иш тутиши мумкин.
- Ҳамма муассасаларда ўзини танитиш мумкин, келишувлар тузиш, ишончнома бериш, банкларда ҳисоб-китоб ва бошқа ҳисоблар очади,

хужжатларда биринчи имзо чекиш ҳуқуқи билан эга бўлади, ҳамма БТСЁ ходимларига муҳим буйруқлар чиқаради, БТСЁ ходимларини ишга қабул қилади ва озод қилади, меҳнат қонунига асосан уларни рағбарлантиради ва қарз ундиради, уни ҳуқуқига кирувчи бошқа функцияларни бажаради.

БТСЁнинг асосий маблағ билан таъминлаш чашмаси бўлиб давлат бюджети ҳисобланади, бюджетдан ташқари келадиган мақлағ бўлиши мумкин, улар:

- профил фаолиятини амалга оширилган хизмати ва бажарувлари;
- бегона ташкилотларга ишлатилмаётган хоналарни вақтинчалик арендага тақдим этиш.
- Хоналар ва бошқа давлат мол мулкани;
- Юридик ва жисмоний шахслар томонидан берилаётган хомийлик ёрдами;

БТСЁ амалга оширилган қарорга муносиб тезлаштириш ва ривожланиш моддий фонд тузади, улар муассасани моддий рағбатлантириш ва моддий-техник базасини ривожланиши учун ишлатилади.

- бошқа чашма бўлиб, соғлиқни сақлаш бошқармасини территориал органи томонидан берилган тартибда тасдиқланган махсус рухсатнома бўлганда аҳолига пуллик хизмат кўрсатишдан келган даромадлар бўлиши мумкин.
- БТСЁ ижтимоий ривожланиш саволлари коллектив келишув йўли билан ҳал этилади ва коллектив шартномаси билан тартибланади. Коллектив шартномаси ишлаб БТСЁни ишлаб чиқариш ва меҳнат муносабатларни, меҳнат сақланиши ва социал ривожланишни тартиблайди.
- Меҳнат ҳақини системаси ва формаси, БТСЁ ходимларини меҳнатини моддий тартибланиши қонунга мос ихтёрдаги фонд чегарасида ташқил этилади. Энг паст иш ҳақини ҳажми бирлик тариф даражасига мос белгиланади, юқори чекланган ҳажми чегараланмайди ва ўтқазилган иш сифати ҳамда ҳажмидан, шароитидан, БТСЁ ҳар бир ходими билан тузилган индивидуал иш шартномасига асосан қўлланади.

- БТСЁларни ишчилари ишини моддий ривожлантириш фондлари орқали тартиблаш.
- БТСЁ ўз фаолиятини натижаларини назоратини ва ҳисобини олиб боради, бунинг учун доимий асосда бухгалтер оператив ва тиббий ҳисоботи, конунга муносиб молия-бухгалтерлик, статистик ва тиббиёт-статистик ҳисоботи олиб борилади.
- БТСЁ ўз иш фаолияти натижаларини ҳисоботини ва бошқа маълумотларни амалга ошган конуний келишилган муддатда тақдим этади:
- тиббиёт-статистика ҳисоботлар – соғлиқни сақлаш бошқармасини территориал органларига;
- статистика ҳисоботини – статистика давлат территориал органларига;
- молий-бухгалтер ҳисоботини – территориал молия бошқармаси органларига;
- конун билан тасдиқланмаган бошқа ҳисобот турлари тақдим этилиши ман этилади. Бошқа бирон бир корхона ва муассасалар БТСЁнинг фаолияти тўғрисида ахборот ва ҳисобот талаб қилишига ҳақи йўқ.

Оилавий поликлиника функциялари.

Оилавий поликлиника қуйидаги функцияларни ташқил қилади:

1. Касалликларни олдини олиш ва қисқаришига, ногиронликга, ва улимни қисқаришига, касалликни эрта аниқлашга йўнналган комплекс профилактик чора тадбирлар ўтказиш.
2. Оилавий- территориал принципи бўйича бириктирилган аҳолисига биринчи тиббий-санитария ёрдам кўрсатиш(беморларни амбулатор тарзда қабул қилиш, беморларни хонадонга қатнаб кўриш ва бошқалар).
3. Пациентларни соғлиғини назоратини олиб бориш, текширувлардан ўтказиш, ва зарур бўлган даволаш ҳамда соғломлаштириш, диспансер кузатиш ташқил қилиш.
4. Лаборатор ва инструментал текшириш билан таъминлаш.
5. Беморларни белгиланган тартибда касалхоналарга госпитализация қилиш.

6. Пациентларга умумий шифокор практикали мутахассислар компетенцияси рамкаларида малакали тиббий ёрдам кўрсатиш.
7. Хаёт учун хавфли бўлган ҳолатларда ёки бахтсиз ҳодисаларда (травма, захарланиш, ҳайвонлар ва кемирувчиларни тишлаши ва бошқаларда) тезкор равишда тиббий ёрдам кўрсатиш.
8. Курсатгичларга асосан беморларни бошқа даволаш-профилактика муассасаларига махсус тиббий ёрдам кўрсатилиш учун, транспортировка билан таъминлаш.
9. Пациентларни вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганлиги экспертизасини ўтказиш, ва шундай ўз вақтида ВТЭЖга умумий меҳнат қобилиятини йўқотишига хос белгилари бўлган шахсларни юбориш.
10. Сурункали касалликлари бўлган беморларга ва ногиронларга тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш учун ижтимоий органлари билан биргаликда ёки мустқил равишда тиббий ёрдам кўрсатиш.
11. Оилага маслаҳатли ёрдам ва санитария-тушунтириш ишларини олиб бориш:
 - Юқумли касалликларни профилактикаси;
 - курак билан эмизиш, болаларни гигиеник тарбияси, болаларни соғлиғини ёмонлашишини огоҳи, уларни таълим олиш муассасаларга тайёрлаш, профориентацияси;
 - репродуктив соғлиқни сақлаш, хавфсиз оналикни таъминлаш, керак бўлмаган ҳомиладорликни огоҳ қилиш, контрацепция, этика, психология, социал ва оилавий ҳаётни тиббий-сексуал аспектлари;
 - соғлом ҳаёт кечириш, жисмоний тарбия ва спортни ахамияти;
 - зарарли одатлар ва уларни асоратлари;
14. оилавий поликлиникага бириктирилган аҳолини соғлиғи ҳолатини анализи ва соғломлантириш чора тадбирларини режаси ишлаб чиқиши.
15. белгиланган тартибда профилактик эмлаш ўтказиш, санитария-эпидемиология назорат органларига инфекцион вазиятлар тўғрисида, паразитар ва касбий касалликлар, аҳолини захарланиши, санитар- гигиеник

қоидаларини ва эпидемияга қарши талабларни бузиш ҳолатларини маълум қилиш.

16. Ҳисоб ва ҳисобот ҳужжатларини тузиш.

17. Беморларни даволаш ва текширишда бошқа даволаш-профилактик муассасалар билан ишда қабул қилиш принципларини сақлаш.

Оилавий поликлиника таркиби.

Оилавий поликлиникаси тавсия этган таркиби:

1. Регистратура;
2. Шифокоргача хона;
3. Маслахат- даволаш бўлими;
4. Кундузги стационар;
5. функционал диагностика хонаси;
6. Орал регидратация пункти;
7. Соғлом бола хонаси;
8. Клиник-диагностка лабораторияси;
9. физиотерапия бўлими;
- 10.Марказий стерилизациялаш бўлими;
- 11.информацион-коммуникацион технология хонаси ёки медицина статистикаси хонаси;
- 12.Бухгалтерия;
- 13.Административ-бошқарма ва хўжалик бўлими.
- 14.Оилавий поликлиника структураларида бошқа бўлимлар ҳам хоналар бўлиши мумкин: ДОТС хонаси, рентген хонаси, изолятор, ичак ва томчи гурухли инфекцияларга материаллар олиш хонаси, балғам олиш хонаси ва бошқалар.

Оилавий поликлиника руйхатхонаси функциялари

(шаҳар БТСЁ экспериментал корхонаси)

1. Оилавий поликлиника регистратураси уни структурали булими деб ҳисобланади, беморларни поликлиникада ва хонадонда ўз вақтида шифокор қабулига рўйхатга олишни таъминлайди.
2. Регистратура таркибида: шифокорни хонадонга чақирувни қабул қилиш ва рўйхатга олиш, тиббий маълумотнома ва касаллик тарихини рўйхатга олиш, тиббий архив учун алоҳида ажратилган ўринлардан иборат.
3. Регистратура ишини бевосита бошқарувчиси бош тиббий хамшира булади.

ОП регистратураси асосий функциялари бўлиб:

1. Беморларни уйга чақирув ва шифокор қабулига дастлабки ва тезкор рўйхатга олишни уларни поликлиникага мурожаат қилишда ҳамда телефон орқали қабул қилиниши ташқил қилиш.
2. Аҳолини кундалик ҳамда дам олиш, байрам кунлари қабул қилишларини маълум қилиш, вақтини ва хоналар сонини кўрсатиш.
3. Аҳолини шифокор қабулига ёзилиши тартиби тўғрисида хабардор қилиш, бош шифокор ва уни муовини аҳолини қабул қилиш жойи ва вақтини маълум қилиш, дорихоналар, кечки ва тунгги вақтда, дам олиш кунларида, байрам кунларида тезкор ёрдам берадиган стационарлар манзилини маълум қилиш.
4. Вақтинча меҳнат қобилиятига эга бўлолмаслиги тўғрисида тегишли муҳр билан тасдиқланган тиббий маълумотнома бериш, ва уларни махсус дафтарларда ҳисобга олиб регистрация қилиш.
5. ОПга қайта келган ёки чиқиб кетган пациентларни ҳисоби ва регистрацияси.
6. Ҳисоб ҳужжатларни тўғри тузиш бориш.

Оилавий поликлиникада шифокордан олдинги хона функцияси

1. Шифокордан олдинги хона оилавий поликлиникада пациентни булган муаммосини аниқлаш учун ва уни умумий оқимдан ажратиш учун ташқил этилган, ўткир инфекцион касалликларга гумонли беморлар.
2. Соғлиқни ҳолатини ҳаётий курсаткичларини ўлчаш ва баҳолаш.
3. Зарур булганда бактериологик текширувга материал йиғиш, ва шифокоргача тезкор ёрдам бериш.
4. Шифокоргача бўлган хонада малакали тиббий хамшира ишлаш лозим, шифокоргача бўлган хонани иш фаолиятини бош тиббий хамшира назорат қилади.

Оилавий поликлиникани соғлом фарзанд хонасини функциялари

Соғлом фарзанд хонасига жавобгарликни УАШ ҳисобидаги, тажрибали ёки махсус тайёргарлик кўрган тиббий хамшираси олиб боради.

1. Соғлом хонада умумий практика шифокорлари ва тиббий хамширалар ота-оналарга болаларни тўғри парвариш қилишга кўникишларини ўргатиш индивидуал ишлар олиб борадилар.
2. Соғлом фарзанд хонасига қатнаш режасини умумий практика шифокори тузади.
3. Соғлом фарзанд хонасига :
 - ёш болаларни ота-оналари билан индивидуал ва коллектив суҳбат олиб бориш учун:
 - “Оналар мактаби” ташқил қилиниши учун:
 - Ота –оналарни болаларни парвариш қилиш методикаларини ўргатиш, кун режимини ташқил қилиш учун, ёшига мансуб массаж комплексларига, болалар озиқасини тайёрлаш технологиясига, қўшимча озиқланиш ва озиқлантириш киритиш режалари,қоидалари;
 - мактабгача бўлган муассасаларга қатнашни қоидаларига болаларни индивидуал тайёрлаш.

Оилавий поликлиника бош шифокори функциялари

1. Поликлиника Бош шифокори яккабошчилик асосида фаолият бошқарувини олиб боради ва кредитларни тақсимловчи бўлади.
2. Оилавий поликлиника Бош шифокори тайёрланади ва озод қилинади Тошкент шаҳрида Тошкент шаҳри Соғлиқни сақлаш бошқармаси органлари билан туман Соғлиқни сақлаш бошқармаси келишилган ҳолда; Марғилон, Самарқанд, Гулистон шаҳрларида – иш фаолияти 5 йилдан кам бўлмаган даволаш ва ташкилот ишларида тажрибаси бўлган малакали шифокорлар тизимидан бўлганлар, марказий шаҳар касалхонаси Бош шифокори ва вилоят ҳокимиятининг Соғлиқни сақлаш бошқармаси келишилган ҳолатда.
3. Ойилавий поликлиника Бош шифокори ягона территориал Соғлиқни сақлаш бошқармаси органларига бўйсинади.
4. Бош шифокор Ўзбекистон Республикаси амалга ошган мейёрий-ҳуқуқий актлари, соғлиқни сақлаш бошқармаси юқори органлар буйруқлари ва бошқармалари, муассаса Устави, ва эга бўлган шароит билан ўз фаолиятини бошқаради.
5. Оилавий поликлиника Бош шифокорини функционал мажбуриятлари:

Бош шифокор мажбурияти бўлиб, ойилавий поликлиникада ва хонадонда аҳолига малакали тиббий ёрдам ташкил қилиш.

 1. Аҳолини амалга ошган шароитларга мансуб диспансеризацияси.
 2. Муассасада даволаш-диагностика сифатини оширишга йўнналтирилган чора тадбирлар ўтказиш.
 3. Инфекцион ва умумий касалликларни, вақтинчалик иш фаолиятини йўқилишига олиб келган касалликларни, ногиронликни ва аҳолини умумий улимини қикаришига ва профилактикасига йўнналтирилган чорра тадбирлар ташкил қилиш.
 4. Хоналарни, персонал бўлимларини ва бошқа қўшимча бўлималарни иш жадвалини тузиш ва уларни назорат қилиш.
 5. Ишчи ва хизматчиларни вақтинча иш фаолиятинини йўқолиши экспертиза ишини сифатли ўтказиш.

6. Стационарлар билан биргаликда булган поликлиника ишларини ташқил қилиш.
7. Поликлиника ишларида янги профилактика методлари ва янги воситалар, диагностика, даволашни киритиш. Ходимлар ишига ва аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш янги уюшмали формалари.
8. Поликлиникани тиббий ходимларини фаолиятини осонланширувчи замонавий тиббий асбоб-ускунлар билан таъминлаш.
9. Тегишли бўлган биноларни, қурилишларни, асбоб- ускуналарни ишлатиш ва уларни ҳолатига қараш, ўз вақтида уларни профилактикасини ўтказиш, ва капитал ремонтга қараш.
10. Аҳоли ўртасида тозалик ойдинлантириш ишларини ҳар хил оммавий ахборотларни ишлатиб ўтказиш.
- 11.Поликиникада бошқарувчини аҳоли ва ходимларни қабул қилиш вақти ва соатларини ажратиб ёзилиши; ўз вақтида таклифларни, ариза ва шифоктларни кўриб чиқиш, ва уларни ҳар бирига алоҳида аниқ чора кўриш.

Оилавий поликлиника Бош шифокори ҳуқуқи:

1. Ходимларни амалга оширилган конун қоидаларига асосан, ишга тайёрлаш ва озод қилиш.
3. Ходимларни мукофотлаш ва интизомли қарзни ундиришни юклаш.
4. Буйруқлар чиқариш, кредитларни бошқармок, шартномалар тузиш, мажбуриятлар юклаш, ва поликлиника номидан амалга ошган конун қоидаларга асосан бошқа ҳаракаталарни ташқил қилиш.
5. Поликлиникада ҳамда хонадонларда курсатилган тиббий ёрдам, текширув, диагностика, ва беморларни даволаш сифатини назоратларини тузиш.
6. Поликлиникани судда, ҳакамлар суди, давлат органларида, жамият ва бошқа уюшмаларда касб қилади.
7. Уз касби малакасини ошириш ва белгиланган тартибда малака даражасини ўзлаштириш учун аттестациядан ўтиш.

Бош шифокор шунга жавоб:

1. Оилавий поликлиникада замонавий талабларга муносиб ва илм ҳамда техника ривожланиш сатҳида булган даволаш- диагностик процессини сифати ва даражаси.
2. Тиббий ва бошқа кадрларни тўғри ишлатиш ва белгилаш, ўз вақтида ва тўлиқ вазифа штатларини комплектлаш.
3. Ишга қабул қилинаётган ходимларнинг меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси, ёнғиндан хавфлик, ва вазифалик инструкциялари билан таништириш, ички меҳнат тартиб қоидалари ва бошқа муҳим ҳужжатлар билан таништириш.
4. Тиббий ускуналарни, аппаратураларни сақланиши, бюджет воситаларини, медикаментларни ҳамда бошқа моддий ва мулкый қийматларнинг мақсадли ва фойдали ишлатилиши.
5. Тиббий хизматларни сифатини оширишига йўналган ўз вақтида янги методларни киритиш.
6. Касаллик варақаларини, бланкаларни, рецепт бланкаларини, наркотик воситалари учун бланкаларни ва бошқа ўзгача ҳужжатларни ҳисобга олиш, сақланиши ва берилишини уюштириш.
7. Ишлаб чиқарилган режага мансуб тиббий ходимларни малакасини ошириш.
8. Ходимарга ўз вақтида мансуб бўлган буйруқ, фармон ва инструктив-методик тавсиялар ва бошқа норматив ҳужжатларни маълум қилиб билдириш.
9. Шифокорлар ва бошқа ходимларнинг янги методлар тўғрисида ва профилактика, диагностика ҳамда даволашни систематик информациясини.
10. Тозалик- гигиена ва эпидемияга қарши чора тадбирларни сақлаш.
11. Поликлиникани оилавийлаштириш фаолиятини яхшилаш учун жамоатни жалб қилиш.
12. Юқори турувчи раҳбариятга ўз вақтида ва аниқ молий ҳисоботни тақдим этиш.
13. Оилавий поликлиникани ёнғиндан хавфсизлигини, меҳнат ва хавфсизлик техникасини муҳофаза қилиниши.

Оилавий поликлиника Бош шифокорини даволаш ишлари бўйича муовини функциялари

1. Бош шифокор муовини вазифасига, даволаш ва ташкиллаштириш ишларида тажрибаси бўлган шифокор тайёрланади.
2. Бош шифокор муовини Бош шифокор томонидан ишга қабул қилинади ва ишдан озод қилинади.
3. Бош шифокор бўлмаган вақтда (таътил, касаллик, командировка) Бош шифокор муовини унинг ҳамма ҳуқуқлари билан фойдаланади ва унинг вазифасини бажаради.
4. Бош шифокор муовини республика, территориал ва регионал Соғлиқни сақлаш бошқармаси органларини амалга оширилган норматив-ҳуқуқий актлари, буйруқ ва фармонлари билан ишда фойдаланади, шундай поликлиника ҳолати ҳамда оилавий поликлиника бош шифокори буйруқлари билан.

Бош шифокор муовини мажбуриятлари бўлиб:

1. Поликлиникада ва уни ташқарисида ўтказилаётган озодалик-ойдинлантириш, даволаш-соғломлаштириш, профилактик чора тадбирларни ўтказилишини режалаш ва назорат қилиш.
2. Поликлиникада ва хонадонда беморларга сифатли даволаш-диагностик ёрдам ташкиллаштириш.
3. Ҳамма даволаш- профилактик муассасалар билан ишларда биргаликда ишлаш ва ўтказишни таъминлаш.
4. Вақтинча меҳнат қобиялитини йуқолгани экспертизасини амалга ошириш, беморларга гувоҳлик бериш учун ВТЭЖга юбориш.
5. Хомиладорларга малакали тиббий ёрдам кўрсатиш ташкилотларни назорат қилиш.
6. Поликлиникада ва инфекцион касалликлар ўчоқлари жойида профилактик ва эпидемияга қарши чора тадбирларни ўтказилишни ташқил қилиш ва назорати.

7. Оилавий поликлиника тиббий ходимларини ўз вақтида ва сифатли тиббий кўрикларидан ўтишлари назорати.
8. Шифокорларни малака ошириш ва аттестацияси режаларини ишлаб чиқариш ва амалга ошириш.
9. Поликлиникада шифокорлар конференцияларини ташкиллаш ва ўтказиш.
10. Тиббий хужжатларини олиб борилиши, шубҳасизликни, статистик маълумотларини, ўз вақтида аниқланган статистик маълумотларини тузилиши ва уларни таҳлилини назорати.
11. Хисобда турган беморлар ва фертил ёшдаги аёллар диспансер кўригини ташкил қилиш, хомиладорликка саломатлиги умуман ва бирмунча тўғри келмайдиган аёлларни аниқлаш ва уларни соғломлаштириш.
12. Оила режалаштириш ва контрацепция билан назоратни амалга ошириш.

Даволаш ишларига маъсул Бош шифокор муовини ҳуқуқи:

1. Тиббий ходимларнинг танлаш ва жойлаштиришда иштироқ этиши.
2. Раҳбарга поликлиника ходимларини рағбарлантириш ёки тартиб-имтизомлик қарзидан ундиришда таклиф билдириши.
3. Поликлиника ходимларига буйруқлар лойиҳаларини тайёрлаш, курсатмалар ва буйруқ бериши.
4. Ўз касбини тажрибасини ошириш ва белгиланган тартибда тажриба тоифасини ўзлаштириш учун аттестациядан ўтиш.

Даволаш ишлари бўйича Бош шифокор муовини жавобгарлиги:

1. Поликлиникада даволаш-диагностик, профилактик ва озодалик-ойдинлантириш ишларини тузиш.
2. Ўз вақтида ходимларга администрацияни мансуб буйруқларини ва курсатмаларини, шундай инструкторив-методик ва бошқа директив хужжатларини маълум қилиш.
3. Ўз ишини натижалари, бириктирилган аҳолига хизмат сифати, шундай ўз функционал мажбуриятларини бажаришда амал қилган ёки амал қилмаганлигида келиб чиққан асоратлар бўлиб поликлиника фаолиятига ёки пациентлар соғлиғига зарар етказганга.

4. Тиббий ускуналарни ва шундай тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш учун медикаментларни сақланиши ва фойдали ишлатилиши.

5. Хисоб- хисобот хужжатларини ва тақдим этилган статистик маълумотларини шубҳасизлиги.

Оилавий поликлиника бўлими мудирини функцияси

Оилавий поликлиника мудирини вазифасига ўз касбига тайёрланган ва зарур бўлган тажрибага эгали ҳамда ташкилотчи қобилиятига эга бўлган умумий практика шифокори тайёрланади.

2. Бўлим мудирини ишга тайёрлаш ва озод қилиш оилавий поликлиника рахбари томонидан амалга оширилган қонун қоидаларига асоан бажарилади.

3. Бўлим мудирини фақат оилавий поликлиника бош шифокори муовинига буйсинади.

4. Ўз ишида бўлим мудирини поликлиника вазиятлари, лавозимли шахслар вазияти, БТСЁ Устави, буйруқлар ва Соғлиқни сақлаш юқори органларини инструкциялари, оилавий поликлиника рахбарияти курсатмалари ва расмий буйруқлари ҳамда амалга оширилган қонун қоидаларга амал қилади.

Махсус бўлими мудирини вазифасига киради:

1. Бўлим ходимларини фаолиятини бошқарувини амалга ошириш.

2. Бўлимда ҳамда хонадонларда даволаш-ташхис ва профилактика ишларини ташқил қилиш.

3. Бўлим шифокорлари томонидан ўтказилган даволаш ва ташхисларни назорат қилиш.

4. Шифокорлар участкаларида эгаланган контингентни профилактик эмлаш билан ураб олишни режасини назорат қилиш.

5. Харбий хизмат ўтувчилар ҳамда ўсмирларни текшириш ва соғломлаштиришни сифатини назорат қилиш;

6. Вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотиш экспертизасини бўлим шифокорлари . томонидан сифатли ўтказишни ташқил қилиш, ва вақтинча меҳнат қобилиятини

йўқолиш экспертизасини амалга ошган қонун қоидаларига мансублигини назорат қилиш.

7. Бўлим ходимларини иш жадвалини тузиш.

8. Диагностика ва меҳнат ташкилини, бўлим практика ишларида даволаш методларини олдинги формаларини жорий этиш.

9. Беморларни мажбурий шахсий кўрикдан ўтказиб режали госпитализациясини ташкил этиш, ва госпитализация учун берилган ордерни ва амбулатор картасидан кўчирмаси тўғри ва тўлиқ тузилишини текшириш.

10. Диспансер назоратида бўлган беморларни, диспансер назоратида турган ва диспансер назоратга қайта олинган беморларни сифатли ва фойдали диспансеризациясини ташкил қилиш.

11. Диспансерли болаларни гуруҳини ва участкадаги бир ёшгача бўлган болаларни УАШ шифокорлари томонидан назоратини текшириш.

12. Бўлим шифокорлари томонидан инфекцион касалликларни илгаритдан аниқлаши ва даволашини ташкил этиш, улар томонидан ўз вақтида давлат санитария -эпидемиология назорати марказига хабар беришларини ташкил этиш.

13. Ўзбекистон Республикаси чегарасидан чиқадиган, ва санатор-курорт даволанишга борадиган шахсларни иўғри ажратилишини текшириш.

14. Шифокор ва ўрта тиббий ходимлар томонидан аҳоли ҳаётида соғлом ҳаёт пропагандасини ўтказиш ишларини ташкил қилиш.

15. Хар бир ходимни кўрсатгич анализларига ва ўтказилган текширувларга асосан, бўлимда шифокорлар ва ўрта тиббий ходимларни малакасини ошириш ишларини ташкил этиш.

16. Бўлим ишларини ҳисоботи ва иш режасини тузиш.

Бўлим мудирининг ҳуқуқлари:

1. Бўлимдаги ишга кадрларни танлашга қатнашиши, уларни ўрталарида иш вазифасини ва ўринларини белгилаш, ходимларни рағбарлантириш ёки қарз тўлашини юклашда таклифлар киритиш.

2. Ўз касбинини малакасини ошириши ва малака даражасини ошишни ўзлаштириш учун белгиланган тартибда утиш.

Бўлим мудирининг жавобгарлиги олиб боради:

1. Ходимлар дикқатига ўз вақтида мансуб бўлган буқруқларни ва кўрсатмаларни, инструктор-методик ва бошқа директив хужжатларини маълум қилиш.
2. Ўз ишининг натижалари, бириктирилган аҳолига кўрсатган хизмат сифатини, ҳамда пациентларни соғлиғига зарар етказган, ёки оилавий поликлиника фаолиятига зарар етказган, ўз функционал мажбуриятларига толукли бўлган хатти-ҳаракатлари ёки ҳаракатсизликларининг натижалари.
3. Тиббий ускуналарни ҳамда тез ёрдам кўрсатиш учун бўлган медикаментларни сақлашни ва фойдали ишлатилиши.
4. Тақдим этилган статистик маълумотлари ва ҳисоб-китоб хужжатларининг шубҳасизлиги.
5. Бўлимда тозалик-гигиена ва эпидемияга қарши чора тадбирларини сақлаш.

Оилавий поликлиника умумий практика шифокорининг функциялари (БТСЁ шаҳар экспериментал корхоналари)

I. Умумий ҳолатлар

1. (УАШ) умумий практика шифокори – (даволаш ишлари) ёки умумий практика шифокори) профили бўйича олий тиббий маълумотли дипломли мутахассис, бириктирилган аҳолига ёши ва жинси қандай бўлмаганда қаттиқ назар аҳолининг соғлиғини сақлаш чора тадбирларини ўтказиш, касалликларни профилактикаси ўтказилиши ва тез тиббий ёрдам кўрсатиш ҳуқуқига эга бўлган.
2. Умумий практика шифокори лавозимида, умумий практика шифокори дипломи бўлган ёки бошқа мутахассисга эга бўлган, умумий практика шифокорининг махсус программасидан муваффақият билан битирган ва малака тавсифига жавобан мос сертификат олган шифокор тайёрланади.
3. Умумий практика шифокори бошқа шифокорлар билан биргаликда (гуруҳли практика) ёки алоҳида тиббий ёрдам кўрсатади. Аҳолининг социал-демократик

тизимига қараб, шифокорлар гуруҳи бошқа мутахассисларни ҳам қўшиши мумкин, шу жумладан социал ходимларини.

4. Умумий практика шифокори регионал ва территориал Соғлиқни сақлаш бошқармаси органига мансуб, Ўзбекистон Республикаси қонун қоидаларидан, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги буйруқлари ва инструктив- методика ҳужжатларидан ўз фаолятини юргатишда фойдаланади.

5. Умумий практика шифокорларини ишга тайёрлашда ва ишдан озод қилишда ойилавий поликлиника Бош шифокори, Ўзбекистон Республикасида амалга ошган қонун қоидаларига мансуб амалга оширади.

Умумий практика шифокори мажбуриятлари:

1. Бириктирилган аҳолига уларни соғлиғини сақлаш, тез тез учрайдиган касалликларни профилактикаси ва даволалаш мақсадида алоҳида пациентларга нисбатан бутун ойилага ҳам бир сатҳда тиббий хизмат кўрсатиши.

2. Махсус тиббий муассасларга пациентларни ўз вақтида госпитализация ва маслахатга юбориш.

3. Хизмат кўрсатилаётган территория аҳолисига стандартларга мансуб ва эгалланган асбоб ускуналарга хос даволанишгача бўлган тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш.

4. Хизмат кўрсатилаётган аҳолида ўлим, ногиронлик, травматизм бўйича профилактика чора тадбирларини олиб бориш.

5. Соғлом ҳаёт кечириш пропагандасини билан шуғулланиш (тўғри озиқланиш маслахатлари, чекиш билан курашиш, алкогольни суиистеъмоли, спорт ва жисмоний тарбия билан шуғулланиш).

6. Эпидемияга қарши санитария комплекс чора тадбирлари ташкил қилиниб ўтказилиши: эмлаш профилактикаси, бириктирилган хўжалик ва хонадон хўжаликларини тозаллигини умумий текшириш, ўчоқли инфекцион касалликлари жойида обсервация чора тадбирларини ўтказиш, хизмат кўрсатилаётган территорияда эпидемия анализи, бириктирилган аҳолига эпидемиологик хавфли вазиятлар тўғрисида огохлантириш.

7. Хомиладор аёлларни диспансер назоратини ташкил қилиш, уларни патронажини хонадонда ўтказиш, зарур бўлган ҳолатларда уларни мутахассислар кўригига, туғруқгача ҳар бир пациенткага рационал ДПМ турини тайинлаш, туғруқдан кейинги назорати ва туғруқдан кейинги ҳолати қониқарли кечишида ҳисобдан ечиш, туғма аномалияларни тез тез такрорланишини ва наслий касалликларни камайтириш.

8. Бириктирилган аҳолини соғлом ҳаёт кечириш учун комплекс чора тадбирлар ташкил этиб уларга ўқув ўрганишни ўтказиш, бу жумладан:

- усмир авлодни соғломлаштириш;
- она ва болаларни химоя қилиш;
- керак бўлмаган хомиладорлик, ойилани рационал режалаш, этика, психология, гигиена, социал ва бошқа оила аспектилари профилактикаси;
- хомиладорлик, туғруқ ва туғруқдан кейинги даврда;
- кўкрак билан боқиш;
- рационал озиқланиш;
- тозалик ва гигиена асослари;

9. Социал ходимлари билан биргаликда сурункали касаллиги бўлган беморларга, ногиронларга, қарияларга, ёлғизларга тиббий- социал ёрдам ташкил этиш.

10. Бириктирилган аҳоли (болалар, ўсмирлар, туғадиган ёшдаги аёллар, сурункали касаллиги бўлган беморлар) ўртасида декретланган контингентларни диспансеризацияси, бириктирилган аҳолини ўртасида олдиндан касалликни аниқлаш ва белгиланган тиббий кўрикларини ташкил қилиб ўтказиш.

11. Социал маъноли касалликлар (туберкулез, тери-таносил касалликлари, хавфли ўсмалар, ВИЧ инфекциялар ва ОИТС) билан курашиш туфайли даволаш-профилактика чора тадбирларни ўтказиш.

12. Бириктирилган аҳолини вақтинча ва доимий меҳнат қобилиятини йуқолишига олиб келган касалликларни сабабларини ўрганиш, касалланиш ва травматизмнинг камайтириш чора тадбирларини ишлаб чиқиш.

13. Бириктирилган аҳолига тиббий хизматларни сифатини ошириш учун ва тиббий хизмат кўрсатиш ташкил этилган формалари ва методларини ривожлантириш ва такомиллаштириш.
14. Вақтинча меҳнат қobiliятини йўқотиш бўйича экспертизани ўрнатилган тартибда ўтказиш; Соғлиқни сақлаш Вазирлиги инструкциясига хос соғлиғини ҳолатини ва меҳнатга лояқатлигини шифокорлар экспертизасини ўтказиши учун беморларни ВКК ва ВТЭК текширувларига юбориш.
15. Марказий Давлат санитария эпидемиология назоратига ўз вақтида аниқланган инфекциян касалликлар, захарланишлар ва фавқулотдаги ҳолатлар бўйича хабардор қилиш.
16. Бириктирилган аҳолини соғлиғини сақлаш ва мустаҳкамлаш чора тадбирларини ишлаб чиқаришда жамоатни кенг жалб қилиш.
17. Хисоб ва ҳисобот ҳужжатларини тасдиқланган формада сифатли ва ўз вақтида олиб бориш.
18. Пациентларни ҳуқуқини сақлаш, уларни тиббий маълумотини сирда тутиши ҳуқуқи билан биргаликда.
19. Мавжуд бўлган тиббий асбоб усқунлари, аппаратуралари сақланиши ва фойдали ишлатилишини таъминлаш.
20. Туғруқхоналар, аёллар маслаҳатхоналари билан доимий алоқада бўлиш, ва ҳомиладор аёлларни назоратида қабул қилиш қоидаларини сақлаш, айниқса (хавф) гуруҳига кирадиганларни.
21. Туғруқхонадан чиқган янги туғилган чақалоқларни биринчи 2-3 кунларида тиббий ҳамшира билан биргаликда ҳонадонга қатнаш, соғлиқ гуруҳини аниқлаш, шунинг учун динамик назорати режасини ва соғломлаштириш чора тадбирларини тузиш ва уларни ҳаётга ошириш.
22. Болаларни поликлиникада қабул қилиш, жисмоний ва нерв- асабий болаларни ривожланишини баҳолаш, уларга рационал озиқланиш режими буюриш, рахит специфик ва носпецифик профилактикаси.
23. Болаларни зарур бўлган лаборатор текширувлари ва бошқа мутахассислар маслаҳатларига юбориш.

24. Беморларни чакиртирилган кундаёқ хонадонига қатнаш, зарур бўлган ҳолатда тиббий ёрдам кўрсатиш, беморларни соғайиб кетгунига қадар назорат қилиш; бир ёшгача бўлган болаларни кундалик назорати, зарур бўлган ҳолатда уни даволаниш муассасига тезкор ётказиш чораларини кўриш. Бўлим мудирига участкадаги оғир касаллар қадайдир сабаларга кўра касалхонага ётказилмаганлими тўғрисида хабар бериш.

25. Тиббий хамшира билан биргаликда профилактик эмлашларни режалаш.

Умумий практика шифокори шундай ҳуқуқга эга:

1. Ўрнатилган тартибда ўз касбини малакасини ошириш ва малака даражасини ўзлаштиришга аттестациядан ўтиш.
2. Амалга оширилган норматив ҳужжатларга мансуб амбулатор беморларга меҳнат қобилияти бўлмаган ёки ойилада қарамоғида бўлган беморлар учун беориладиган вароқларни бериш.
3. Хонадонда ўлим тўғрисида шифокор гувоҳномасини бериш.
4. Бириктирилган аҳолига тиббий-социал ёрдамни яхшиланиш муаммолари бўйича Соғлиқни сақлаш бошқармаси юқори органларига ва ойилавий поликлиника раҳбариятига таклифлар киритиш.
5. Кенгаш мажлисларида, илмий-практик конференцияларида иштироқ этиш, умумий практика шифокори вазифаси ва мақсадига хос бўлган ҳар хил оммабоп ва касбга оид ташкилотларга аъзо бўлиш.
6. Бошқа мутахассислар томонидан ўтказиладиган чора тadbирларга қатнаш.

Умумий практика шифокори шунга жавобгарлик олиб боради.

1. Ўз иш фаолиятини сифати ва натижалари, шундай ўз ишини функционал мажбуриятларини ҳамда унга бириктирилган урта тиббий ходимлар ҳаракатлари ёки ҳаракатсизликларини натижаларида, асорати бўлган ойилавий поликлиника фаолиятига ва пациентларни соғлиғига зарар етказган натижалар.
2. Пациентларга тезкор тиббий ёрдам кўрсатилганда тиббий асбоб ускунларни ва дори-дармонларни сақланиши ва фойдали ишлатилиши.
3. Тақдим этилган статистик маълумотлари ва ҳисоб-китоб ҳужжатларини шубҳасизлиги.

Оилавий поликлиника тиббий статистик функциялари

1. Статистик вазифасига ўрта тиббий маълумотга эга бўлган ва тиббий статистика ихтисоси бўйича тайёрланган шахслар тайинланади.
2. Тиббий статистик Бош шифокор томонидан тайинланади ва ишдан озод қилинади.
3. Тиббий статистик бевосита Бош шифокор муовинига буйсинади.
4. Тиббий статистик ўз ишида Бош шифокор ва Бош шифокор муовини буйруқ , кўрсатмалари ва фармойишларини, ҳамда тиббий статистиклар учун белгиланган инструкциялари ва қоидаларини қўллайдилар.

Тиббий статистик мажбуриятлари бўлиб:

1. Тасдиқланган тиббий-статистика ҳисоб ҳужжатлари устида ишлаб бориш ва анализини ўтказиш.
2. №39 формасини ойма-ой йиғиб ишлов бериш.
3. Поликлиника фаолиятини таърифловчи асосий курсатгичларни ҳисобини чиқариш.
4. Муассасада вақтинча меҳнат қобилиятини йўқолиши касалликларини ҳар ой ҳисобини ўтказиш.
5. Вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотиш бўйича касалликларни тавсифлайдиган курсатгичларни чиқариш.
6. Йиллик ва квартал ҳисоботини тузиш.
7. Статистика жадвалларига ўтган йил маълумотларини солиштириб тузиш.

Тиббий статистик ҳуқуқга эга:

1. Поликлиникада ажратилган бўлимларда ҳисоб-ҳисобот ҳужжатларини тўғри олиб борилишини текшириш.
2. Ҳар ой касалликларни ҳисоботини олиб бориш, курсатгичларни чиқариш ва ҳисобот тузиш учун, поликлиникани ажратилган бўлимларидан зарур бўлган маълумотлар олиш.
3. Белгиланган мукамаллаштирилган курсларида ўз касб малакасини ошириш.
4. Ўз меҳнат шароитини яхшилаш учун маъмуриятга тавсиялар киритиш.

Тиббий статистик шунга жавобгар;

1. Статистик хисоботни ўз вақтида ва тўғри тузиш.
2. Олинган натижаларни объективлиги ва гумонсизлиги.

ВАҚТИНЧАЛИК ШТАТ НОРМАТИВЛАРИ:

БТСЁ шахар экспериментал муассасаларида, мустақил юридик шахс сифатида «Саломатлик-2» ва «Аёллар ва болалар саломатлигини мустахкамлаш» лойиҳаларини жадвалларида функцияладиган.

№ n/n	Вазифа номлари	Штат бирликлар ини нормативи	Хисобдан
Шифокор ходимлар			
1	Умумий практика шифокори	1,5	БТСЁга бириктирилган 2000 та одамга.
2	Шифокор - лаборант	1,0	20та амбулатор қабули шифокорига
Ўрта тиббий ходимлари			
1	Бош тиббий хамшира	1,0	Муассаса бўйича
2	УАШ тиббий хамшираси	2,0	1 та УАШ врачлари лавозимига
3	Лаборант	1,0	8та амбулатор қабули шифокорига
4	физиотерапия бўйича тиббий хамшира	1,0	Бир йилда 15000 келишилган физиотерапевтик бирлиги
5	Массаж бўйича тиббий хамшира	1,0	10та амбулатор қабули шифокорига
6	Даволаш жисмоний тарбия инструктор (ЛФК)	1,0	40та амбулатор қабули шифокорига
7	функционал диагностика тиббий хамшираси (ЭКГ,УЗИ, ЭХО, РЭГ)	1,0	1та ускуналар билан жиҳозланган хонага
8	Процедуралар хонаси тиббий хамшираси	1,0	10та амбулатор қабули шифокори
9	Эмлаш хонаси тиббий хамшираси	1,0	3000та мактабга, болалар яслиси, боғча-яслига қатнамайдиган болаларга.
10	Марказийлаштирилган стерилизация бўлими тиббий	1,0	20та шифокор лавозимига

	хамшираси (ОЦС)		
11	Тиббий статистик	1,0	20та шифокор лавозимига
12	Тиббий регистратор	1,0	6та амбулатор қабули шифокорига
	Кичик тиббий ходим		
1	Хўжалик бекаси	1,0	Бир муассасага
3	Лаборатория санитаркаси	1,0	4та шифокор-лаборант ва лаборантга
4	Физиотерапия санитаркаси	1,0	2та физиотерапия тиббий хамшираси лавозимига.
5.	Муолажа хонаси санитаркаси	1,0.	Бир хонага бир сменага
6	Эмлаш хонаси санитаркаси	1,0	1та эмлаш хонаси тиббий хамширасига
7	ОЦС санитаркаси	1,0	ОЦС 1та тиббий хамширасига
	Маъмурият- рахбарият ва хўжалик ходимлари		
1	Бош шифокор	1,0	Бир муассасага
2	Даволаш бўйича бош шифокор муовини	1,0	Бир муассасага
3	Молия менеждери (бош бухгалтер хукукига эгалик	1,0	Бир муассасага
4	Иқтисодчи	1,0	Бир муассасага
5	Бухгалтер –кассир	1,0	Бир муассасага
6	Кадрлар бўйича мутахассис	0,5	200та ишчига
7	Қотиб	1,0	Бир муассасага
8	Санитар-техник бўғимлар слесари	1,0	300та санитар-техник нуқтали аунктига (раковина, унитаз, ванна ёки душ ўрнатишларига)
9	Электр таъмирловчи	1,0	750та ёритувчи нукталарга
10	Ховли тозалигига қаровчи	1,0	2500 кв.м.территориясига
11	Қоровул	3,0	Хар бир муассасада ва уни филиалида

Эслатма:

Бирламчи тиббий-санитария ёрдами юридик мустақил шаҳар экспериментал корхоналарини штат жадвалини тузишда, қуйидагиларни ҳисобга олиш лозим:

1. Бўлим мудирлари лавозими 9та умумий практика шифокорига 1та белгиланади. Шунда бўлим мудирлари бир штати умумий практика шифокорини бир штати ўрнига киритилади.
2. Умумий практика шифокорлари сони 6,5дан то 9 гача бўлганида, бўлим мудирини лавозим 0,5 умумий практика шифокори ўрнига киритилади.
3. Шифокор рентгенолог лавозими асбоб-ускуналанган хона (бўлим) мавжуд бўлган ҳолда белгиланади.
3. Кундузги стационар мавжуд бўлган ҳолда қуйидаги лавозимлар тайинланади:
 - стационарда 25та ётоқ ўринга 1та кундузги шифокор;
 - ҳар бир шифокор лавозимига 1та тиббий ҳамшира ҳисобдан;
4. Оддий ремонт хизматларини бажарувчи ишчи, ички санитар-техник системалари монтаж ишчиси ва электромонтёр лавозимлари ўрнига киритилади, норматив бўйича, кўрсатилган бошқа лавозимларларга белгиланиш мумкин бўлмаган ҳолда.

5. ШАХАР БОЛАЛАР КАСАЛХОНАСИ.

5.1. Шаҳар болалар касалхонасининг фаолияти тўғрисида умумий маълумотлари:

Масалалар:

1. Болаларга нисбатан энг янги тиббиёт илмий ва практика эришишлари асосида даволаш профилактик юқори малакали ёрдам кўрсатиш.
2. Хизматидаги практикага, болалар аҳолисига замонавий профилактика методларини киритиш, диагностика ва беморларни даволашда асосланган тиббий маълумотларни ишлатиш.
3. Муассасаларни иш методларини ва ташқилланган формаларини ривожланиши ва мукамаллаштириш.

Болалар касалхонасининг структурасига қуйидаги бўлимлар киради.
Қабул бўлимлари (боксли).

1. Стационар.
2. Лаборатория-диагностика комплекси.
3. Патолого-анатомия бўлими (морг).
4. Ёрдамчи бўлимлар: дорихона, ошхона, тиббий статиска бўлими: тиббий архив; кутубхона; омборхона; маъмурий - хўжалик қисм.

Шаҳар касалхонаси кўриниши, хажми, кўрсатилган ёрдам характери бўйича ва меҳнат ташкиллаштириш системаси бўйича бўлиши мумкин:

- А) профил бўйича: кўп профилдаги ёки махсусланган (бир профилдаги)
- Б) ташкиллаштириш тизими бўйича – поликлиникага бириктирилган ёки бириктирилмаган;
- В) фаолият хажми бўйича – ҳар хил тоифали (ётоқ ўрин қувватли).

Болалар касалхонасининг штатлари

Стационарда шифокор – ординатор 20та ётоқ уринга хизмат қилади. Бўлимда 60тадан кўп бўлган ётоқ урин учун бўлим мудир лавозими ажратилади; бўлимда 200та ётоқ уринга қабул бўлими шифокори ажратилади. Битта тиббий хамшира кундузи 8-10та гўдак болаларга хизмат кўрсатади, кечаси 15та болага хизмат кўрсатади; катта болалар бўлимида битта хамшира 15та болага кундузи хизмат кўрсатади, ва кечаси 20-25та болага хизмат кўрсатади. Ҳар бир бўлимда хўжалик бекаси ва катта тиббий хамшира мавжуд. Болалар касалхонасини штатлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг № 155 сонли 1000та болалар аҳолисига 3,4 ётоқ ўрин ҳисобидан, 10.04.2006 йилдаги қарори билан тасдиқланган, амалга ошган штат нормативларига мансуб белгиланади.

Шаҳар болалар касалхонасининг умумий педиатрия бўлимида 60та ётоқ ўрнига тахминий штатлари:

Бўлим мудир	– 1	хўжалик бекаси	– 1
Ординатор шифокорлари	– 3	санитарка-фарроши	– 6
Катта тиббий хамшира	– 1	буфетчи	– 1
Палатада тиббий хамшираси	– 12	овқат узатиб турувчилар	- 2

Болалар шифохонасини тоифалари

Тоифалар. Болалар касалхонаси қуввати бўйича 7та тоифага бўлинади:

1. 300 – 400 ўрин;
2. 250 – 300 ўрин;
3. 200 – 250 ўрин;
4. 150 – 200 ўрин;
5. 100 – 150 ўрин;
6. 75 – 100 ўрин;
7. 50 – 75 ўрин.

Шахар/туман болалар касалхонасининг Бош шифокори бўйича ҳолат

Касалхона Бош шифокори лавозимига даволаш ва ташкиллаштириш ишларида тажрибаси бўлган малакали шифокор тайинланади, касби бўйича иш стажы 5 йилдан кам бўлмайдиган. Амалга ошган қонун қоидаларга нисбатан соғлиқни сақлаш бошқармаси органи томонидан белгиланган номенклатураси тартибида ишга тайиналанади ва озод қилинади. Касалхона фаолиятини бошқарувини яккабошчилик асосида бажаради, бутун даволаш-профилактика, касалхона маъмурий –хўжалик ва молия фаолиятларига жавоб беради.

Бевосита соғлиқни сақлаш юқори органига бўйсинади.

Ўз фаолиятида амалга ошган қонун қоидаларидан, соғлиқни сақлаш бошқармасини идора қиладиган ҳужжатлари, буйруқлари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш Вазирлигининг бошқарув ҳужжатларидан, касалхона ҳолатидан, ва шундай шу қўнги инструкциялардан таянади.

Давлат ва давлатга қарамаган, суд бошқарамаларида ва бошқа бошқармаларда касалхонани касб қиладди.

Бош шифокор буйруқлари ва қўрсатмалари касалхонанинг ҳамма ходимлари учун мажбурий бўлади.

5.2. Шахар болалар касалхонаси Бош шифокорининг функционал мажбуриятлари

Касалхонанинг перспектив ва шу кунги режаларини ишлаб чиқаради, Соғлиқни сақлаш юқори органларига тасдиқлаш учун тақдим қилади ва уларни бажарилишини таъминлайди.

Хар йили анализ қилади ва хисобот тузади:

- утаётган йилга молия-хўжалик фаолиятини ва касалхона материал- техник базасини ривожланиши;

- кадрлар билан ишлайди, уларни қўнимсизлигини сабабларини аниқлайди ва уларни бартараф қилиш чора тадбирларини режалайди.

3. Умумий ва инфекцион касалликларни камайтириш ва профилактикасига йўнналган касалликларни леталлик натижаларини ва болалар ўлимини камайтириш чора тадбирларни ишлаб чиқаради ва ташкил қилади.

4. Болаларни текширувида ва даволашида керакли бўлган сифат билан таъминлайди.

5. Стационарда ва ҚВПлар орасида ва бошқа даволаш – профилактор муассасалар билан касал болаларнинг даволаш ва хизмат кўрсатишда қабул билан алоқа таъминлайди.

6. Касалхонага бемор болаларни парвариш қилиш учун келган бемор оналарни, соғломлаштириш ва диагностика ҳамма комплекси билан таъминлайди.

7. Поликлиника ва стационарга инфекцион касалликларни олиб кириш ва тарқатиш профилактикаси билан таъминлайди.

8. Касалхонада ёш болаларни рационал озиқланиши, даволаниш ва пархезли озиқланишини ташкил қилади.

9. Статистика ва бошқа хисоботларни тузишда иштироқ этади, уларни Ўзбекистон Республикаси қонун қоидаларига мансуб белгиланган муддатларда мансуб бўлган органларга тақдим этилишини ва гумонсизлигини таъминлайди.

7. Тўловлар учун хисобларни, ойлик маош табелини, касалхона буйруқларини, уни компетенциясига таалукли бўлган бошқа хужжатларни шахсий имзо билан муҳрлайди.

11. Касалхона ходимларини ва келувчиларни белгиланган тартибда қабул қилади.

12. Хар куни кирувчи почтани кўриб чиқади, резолюциялар кўяди уларни бажарилиши ва бажарилиш миуддатини кўрсатган холда.

13. Касалхона фаолиятига толлуқли хатлар, шикоятлар, ва аризаларни ўз вақтида ва сифатли кўриб чиқиши, ва уларни хар бирига чора кўришни юелгилаб уларни бажарилишини текшириш.

14. Касалхонанинг хамма бўлимларининг ва ходимларнинг иш фаолиятларини умумий текширувини ташкиллаштириш.

15. Мехнат ички тартиб қоидаларини, касаба уюшмаси комитети ёки бошқа вакиллар органлари биан биргаликда ишлаб чиқариш ва уларни тасдиқлаш, хамда уларни амалга оширилишини текшириш.

16. Ходимлар учун касбий инструкцияларни тасдиқлаш, хамда касалхона келувчилари ва беморларни ички тартиб қоидаларини тартибини.

17. Хамма тоифали ишчиларни штатли лавозимини кадрлар билан комплектлаш. Эгалланган лавозимлар штат жадвалига мансублигини бир кварталда камида бир марта текширади.

18. Касалхонанинг хамма ажратилган бўлимларда мехнат кўриқлаш ва техника хавфсизлиги ишини сақланиши умумий рахбарлигини ташқил қилади.

19. Касаба уюшмаси комитети билан биргаликда тиббий ходимларнинг соғлиғини сақлаш (вақти-вақти билан ва профилактика кўриқлари, диспансеризация, мехнат кўриқлаш ва хавфсизлик техникаси чора тадбирлар, ва бошқалар) бўйича чора тадбирлар ўтказилишини таъминлайди.

20. Стационарни санитария-эпидемияга қарши режимини бажарилиши текширади;

21. Алоҳида ва ғавқулодаги ҳолатларда касалхона ходимларининг аниқ ҳаракатларини таъминлайди; айтиб ўтилган вазиятларда ходимларнинг ҳаракатлари бўйича кўрсатмалари, эгаллаган режали беморлар ва ходимларнинг эвакуацияси.

22. Касалхонадаги ҳамма ғавқулодаги вазиятларни, сигнал олиши биланок, текшириш ва йўқотиш чора тадбирларини тезкор амалга ошириш. Махсус ҳисобдаги наркотик воситалари, моддий қийматли, пожар, тўсатдан ўлим, Техник хизматдаги авариялар, алоҳида хавфли инфекциялар ва бошқалар бланкаларни ўғирлаш ҳолатларини, Соғлиқни сақлаш бошқармасини юқори органи юқоридаги раҳбарига ёки манфаатдор бўлган ташкилотларга (милиция, авария ва ёнғин хизматлари), бўлган вазиятни информация билан биргаликда маълум қилиш.

23. Касалхона ходимларини иш методларини янгилаш ва мавжуд бўлган ташкилланган формаларини мукамаллаштишига киртишга имкон беради, келажакда кўрсатилаётган диагностика, даволаш ва профилактика ёрдамини сифатини ва фойдалигини кўтарилишига йўнналган.

24. Умумий-касалхонанинг чора тадбирларида қатнашади.

25. Касалхона коллективи олдида йил давомидаги фаолият натижалари ва перспективалар масалалари бўйича ҳисоб бермоқ.

26. Касалхона тиббий маслаҳати ишларини раҳбарлигини олиб боради.

27. Раҳбарлик ривожланишига кўмаклашади.

28. Барча шартномалар тузади ва уларни бажарилишини текширади. Соғлиқни сақлаш бошқармасига харажат сметасини тасдиқлаш учун тақдим этади ва молия органларида уларни рўйхатдан ўтказди.

5.3 Касалхона бош шифокор ўринбосари мажбуриятлари.

1.1. Стационардаги ва уйдаги ўлимни ҳар бир вазиятларини анализ қилиб, улардан олинган маълумотларни инобатга олиб тиббий хизмат сифатини яхшилаш учун зарур бўлган чора тадбирлар ишлаб чиқаради;

- 1.2. Касал болаларни режимини, пархезли озикланишини, ва уюштирилган тўғри семиртириш билан таъминлаш;
13. Стационарда, поликлиникада ва хонадонларда беморларга маслахатли ёрдамни уюштириш;
- 1.4. Бўлимларда тиббиёт асосларини ҳисобга олиб, касалхонада бош шифокор рухсати билан киритилган даволаш янги методларини қўлланиши ва уларни натижаларини шахсан назорат қилади;
- 1.5. Беморларни қабул қилиш ва касалхонадан чиқариш тартибини текширади, уларни санитария ишловини, беморларни бўлимдан бўлимга, ва бошқа даволаш-профилактика муассасаларга ўтказиш тартибини текширади;
- 1.6. Аҳолини тозалик маданиятига тегишли ишлари (сухбатлар, тиббиёт масаласи бўйича лекциялар, радиода, телевидениеда чиқиш, деворий ва кўп тиражли босмалар ва бошқаларга қатнашиш) билан таъминлашни ташкил қилади;
- 1.7. Шифокорлар ва урта тиббий ходимларнинг малакасини ошириш чора тадбирларини ўтказилишини таъминлайди.;
- 1.8. Шифокорлар конференцияларини (клиника, паталоганатомия) режасини, ишлаб чиқаради, шифокорлар билан уларнинг болалар касалхонасининг бош шифокори лавозимига тайинланиши тўғрисида ишлар боради ва бу режаларни бажарилишини таъминлайди ҳамда тиббий хамширалар кенгашига раҳбарлик қилади;
- 1.8. Тиббиёт ҳисоблари ва ҳисоботларини тўғри қўйилишини таъминлайди, сифатли курсатгичларини анализини ўтказди ва белгиланган муддатда тиббий ҳисоботни тузади.
- 1.9. Бу мутахассис аҳолига тиббий ёрдам кўрсатилиши бўйича ташкиллий-методик чора тадбирларни ишлаб чиқаришлари билан шуғулланади. Бу мақсадларда у томонидан йиллик ҳисоботлар тузилади, ҳисобот ҳужжатлари текширилади, шифокорларни ва урта тиббий ходимларни малакасини ошириш ва шифокорлар специализациясини режасини уюштириш, шифохона шифокорлари билан семирнарлар ўтказилади, ва материаллар ишлаб чиқарилади.

1.10. Стационарни фаолятини ҳар йили таҳлил қилинади: ёрдам сифати ва ҳажмини, шифокорлар мажбуриятлари, ётоқ ўринларни ишлатиш маълумотлари ҳар томонлама ўрганилади.

5.4. Болалар касалхонасининг бош шифокори муовинини ташкилий-методик ишлари бўйича функционал мажбуриятлари.

Болалар шаҳар касалхонасининг ташкилий-методик ишларига жавобгарлик олиб боради.

5.5. Болалар касалхонасининг бўлим мудирининг функционал мажбуриятлари.

Бўлимда беморларга сифатли ва маданий тиббий хизмат кўрсатилишига тўлиқ жавобгарлик олиб боради, ва унга буйсинувчи тиббий ходимларни фаолиятига бевосита раҳбарлик қилади.

Касалхонанинг болалар бўлими мудирига нисбатан Х О Л А Т И:

Касалхона бўлим мудирини унга ишониб топширилган бўлимлар тиббий ходимлар ишига, ҳамма диагностикали, даволаш-профилактика ва маъмури-хўжалик ишларига раҳбарлик қилади.

Бўлим мудирини лавозимига, шу мутахассислик бўйича 3 йилдан кам бўлмаган практика иш стажига эга бўлган, ҳамда мутахассис-шифокорлар аттестацияси бўйича 1чи ва олий тоифадаги теоретика билимига, ташкиллаш қобилияти талаби чегарасидаги малакали шифокорлар тайинланади.

Амалга оширилган қонун қоидаларга мансуб тиббий қисм бўйича бош шифокор муовини касалхона бош шифокори арзномаси бўйича ишга тайинланади ва ишдан озод қилинади.

Касалхона тиббий қисми бўйича бош шифокори муовинига бевосита буйсинади.

Ўз ишида бажарилаётган иш қисмлари бўйича, буйруқлар, юқори органлар ва мансабдор шахслар буйруқлари ва ҳозирги вақтдаги инструкцияларини расмий ҳужжатларни куллайди.

Бутун бўлим ходимларига мудир буйруқлари мажбурийдир.

Касалхона бўлим мудир мажбур:

1. Беморларни ўз вақтида бўлимларда тиббиёт илми ва практикаси замонавий етукликлари сатҳида текширилиши ва даволанишини ташкиллаш ва таъминлаш.
2. Бўлим шифокорлари ўртасида беморларни тақсимлаш. Беморларни аниқланган ҳажмини ўзи олиб бориш.
3. Касалхонада, қабул бўлимларида ёки хонадонларда кечки вақт, дам олиш кунлари ва байрам кунларида касалхона тиббий қисми бош шифокори муовини тасдиқлаган жадвалга мансуб навбатчилик қилиш.
4. Бўлим шифокорлари олиб бораётган даволашлар, ташхисни тўғри қўйиши ва иши устидан бир маромда текширувлар олиб бориш.
5. Бўлимни фаолиятини йиллик ва квартал курсатгичларини текшириш; кейинги йилга бўлим ишларини режасини тузиш.
6. Шифокорларни катта тиббий хамшира билан биргаликда беморларни кундалик айланиб кўришни ўтказиш.
7. Қайта келган, ва оғир аҳволда бўлган беморларни кўриги.
8. Бўлимдаги диагностикага ва даволашга тўсиқлик қилувчи вазиятларни, ташхисларни фарқланиши ва ўлим ҳамма вазиятларини клиникавий кўриб чиқиш.
9. Беморларни касалхонадан чиқариш масалаларини бажарилиши, чиқарилган ва бошқа бўлимларга ўтказилган беморларни касаллик тарихларини ва чиқариш эпикризларини текшириш ва уларга имзо чекиш.
10. Зарурият бўлган вақтда даволовчи шифокори арзномаси бўйича диагностик масаласини ва даволаш масаласини ечиш учун барча мутахассисларни чақиртириш.
11. Катта тиббий хамшира томонидан дорихонага дори даТТБнларга, боғлов материалларга, тиббиёт инвентарига талабномаларни ўз вақтида ва тўғри тузилишини текшириш ва уларга имзо чекиш.

12. Дори дармонларни, боғлов материалларини, кучли таъсирчан препаратларни, уларни хисобидан наркотик моддаларни, ва хажмий хисобда бўлган материалларни тўғри сақланиши ва ишлатилишини назорат қилиш.
 13. Хирургик профилидаги бўлимларида бир ҳафталик операция режасини тузилиши, уларни бажарилиши, ва унинг малакасига мухтож бўлган режали ҳамда тезкор операцияларга қатнашиши.
 14. Касаллик варақаларини тўғри ва асосли берилишини текшириш, беморларни КЭЖга (клиника эксперт комиссиясига) ўз вақтида юборилиши.
 15. Беморларни кун жадвалини текшириш.
 16. Касалхона ичида инфекцияга қарши профилактика чора тадбирлари бўйича чора кўриш.
 17. Беморларни умумий ва пархезли озиқланишини текшириш.
 18. Тиббий ходимларнинг навбатчиликларини алмашувида кундалик қатнаши.
 19. Тиббий қисм бўйича бош шифокор муовинига бўлимдаги ҳамма вафқулотдаги вазиятлар (беморларни тўсатдан ўлими, бахтсиз ходисалар, касалхона ичи инфекциялари ва бошқалар) ва уларга кўрилган чоралар тўғрисида тезкор огохлантириш.
- Касалхона навбатчи шифокорига бу тўғрисида билдирги бериш.
20. Бўлимда ҳамма тиббий хужжатларини сифатли юритилишини текширувини ўтказиш.
 21. Шифокорлар ва урта тиббий ходимларнинг малакасини ошириш учун машғулотлар, клиникавий кўриб чиқишлар, реферат обзорлари ва бошқаларни ташкиллаштириш ва чора тадбирларини ўтказиш.
 22. Бўлим ходимларига ўз вақтида, уларга толукли бўлган буйруқлар ва маъмурият фармойишлари, ҳамда методик рекомендациялари ва бошқа расмий хужжатлари тўғрисида маълумот бериш.
 23. Бўлим ҳамма ходимларини касалхона ичи қоидаларини иш тартибини сақланишини текшириш.
 24. Бўлим ходимлари билан систематик ишлаб чиқариш кенгашини ўтказди.

25. Ташкиллантирилган меҳнат илмий элементларини киритиб, энг яхши муассасаларнинг олдинги юрувчи тажрибаларини ишлатиб, шифокорлар ва тиббий хамшираларни меҳнатини рационал ташкиллаштириш.
26. Бўлим шифокорларини аттестацияга тайёрланишига ёрдам бериш.
27. касбий квалификациясини систематли ошириш.
28. Тозалик ҳолатини ўрганиш мақсадида катта хамшира билан биргаликда (1 ҳафтада бир марта) айланиб ўтиш ишларини ўтказилиши. Айланиб кўриш ишларини натижаларини рўйхатга олиш.
29. Касаллик профилактикасини шароитини таъминлаш, ходимларни меҳнат куруқлаш ва техник хавфизлигини шароитларини таъминлаши.
30. Бўлим ходимларнинг катта хамширалар ва проф.ораганлари томонидан бир йиллик меҳнат таътилига чиқиш рўйхутини тасдиқлайди.
31. Бўлим ходимлари ўртасида коллетиивида тарбия ишларини олиб бориш, ходимларда касбий билимларни ўзлаштиришга интилиши ва ўрганишларини ривожланишига, ва беморлар олдида жавобгарикларини, коллегиялик, ўзаро ёрдам беришни, этикага нормаларига мансуб ҳулқини, ва деонтологияни тиббий принципларини ривожланишини сақлаш.
32. Ойлик маошини рўйхутини ўз вақтида ва тўғри тузилишини текшириш ва уларга имзо чекиш, беморни илтимосига кўра (молий йиғиндисини ва бошқалар) олиш ишончномасини гувоҳлаш.

Бўлим мудирини ҳуқуқлари:

- 1.Маъмурият ишларида бўлимларга ишчиларни танлаб белгилашда бевосита иштироқ этиши.
2. Бўлим кадрларни жойланишини ўтказиш.
3. Беморларни бўлимдан чиқарилиши ва бошқа бўлимларга ўтказилишда иштироқ этиш.
4. Тиббий қисм бош шифокори муовини билан келишилган ҳолда, даволовчи шифокор кўрсатмасини инобатга олиб муассалардан мутахассисларни чақиртириб консилиум ўтказиш.

5. Ординатор-шифокорлари томонидан касаллик тарихини тўғри олиб борилишини текшириш; беморларга белгиланган тартибда қўшимча даволаниш методларини ва текширувларни белгилаш ва инкор этиш.
6. Даволовчи шифокорларни буюртмаларини урта тиббий ходимлари томонидан тўлиқ ва тўғри бажарилишини текшириш.
7. Бўлим ходимларига уларнинг малакаси сатҳида ва компетенциясида мансуб бўлган буйруқлар ва кўрсатмаларини буюриш, ва уларни бажарилишини текшириш.
8. Бўлим фаолиятини яхшиланиши билан боғлиқли бўлган касалхона масалаларини муҳокама қилиш.
9. Бўлимдаги беморларни ва уларни қариндошларини шикоятларини кўриб чиқишда қатнашиш.
10. Унга бўйсинувчи касалхона ходимларини рағбарлантириши ва қарзини ундиришда маъмуриятга билдирмалар киритиш.
11. Касалхона маъмуриятига уни йўқлигида бирон бир ходимни ўринбосар ўрнига (касаллик, меҳнат талили, малакани ошириш курсларида бўлган вақтида ва бошқаларда) тайинлашни тавсия этиш.
12. Ўз компетенцияси чегарасида масалаларни ечиш.
13. Ўз мажбуриятларини ҳал этиши учун муҳим бўлган ахборотлар олиш.
14. Бўлим фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларни ейтиш йиғилишларда иштироқ этиш.
15. Бўлим ходимларининг меҳнат шароитларини ва фаолиятини яхшиланиши масалаларида касалхона маъмуриятига таклифлар киритиш.
16. Шифокорларни дипломдан кейинги тайёрловчи ситемали муассасаларда (ташкilotларда) вақти вақти билан (5 йилда бир марта) ўз касбий малакасини, ошириш.

Касалхона бўлими мудир шунга жавобгарлик олиб боради.

- касалхона ички қоидаларини тартиби ва инструкцияларида кўзда тутилган ўз мажбуриятларини ноаниқ ва вақтида бажармаганига; унинг компетенциясини

сферасига кирадиган ҳаракатсизлик ва ҳал этилмаган масалаларга; Интерна-шифокорларини тайёрлашда махсус жавобгарликни олиб боради.

5.6. Ординатор-педиатр шифокорини функционал мажбуриятлари

1. Даволовчи шифокор бўлимдаги беморларга даволаш-профилактик ёрдамини ташкиллаб ўтказади.

2. Даволовчи шифокор лавозимида, унинг даволовчи шифокорлик мутахассислигини тасдиқловчи дипломи ва ҳужжати бўлган, олий тиббий маълумотли шахс тайёрланади.

Амалга оширилган қонун қоидаларига мансуб, бўлим мудирини бирдиргиномасига кўра касалхона бош шифокори томонидан ишга тайёрланади ва ишдан озод қилинади.

3. Бўлим мудирига бевосита бўйсинади ва уни раҳбарлигида иш олиб боради.

4. Касалхона тиббий қисми бўйича бош шифокор муовини томонидан тасдиқланган жадвал бўйича иш олиб боради.

5. Ўз ишида бажарилаётган иш қисми расмий ҳужжатларини, юқори турувчи органлар ходимларини буйруқлари, тайинланиш ва инструкцияларини қўллади.

6. Урта ва кичик тиббий ходимлар учун шифокор расмий буйруқлари мажбурийдир.

Даволовчи шифокор қуйидагиларни бажаради:

1. Беморларни замонавий етукликли тиббиёт илми ва техникасига мансуб, тегишли сатҳда текширувини ва даволанишни таъминлайди. Зарурияти бўлган тақдирда мутахассис- шифокорлар консилиумини ташкиллади ва бўлим мудирини билан бир овозда мутахассислар маслаҳатларини амалга оширади.

2. Тиббий деонтология тартибини сақлаш, даволаб-қўруқлаш принциплар асосида беморларни зарур парвариш билан таъминлайди, ҳамда беморлар томонидан белгиланган касалхона режимини бажарилишини таъминлайди.

3. Бўлим мудирлари ва катта тиббий хамшира билан биргаликда кундалик беморларни кундалик айланиб кўришларни ўтказишади, кун давомида уларни ахволида асосий ўзгаришларни белгилайди, ва шуларга қараб беморларга зарур бўлган чора тadbирларни аниқлайди.

4. Хирургия профилидаги бўлимларда бўлим мудирига режали оператив аралашли беморларни кўрсатади, операциядан олдинги эпикризини тузади, ўтказиладиган операцияларда, боғлашда ва бошқаларда қатнашади, уни компетенциясига қарадиган беморларни операциядан кейинги парвариш билан таъминлайди.

5. Хирургия профилидаги бўлимларда иш куни давомида бўлим мудирлари билан назорат қилиб ва келишиб беморларни тезкор хирургик ёрдам билан таъминлайди.

6. Диета (пархез) озиқланишни буюради.

7. Беморларни касаллик тарихини олиб боради, уларда керакли бўлган маълумотлар киритади, бемор аа унинг қариндошларидан олинган маълумотларини муддатини кўрсатади, барча суров хатлари, уларга жавоб бериш ва бошқа ҳужжатларни олиб боради.

8. Белгиланган тартибда касаллик тарихини тўлдиради.

а) Бўлимга қайта келган беморга унинг келишидан 24 соат ўтгунича,

б) беморни бирламчи кўришда, соат 15.00гача келганда, шу куни ўзидаёқ касаллик тарихига ёзилади;

в) беморларни касаллик тарихига кундалик ёзувлар киритади, 10-12 кунда 1 марта этап эпикризини тузади. Беморни ахволида ўзгаришлар пайдо бўлганида, кундаликларда ёзувлар тезлиги бу ўзгаришларнинг характериға тўғри келиши керак.

г) беморни чиқариш куни касаллик тарихига эпикриз ёзади ва чиқариш кунида бўлим мудирини имзосига катта тиббий хамшираға топширади.

9. Бўлим мудирлари ҳузуриға ва КЭЖға (клиника- эксперт комиссиясига) чиқариладиган ва бошқа бўлимға ўтказиладиган, ташхиси ўзгарадиган беморлар тўғрисида доклад қилади.

10. Урта ва кичик тиббий ходимлар томонидан беморларга даволаш буюртмаларини ва кўрсатмаларини ўз вақтида ва тўғри бажарилишини текширади.
11. Бўлимда вафот этган беморларни ёриб текширилишида қатнашади.
12. Бўлимдан кетишидан аввал ёзма равишда навбатчи шифокорга алоҳида шифокор назоратига мухтож бўлган, оғир беморлар тўғрисида огохлантиради.
13. Белгиланган вақтда келувчиларни қабул қилади, уларга беморларни ахволини маълум қилади ва улардан зарур бўлган маълумотлар олади.
14. Назарга олинган “фуқароларни вақтинчалик меҳнат қобилятини йўқолишини тасдиқлайдиган, ҳужжатларни берилиш таркиби инструкцияси” тартибига мансуб беморларни меҳнат қобилятини вақтинчалик йўқолишини аниқлайди, касаллик варақасини расмийлаштиради.
15. Ногиронликга ўтказилиш муддатларини назорат қилади, бу масалаларни бўлим мудри билан келишиб, булар учун зарур бўлган ҳужжатларни ва ВТЭК (МСЭК) хабар этувчи варақаларни тўлдиради.
16. Бўлим мудри бўлмаган вақтда навбатчи тиббий ходимларни алмашишини қабул этилишида қатнашади, навбатчиликдаги янги алмашган смена тиббий ходимларига қайта келган беморларни ахволини ва уларга ўтказилган терапияни тўғрисида хабар беради.
17. Ўрта ва кичик тиббий ходимларнинг малакасини ошириш машғулотларини ўтказганда иштироқ этади.
18. Кечки ва тунгги вақтларда касалхонада ва қабул бўлимида тиббий қисм бўйича касалхона бош шифокори муовини томонидан тасдиқланган жадвалга мансуб навбатчилик қилади.
19. Умумий касалхона конференцияларида, касалхона маслаҳат йиғинларида, беморларни клиникавий кўриб чиқишда, семинар ва тўғаракларига тез-тез қатнашиш йўли билан ўз малакасини оширади.

Навбатчи шифокорнинг компетенциясини сферасига кирувчи, касалхона ички меҳнат тартиби ва инструкциясига қаратилган мажбуриятларини ўз вақтида бажармаслигига, ҳаракатсизлик ва чора қурмасликга жавобгарлик олиб боради.

АКУШЕРЛИК-ГИНЕКОЛОГИЯ КОМПЛЕКСИ

(тугрукхона ва аёллар маслахатхонаси)

6.1. Акушерлик-гинекология комплексини фаолиятини умумий маълумотлари.

13 ноябр 2003йилдаги №500 сонли буйругига асосан «Алохида комплексларнинг (булимларни) перинатал ёрдамини ва касалхона ички инфекциялари профилактикасини фойдасини ошириш буйича ишини янгитдан ташкиллаш» тугрук комплекси буйича аник маълумотлар олинган. Бу буйругга мансуб акушер-гинеколог шифокори 15та аёлни олиб боради, неонатолог-шифокори -35та гудакга қарайди. Обсерватив булимда 25 та гудакга қарайди.

Тугрукхона комплексларида (булимида) иш ташкилоти бирлик принципи буйича мавжуд бўлган илмий информацияга, халқаро стандартларига ва стационар акушерлик-гинекология ёрдамини ташкиллаш буйича, соғлиқни сақлаш юқорида турувчи органларини қўлланмаларига мутаносиб қўрилади.

Контингент хизматига, қўйилган масалаларга, жихозларга, перинатал ёрдамини қўрсатилиш хажмига ва тугрукхона комплекси (булими) кадрлар потенциалига қараб қўйидаги даражаларга бўлимнади:

Даржа	Хомиладорлар контингенти	Структураси	Муассасалар турлари
01. 03. 11	1.Туғадиган,ёки туккан аёллар, хомиладорликни физиологик окимидагилар 2.Тезкор кечқитмасдан аралашини талаб қиладиган вазиятлар	1. ХАПБ 2. тугрук заллари 3.тугрукдан кейинги булим 4.операция блоки 5.хомиладорлар, туккан аёллар, туғадиган аёллар реанимация булими	1. ТМК

		6.Гинекология булими	
2.	1. Тугадиган, туккан аёлларни, ва хомиладорликни физиологик окимидагилар, 2. Хомиладорлик ва тугрукни асоратли окимидагилар.	1. ХАПБ 2. тугрук зали 3.тугрукдан кейинги булим 4.операция блоки. 5.хомиладорлар, туккан ва тугадиган аёллар учун реанимация булими. 6. Янги тугилган чакалоклар реанимация булими. 7.гинекология булими 8.маслахат поликлиника булиши мумкин.	1.Шахар тугрук муассасалари шу жумладан Перинатал марказлари, ТСК тугрук булимлари 2.Вилоят тугрук комплекслари.
3.	1. Тугадиган, туккан аёллар ва хомилдорликни физиологик окимидагилар. 2. Экстрогенитал ва акушерлик патологияли хомилдорлар. 3. Перинатал патологияга хавфи булган хомилдорлар.	1.хомиладорлар, туккан ва тугадиган аёллар, янги тугилган чакалоклар ва гинекологик касалликлари булган беморларни булими. 2.Маслахат поликлиникаси.	1. Республика Перинатал Маркази. 2. ИТМ муассасаси ва унинг филиаллари 3. Тиббиёт ОУЮ Акушерлик-гинекология клиникалари.

№500 карорга хос пациенткаларнинг тугрук комплексларига (булимларга) ётказиш ва йулланиш тартиблари

1 даражали (туман даражаси) тугрук комплексларга (булимлар) физиологик окимда булган хомилдорлар ва тугадиган аёллар ҚВП-ФАП филиаллари, ҚВП шифокорлари ва аёллар маслахатхоналаридан юборилади.

2 даражали (шахар ва вилоят даражаси) тугрук комплексларига (булимларга) ЭГЗдан перинатал хавфи булган, хозирги ёки олдинги хомилдорлигида асоратли кечганда, аёллар маслахатхонасидан (аёллар кабинети) маслахат поликлиникалардан, тор профилидаги мутахассислар(кардиологлар,

нефролог, эндокринолог, невропатолог ва бошқалар) томонидан хомиладор ва тугадиган аёллар юборилади.

3 даражали (республика) Ихтисослаштирилган тугрук комплексларига (булимларга) оғир декомпенсациянинг йуқолиши босқичидаги экспериментал патологияли, перинатал патологияли, акушерлик анамнезини ута оғирлашганлигида, 2 даражали стационарлар шифокорлари, маслахатчи поликлиникалар, ва вилоят соғлиқнинг саклаш бошқармаларининг мутахассислари томонидан хомиладорликнинг оғирлашган кечишидаги хомиладорлар юборилади. Тугрукгача стационар даволанишга мухтож булган хомиладорлар ётказилиши лозим.

Хомиладорларнинг акушерлик стационари барча қисмларига ётказилишини қабул булими шифокори томонидан, тунгги вақтда жавобгар навбатчи шифокори томонидан ҳал қилинади.

Тугрук комплексини структуралари

Тугрук комплексини (булимини) структураси

Тугрук комплексида (булими) қуйидаги структурали булинмалари мавжуд: стационар, даволаш-диагностика булинма ва маъмурий-хужалик қисми. Тугрук комплексини структураси қурилиш нормалари талабларига ва даволаш-профилактика муассасини тартибига мослашган булиши керак: Жихозланиши – асбоб-ускуналар табелига; санитария-эпидемиологиясига қарши режим – амалга оширилган норматив хужжатларга.

Тугрук стационар уз структурасида қуйидаги булинмаларга эга:

1. Қабул-қурик учун булими

1. Хомиладорлик патологиялари (палатаси) булими

1- акушерлик булими

2- акушерлик булими

3- хомиладорлар патологиялари булими

Қабул- қурик учун булими

Кабул булимида куйидагилар мавжуд булиши шарт: тиббий ходим учун стол, 2-3та стул, тороз, буй улчович, шок ёки эклампсия вақтида курсатиладиган бирингчи ёрдам учун зарур дори дармонлар шкафи.

Кабул булимида акушер-гинеколог ёки акушерка анамнез йигади, объектив курикдан утказди, келган аёлнинг умумий ахволини баҳолайди, тана хароратини улчайди, тери копламаларини куради, томогини текширади, томир уришини, иккала кулида кон босимини улчайди ва хомиладорларнинг ҳолатига қараб акушерлик булимига ёки хомиладорлар патологияси булимига юборади.

Хомиладорлар булимлари (палатаси)

- **1 акушерлик булими** (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 25-30%) – физиологик тугруқ;
- **2 акушерлик булими** (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 25-30%) - кузатиш учун хизмат;
- хомиладорлар патологиялари булими (**палаталари**) (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 30-35%)
- хомиладорлар, туғишдан олдинги давридаги ва туккан аёллар реанимация ва интенсив терапия булими (**палатаси**);
- **янги туғилган чакалоқлар реанимацияси ва интенсив терапия палаталари**;
- **гинекология булими** (акушерлик комплексини умумий ётоқ урни ҳисобидан 15-20%);
- **стерилизация ва лаборатория булимлари.**

Барча булимлар тиббиёт асбоблари ва аппаратуралари, парвариш предметлари, тиббиёт мебелли ва асбоб ускуналар билан жиҳозланган булиши шарт. Тугруқ комплексида (булимида) ортикча мебеллар ва ишлатилмайдиган аппаратураларни сақлаш ман этилади.

- барча булимлар бельёлари, тугруқ комплекси (булими) учун ажратилган прачка хонасида ювилиши шарт. Гудаклар ва туккан аёллар бельёлари ювиш оқимини каттий сақлаш лозим.

- Тугрук комплекси (булими) ходимлари хар булимда жадвал буйича ишлайди. Ходимлар 06.06.2000йилдан №300 буйрукга асосан ВИЧ, HbsAg текширувларидан, ва тиббий куриктан утгандан сунг ишга киритилади.
- Тугрук комплексида (ёки куп таТТБкли тугрук булимларида) акушерлик ва гинекология булимлари алохида корпусларда ёки каватларда жойлашади. Шунда тугрук булими инфекцион касалликлар булими, прачка ва ошхонадан четда жойлашган булиши шарт.
- кабул- утказиш блокидан факатгина хомиладорлар, туғишдан олдинги даврдаги аёллар ва туккан аёллар киритилади. Гинекологик касалликлари булганлар учун алохида кабул булими булиши шарт.

6.2. Акушерлик-гинекология комплекси бош шифокорининг функционал мажбуриятлари

Бутунлай даволаш-профилактика, ташкилланиш-методик, хужалик ва молия фаолиятларига бош шифокор раҳбарлик қилади.

Унинг мажбуриятларига қуйидагилар қиради:

1. соғлиқни сақлаш органи инструкцияси ва буйруғи, аёллар маслаҳат хонаси ва тугрукхона фаолиятлари буйича ҳолатга мансуб иш ташкиллаштириш.
2. Аёллар маслаҳат хонаси ва тугрукхона иш сифатларини оширишга йўналган чора тadbирлар утказилишини текширади.
3. Аёллар маслаҳатхонаси ва тугрукхона ҳамма структурали бўлинмалар ишларида узаро алокани ташкиллаштириш.
4. Моддий- техник базасини яхшиланишига йўналган чора тadbирларни ишлаб чиқариш ва амалга ошириш.
5. Ходимларнинг ишга кабул қилиш ва бушатиш.
6. Тиббий ходимларни рағбарлантириш ва уларга қарзни тулатиш.
7. Суд ва арбитраж инстанцияларида, давлат органларида, жамоат ва бошқа ташкилотларда тугрук комплексини вакили бўлиб қатнашади.
8. Амалга оширилган инструкцияга ҳос ҳисобдаги бланкалар, касаллик варақаларини ҳисобини олиб бориш ва сақланишини текшириш

9. Ёнгин вазиятларида беморларни эвакуацияси режасини тасдиклаш ва ёнгинга қарши чора тадбирларига тегишли текширувини тиклаш.

10. Кредитларни фармойиш этиш, иш режаларини тузиш ва уларни бажарилишини текшириш.

11. Шифокорлар ва уртат тиббий ходимларни иш жадвалларини тасдиклаш;

12. Ички тартиб қоидаларини, тиббий ходимлар фаолиятини инструктажини тасдиклаш;

13. Кенгаш, касаллик маслаҳатлашишларни утказилиши;

14. Шифокорларни эрталабки конференциялари, навбатчи шифокорларни навбатчиликда бўлиб ўтган асосий ходисалар бўйича маълумотлари билан;

15. Шикоятларини, таклифларини ва ишчиларни аризаларини ўз вақтида қуриб чиқиш ва уларни ҳар бирига таалукли қоралар қуриш;

16. Тасдиқланган формалар бўйича юқорида турувчи органларга ўз вақтида ва сифатли тизимлар тақдим этиш;

17. Жамоат маслаҳатлашиш ишларига тез-тез қатнашиш ва унинг ишлари бўйича зарур бўлган шароит яратиш.

Акушерлик-гинекология ёрдами асосий вазифалари бўлиб қуйидагилар масалалар бўлади :

11. Хомиладорлар, туғишдан олдинги даврдаги ва туққан аёлларга ихтисосли стационар ёрдам курсатиш;

12. Гудакларни назорати ва парваришини таъминлаш, акушерлик-гинекологик комплекси тугруқ бўлимида бўлган даврда касалланган ва вақтидан олдин туғилганларга ихтисосли тиббий ёрдам курсатиш;

20. Гинекологик касалликлари бўлган аёлларга ихтисосли стационар ёрдами курсатиш.

6.3. Оилавий поликлиника аёллар маслаҳатхонаси (бўлими).

Аёллар аҳолисига акушерлик-гинекология ёрдами курсатиш бўйича, аёллар маслаҳатхонаси олдинда юривчи структурали бўлинма бўлиб ҳисобланади. Мустақил ва қўшма бўлишлари мумкин.

Аёллар қўшма маслаҳатхоналари қуйидагиларга қириши мумкин:

1. Амбулатор ва стационар ишлар таркибига

2. Оилавий поликлиникага таркибига.

1. Аёллар маслахатхонаси мажбуриятлари:

хомиладорларни соғлигини сақлаш, тугрукни табиий утиши учун тайёрлаш, бунинг учун хомиладорларнинг уз вақтида ҳисобга олинади, уларни текширувлардан утказиш, экстратегенитал касаллик характеридаги уткир ва сурункали касалликларни аниклаш ва уларни даволаш, хомиладорлик 1-2 яримида токсикозни профилактикаси, кон кетиш ва тугишда бошқа асоратларни олдини олиш, улик тугилишларни, иккала кулида кон босимини улчайди ва хомиладорларнинг ҳолатига қараб акушерлик бўлимига ёки хомиладорлар патологияси бўлимига юборади.

Хомиладорлар бўлимлари (палатаси)

- **1 акушерлик бўлими** (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 25-30%) – физиологик тугрук;
- **2 акушерлик бўлими** (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 25-30%) - кузатиш учун хизмат;
- хомиладорлар патологиялари бўлими (**палаталари**) (умумий акушерлик ётоқ урни ҳисобидан 30-35%)
- хомиладорлар, тугишдан олдинги давридаги ва туккан аёллар реанимация ва интенсив терапия бўлими (**палатаси**);
- **янги тугилган чакалоқлар реанимацияси ва интенсив терапия палаталари**;
- **гинекология бўлими** (акушерлик комплексини умумий ётоқ урни ҳисобидан 15-20%);
- **стерилизация ва лаборатория бўлимлари.**

Барча бўлимлар тиббиёт асбоблари ва аппаратуралари, парвариш предметлари, тиббиёт мебелли ва асбоб ускуналар билан жиҳозланган бўлиши шарт. Тугрук комплексида (бўлимида) ортиқча мебеллар ва ишлатилмайдиган аппаратураларни сақлаш ман этилади.

- барча булимлар бельёлари, тугрук комплекси (булими) учун ажратилган прачка хонасида ювилиши шарт. Гудаклар ва туккан аёллар бельёлари ювиш окимини каттий сақлаш лозим.
- Тугрук комплекси (булими) ходимлари хар булимда жадвал буйича ишлайди. Ходимлар 06.06.2000йилдан №300 буйрукга асосан ВИЧ, HbsAg текширувларидан, ва тиббий курикдан утгандан сунг ишга киритилади.
- Тугрук комплексида (ёки куп тармокли тугрук булимларида) акушерлик ва гинекология булимлари алохида корпусларда ёки каватларда жойлашади. Шунда тугрук булими инфекцион касалликлар булими, прачка ва ошхонадан четда жойлашган булиши шарт.
- кабул- утказиш блокидан факатгина хомиладорлар, туғишдан олдинги даврдаги аёллар ва туккан аёллар киритилади. Гинекологик касалликлари булганлар учун алохида кабул булими булиши шарт.

6.2. Акушерлик-гинекология комплекси бош шифокорининг функционал мажбуриятлари

Бутунлай даволаш-профилактика, ташкилланиш-методик, хужалик ва молия фаолиятларига бош шифокор рахбарлик килади.

Унинг мажбуриятларига куйидагилар киради:

1. Соғлиқни Сақлаш органи инструкцияси ва буйруги, аёллар маслахат хонаси ва тугрукхона фаолиятлари буйича ҳолатга мансуб иш ташкиллаштириш.
2. Аёллар маслахат хонаси ва тугрукхона иш сифатларини оширишга йўналган чора тадбирлар утказилишини текширади.
3. Аёллар маслахатхонаси ва тугрукхона ҳамма структурали булинмалар ишларида узаро алокани ташкиллаштириш.
4. Моддий- техник базасини яхшиланишига йўналтирилган чора тадбирларни ишлаб чиқариш ва амалга ошириш.
5. Ходимларнинг ишга кабул қилиш ва бушатиш.
6. Тиббий ходимларни рағбарлантириш ва уларга қарзни тулатиш.
7. Суд ва арбитраж станцияларида, давлат органларида, жамоат ва бошқа ташкилотларда тугрук комплексини вакили булиб қатнашади.

8. Амалга оширилган инструкцияга хос ҳисобдаги бланкалар, касаллик варакаларини ҳисобини олиб бориш ва сақланишини текшириш
9. Ёнгин вазиятларида беморларни эвакуацияси режасини тасдиклаш ва ёнгинга қарши чора тадбирларига тегишли текширувини тиклаш.
10. Кредитларни фармойиш этиш, иш режаларини тузиш ва уларни бажарилишини текшириш.
11. Шифокорлар ва уртат тиббий ходимларни иш жадвалларини тасдиклаш;
12. Ички тартиб қоидаларини, тиббий ходимлар фаолиятини инструктажини тасдиклаш;
13. Кенгаш, касаллик маслаҳатлашишларни утказилиши;
14. Шифокорларни эрталабки конференциялари, навбатчи шифокорларни навбатчиликда бўлиб ўтган асосий ходисалар бўйича маълумотлари билан;
15. Шикоятларини, тақлифларини ва ишчиларни аризаларини ўз вақтида қуриб чиқиш ва уларни ҳар бирига толукли қоралар қуриш;
16. Тасдиқланган формалар бўйича юқорида турувчи органларга ўз вақтида ва сифатли тизимлар тақдим этиш;
17. Жамоат маслаҳатлашиш ишларига тез-тез қатнашиш ва унинг ишлари бўйича зарур бўлган шароит яратиш.

Акушерлик-гинекология ёрдами асосий вазифалари бўлиб қуйидагилар масалалар бўлади :

13. Хомиладорлар, туғишдан олдинги даврдаги ва туққан аёлларга ихтисосли стационар ёрдам курсатиш;
14. Гудакларни назорати ва парваришини таъминлаш, акушерлик-гинекологик комплекси тугруқ бўлимида бўлган даврда касалланган ва вақтидан олдин туғилганларга ихтисосли тиббий ёрдам курсатиш;
20. Гинекологик касалликлари бўлган аёлларга ихтисосли стационар ёрдами курсатиш.

6.3. Оилавий поликлиника аёллар маслаҳатхонаси (бўлими).

Аёллар аҳолисига акушерлик-гинекология ёрдами курсатиш бўйича, аёллар маслаҳатхонаси олдинда юривчи структурали бўлинма бўлиб ҳисобланади. Мустақил ва қўшма бўлишлари мумкин.

Аёллар қўшма маслаҳатхоналари қўйидагиларга кириши мумкин:

1. Амбулатор ва стационар ишлар таркибига

2. Оилавий поликлиникага таркибига.

1. Аёллар маслаҳатхонаси мажбуриятлари:

- 1.1. ҳомиладорларни соғлигини сақлаш, тугрукни табиий утиши учун тайёрлаш, бунинг учун ҳомиладорларнинг уз вақтида ҳисобга олинади, уларни текширувлардан утказиш, экстратегенитал касаллик характеридаги уткир ва сурункали касалликларни аниқлаш ва уларни даволаш, ҳомиладорлик 1-2 яримида токсикозни профилактикаси, қон кетиш ва тугишда бошқа асоратларни олдини олиш, улик тугилишларни, касаллик билан тугилишларни, жароҳатланган ва ҳолсизланган болаларни;
- 1.2. Гинекологик касалликларнинг олдини олиш, аниқлаш ва даволаш;
- 1.3. ҳомиладорлар ва гинекологик касаллиги бўлган беморларни диспансеризацияси ва мақсадли курикларини утказиш;
- 1.4. Абортлар билан қўрашиш;
- 1.5. Бепуштлиқ билан қўрашиш;
- 1.6. Ҳомиладорларни яшаш шароитларини, иш шароитларини урганиш. Яшаш-иш шароитларини соғломлаштириш, уз вақтида ишга жойлаштириш, профилактик куриклардан утиши бўйича тавсиялари;
- 1.7. Аёлларни тозалик маданиятини ошириш. Уларга гигиена урганишларни сингдириш;
- 1.8. ҳомиладор ва кўкрак билан боқувчи оналарга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдамини ташкиллаштириш.

2. Аёллар маслаҳатхонасининг таркиби

1. Рўйхатхона.
2. Қўтиш зали.

3. Акушерлик- гинекология хоналари.
4. Терапевта хонаси.
5. Стоматолог хонаси.
6. Мутахассислар (гинеколог-эндокринолог, контрацепция буйича, хомилани ривожланмаслиги сабаблари буйича, сексопатолог) хоналари.
7. Физиотерапия хонаси.
8. Лаборатория.
9. Муолажа хонаси.
10. Хомиладорларни тугишга психопрофилактик тайёрлаш хонаси.
11. Ижтимоий-хукукий хона.
12. Маъмурий- хужалик кисми.

Аёллар маслахатхонаси штатлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги буйругига асосан белгиланади.

Аёллар маслахатхонаси участкали принцип буйича ишлайди. Хомиладорларнинг маслахатхонага хомиладорлик сабаби буйича катнаши 40% дан иборат, 60% профилактик куриқдан утиш учун гинекологик касалликлари булган беморлардан иборат.

Участка акушер-гинеколог шифокори уз участкасидаги аёллар картотекага эга булиши шарт. Булажак она ва болани соғлиги хомиладорнинг аёллар маслахатхонасига вахли келиб диспансер хисобга вахли олинисига боғлиқ. Битта акушерлик участка узига 2 терапевтик (40000-4500та одам) бириктиради. Биринчи катнашда хаётий анамнези йигилади, аёллар организмнинг махсус функциялари киритилади, асосий диккат оилавий ва акушерлик анамнезига каратилади.

3. Аёллар консультациясида хомиладорлар ва аёлларга тиббий ёрдам ташкилланиши.

- Хомиладор аёлларни мажбурий лаборатор текширувиларига куйидагилар киради: коннинг клиник тахлили (хомиладорлик даврида 3 марта), сийдик тахлили (аёллар маслахатхонасига хар келишидан олодин), кал тухум куядиган гижжага, кон гурухи ва резус фактор, RW, ва ВИЧ инфекциясига. Скрининг

аёллар маслахатхонасига катнашиш тезлаши 2 ҳафтада 1 марта хомиладорликни 20 ҳафтасигача, ва хомиладорликни 2 яримида 10 кунда 1 марта.

- Хомиладорга ташкилланган хизмат курсатилиши унинг хомиладорлигини энг эрта муддатида ҳар томонлама текширувларидан ва кейинчалик систематик назоратига боглик. Эрта мурожаат қилиш курсатгичлари (3 ойгача) — аёллар маслахатхонасининг ишини фойдалигини баҳолашда асосийсидан биттасидир.

- Хомиладорликнинг утиш даврида участка акушер-гинекологи икки марта унинг кечишини текшириши мажбур ва уларнинг этап эпикризига ёзма киритиши (20 ҳафтага ва туғишдан бировз илгари).

- Хомиладор аёлни акушерлик ва экстрагенитал статусини, хомила ичи ривожланиш ҳолатини ҳисобга олиб чуқур уйлаб қуриб, мақсадли олиб борилиши она соғлиги ва хомилани соғлигини сақлашга ёрдам беради.

- Туккан аёлни тугруқхонадан чиқарилганидан 10-12 кундан кеч бўлмаган муддатда назоратини олиб борилиши тавсия этилади.

Гинекологик ёрдам ташкилланиши.

Гинекологик касалликлари бўлган беморларни актив аниқлаш;

- гинекологик касалликлари бўлган аёлларни даволаш ва текширувдан утказилишини ташкиллаштириш;

- Гинекологик касалликлари бўлган беморларни маслахатли ёрдам билан таъминлаш;

- стационар даволанишга мухтож бўлган аёлларни уз вақтида даволанишга ётказиш;

- гинекологик касалликларида меҳнат қобилиятини аниқлаш экспертизасини ташкиллантириш.

7. ТУМАН (ШАҲАР) ТИББИЙ МУАССАСАЛАРИ

7.1. Туман даволаш-профилактика муассасаларини (туман тиббий бирлашма ва қишлоқ шифокор пунктлари)фаолиятини умумий маълумотлари

ТТБга марказий туман касалхонаси, поликлиника, туман диспансерлари, ихтисослаштирилган стационарлар ва кишлоқ аҳолисига тиббий ёрдам курсатадиган бошқа муассасалар киради.

ТТБни бош булинмаси бўлиб туман касалхонаси ҳисобланади, унда кишлоқ аҳолисига бутунлай ихтисосланган ва малакали тиббий ёрдам диққат — эътиборга олинган, туман Соғлиқни Сақлаш муассасаларига ва органларга ташкиллаштириш- методик ихтисослаштирилган ёрдам курсатиш.

Туман тиббий бирлашмасини структураси 02.10.2007йил №ПФ-700 сонли Ўзбекистон Республикаси президентини қарорига асосан тузилади.

ТТБ таркибига қуйидагилар киради:

1. Марказий поликлиника.
2. Асосий мутахассислик булимларга эга бўлган стационар.
3. Даволаш-диагностик хоналари ва лабораториялари.
4. Тезкор ва тез тиббий ёрдам булимлари.
5. Патолого-анатомия булимлари.
6. Ташкиллаштириш-методик хона.
7. Ёрдамчи структурали булинмалар: (дорихона, ошхона, тиббий архив ва бошчалар)
8. Бошқа даволаш булинмалари, кишлоқ аҳолисига тиббий ёрдам курсатадиган. Даволаш ихтисослаштирилган булимларни мавжудоти ТТБни қувватига боглик.

ТТБ масалалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Кабинети томонидан 18.03.08йил №48 қарор билан тасдиқланган.

Туман (шаҳар) тиббий бирлашмаси туман марказий (шаҳар) касалхонасининг базасида, Ўзбекистон Республикаси Президенти 19 сентябр 2007йилдаги ПФ-3923 ф.а.ТТБнига мансуб (Тошкент шаҳрида) марказий туман қўшма ТТБкли поликлиника базасида "Давлат Соғлиқни Сақлаш программасини ривожланиши амалга оширилиши ва келажакда реформаларни чуқурлаштирилиши тугрисида"

2. Бирлашма ўз фаолиятида ўзига хос территория ҳокимиятига ва территориал Соғлиқни Сақлаш бошқармасини органига бўйсинади.

3. Бирлашма давлат муассаси формасида тузилади, мустакил юридик шахс бўлиб ҳисобланади, мутақил балансга, банкда ҳисоби, ўз номи қўйилган гербли муҳри, ва бошқа унинг фаолиятига тегишли атрибутларига эга бўлади. Бирлашма тиббий кадрларни малакасини ошириш ва тайёргарлик қўриш, ва қайта тайёргарлик қўриш клиник уқув базаси бўлиб ҳисобланади.

4. Бирлашма ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Олий Мажлис палатаси ҳукмлари, фаТТБни, Ўзбекистон Республикаси Президентини қарорлари ва буйруқларини, Ўзбекистон Республикаси Вазирлик кабинети қарорлари ва буйруқларини, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш Вазирлигининг буйруқ ва қарорларини, ҳамда бошқа қонуний актларини, ҳозирдаги ҳолатни қўлланма қилиб олади.

БИРЛАШМАНИ АСОСИЙ МАҚСАДЛАРИ ВА МАСАЛАЛАРИ

Бирлашмани фаолиятининг мақсадли яратилишлари бўлиб қуйидагилар ҳисобланади:

- Соғлиқни сақлаш бирламчи қисми бўлиб замонавий ташкил қилиш структурасини яратилиши;
- қишлоқ шифокор шахобчаларига, оилавий поликлиникага ва бошқа тиббиёт муассасаларига даволаш-профилактика, санитария-маърифат чора тадбирлари ва тиббий хизматларига янги сифатли даражада методологик ёрдамни ташкиллаштиришдир.

Бирлашмани асосий масалалари.

Аҳолига бирламчи амбулатор- поликлиник сифатли ёрдамни кўрсатилиши;

Бирламчи тезкор, шошилиш тиббий ёрдам, беморларни стационарда даволаниши ва қишлоқ шифокор шахобчаларини, оилавий поликлиникалари, туман (шаҳар) бошқа тиббий муассасаларини ташкиллаштириш-методик раҳбарияти;

Айниқса инфекцион ва вирусли касалликларнинг олдини олиш ҳаракатли чора тадбирларини ўтказилиши;

Санитар-эпидемиологик самарали назоратини таъминлаш;

Беморларга тиббий ёрдам кўрсатишда диагностика ва даволаш стандартларини киритилиши, ҳамда уларнинг туман (шаҳар) тиббий муассасалари сақлашини текширишув ишларини олиб бориш;

Жойлаштириш бўйича, тиббий кадрларни тарбияси ва малакасини ошириш бўйича, рационал ишлатилиши чораларни амалга ошириш ва ишлаб чиқарилиши.

Туман (шаҳар) соғлиқни сақлаш муассасаларини моддий- техникасини ташкиллаштириш ва маблағ билан таъминлашдир.

БИРЛАШМАНИ ХУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

- Белгиланган мақсадга етиш ва юкланган масалаларни бажарилиши учун Бирлашма, қонун-қоидалари тартибида белгиланган ҳуқуқларга эга:

- унинг балансига ўтказилган давлат мол мулкани ишлатиш ва қўлида тутиш;

- грант ва бошқа моддий ёрдамни жалб этиш, асосий воситаларни ижарага олиш ёки топшириш;

- Бирлашма ходимларининг иш ҳақларини ҳажмини ва моддий рағбарлантиришларини бюджетдан ажратилган ҳажм чегарасида мустақил белгилаш;

- қонун қоидаларга, мақсадларга ва Марказ фаолиятига қарама-қарши бўлмаган фаолият бошқа кўринишларини амал қилиш.

Бирлашма мажбур;

- аҳолига юқори ихтисосланган маслахатли ва даволаш-профилактика ёрдамини бепул асосларида кўрсатиш;

- беморларни даволаш ва диагностикасини замонавий сифат талабларини ва стандартларини ривожланиши ва сақланишини таъминлаш.

- Бирлашма ходимларининг малакасини ошириши ва қайта тайёргарлик кўришини амалга ошириш;

- Бирлашма ходимларига қонун-қоидалар олдида назарга олинган меҳнат ҳақини тўлаш шартлари, техника хавфсизлиги, социал таъминланиш ва манзил социал ҳимоясини гарантиясини бериш;

- замонавий техника ва технологиялар билан Бирлашма моддий-техника базасини чиниқтириш ва ривожланиш;

- Мол мулкни мақсадли буюрмалар буйича ишлатилиши, унинг сақланишини таъминлаш;

- қонун-қоидаларгага мансуб бухгалтер ва статистика ҳисоб ҳамда ҳисоботини олиб бориш.

БОШҚАРМА СТРУКТУРАСИ ВА БОШҚАРУВИ

- Бошқарма асосий структурали бўлинмалари бўлиб қуйидагилар ҳисобланади:

Туманларда (шаҳарда):

- тезкор тиббий ёрдам бўлими бўлган туман (шаҳар) марказий касалхонаси;

- туман (шаҳар) марказий кўп таТТБқли поликлиникаси;

- қишлоқ шифокорлар шаҳобчалари;

- ойилавий поликлиникалар (шаҳарларда), диспансерлар;

- акушерлик комплекслари;

- ихтисослаштирилган касалхоналар;

- шахсий тиббий муассасалар;

Тошкент шаҳрида – туман марказий кўптармоқли поликлиникаси, диспансерлари (ётоқ уринсиз фондда), болалар уйлари, шахсий тиббий муассасалар.

- Туман марказий (шаҳар) касалхона бош шифокори, Бирлашма бошлиғи, туман (шаҳар) кўптармоқли марказий поликлиника мудирини Бирлашма раҳбариятини олиб борадилар, улар Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан, Тошкент шаҳар ёки вилоятга тегишли ҳокимият арзномасига асосан ишга олинади ёки бўшатилади.

- Бирлашма бошлиғи белгиланган тартибда унинг умумий раҳбариятини бошқариб олиб боради.

- Иш ташкиллайди, Бирлашма номидан ишонч қўғозисиз ҳаракатлар олиб боради, барча ташкилотларда унинг манфаатларини арзнома қилади, Бирлашма

мол мулки бошқарувини ўз қулига олади, шартномалар тузади, ҳамда меҳнат шартномаларини ҳам, ишонч қоғозлар беради, банкларда ҳисоблар очади, молий маблағларни бошқариш ҳуқуқига эга, штатларни тасдиқлайди, буйруқлар чиқаради ва Бирлашма фаолияти натижаларига шахсий жавобгарлик олиб боради.

– Бирлашма бошлиғи бўлмаган ҳолда унинг вазифасини муовини бажаради.

- Бирлашма молий-хўжалик фаолияти қонун-қоидаларда белгиланган тартибда амалга оширилади.

- Бирлашма ўз молк-мулкига фаолият мақсади билан, ўз қўлига олади ва ишлатишга эга бўлади, шунда бюджет ва бюджетдан ташқари воситаларни фойдали ишлатилишини таъминлайди.

- Бирлашма мол мулкани асосий фондлар ҳамда бошқа моддий кийматлар ва молий ресурслари тартиблайди.

- Бирлашма вақтинчалик ишлатилмайдиган хоналарни келишилган асосда ижарага беришга ҳуқуқли, ва амалдаги қонун қоидаларда олдиндан назарда тутилган тартибда, асбоб-ускуналарни ва молк-мулкларини баланс ҳисобидан чиқаришига эга.

- Бирлашма моддий маблағлантириш манбаи бўлиб, давлат бюджети, муҳтожларга ёрдам бериш мақсадида берилган ҳадя пуллари, ва қонун қоидалар билан тақиқланмайдиган бошқа чашмалар ҳисобланади.

- Бирлашма харажатларини тўловлари, смета чиқимлари билан белгиланган тартибга мансуб амалга оширилади.

- Бирлашманинг молий-хўжалик фаолиятини текшируви, қонун-қоидаларда белгиланган тартибда ўтказилади.

7.2.ТТБ бошлиғининг функционал мажбуриятлари- ТМК бош шифокори.

ТТБ -Бошлиғи туманда соғлиқни сақланиш даражасига ва ташкиллаштиришга, соғлиқни сақлаш барча муассасалари фаолиятига, туман аҳолисига тиббий ва

дори даТТБн воситалар ёрдами кўрсатилишига бевосита

жавобгарлик олиб боради.

- ТТБ бошлиғи - МТК бош шифокори, ТТБ фаолиятини бошқарувини олиб боради, туман стационарлари ва поликлиникаларида муассасаларида барча профилактика, даволаш-диагностика, маъмурий-хужалик ва молиявий фаолиятларига жавоб беради.

ТТБ бошлиғи – бош шифокор, малакали шифокорлар тизимидан тайёрланади. Улар стационар даволаш ва ташкиллаштириш ишларида тажрибага эга бўлишлари шарт. Хокимият, Соғлиқни сақлаш Вазирлиги билан келишилган ҳолда тасдиқланади ёки бушатилади.

- ТТБ бошлиғи –ТТБ Бош шифокори муносиб хокимияти ва соғлиқни сақлаш юқорида турувчи органига бевосита буйсинади.

ТТБ Бошлиғи – МТК Бош шифокори Ўзбекистон Республикаси Асосий қонун қоидаларига, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармойишлари Вазирлик кабинети қарорларига, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш Вазирлиги буйруқларига, ҳамда кўрсатмалар ва инструкцияларига, соғлиқни сақлаш юқорида турувчи органлари қарори ва фармонларига мансуб туманни соғлиғини сақлашини амалга оширади.

ТТБ бошлиғи МТК Бош шифокори асосий масалаларга мансуб қуйидаги ишлаб чиқариш ва амалларни бажаради:

- туман СЭСи билан биргаликда инфекцион касалликларни, умумий касалликларни ва ВУТ касаллигини, ногиронликни, гудак ва умумий улимнинг камайтиришга, йўқотилишига ва профилактикасига қаратилган чора тадбирлар ўтказади.

- ҚВПга ҳамжихатлик билан қараб, туманни соғлиғини сақлаш барча муассасалари устидан текширувлар олиб боради;

- туман даволаш-профилактика муассасаларини ривожланиш режаси, шифокорлар, ўрта тиббий ходимлар ва бошқа кадрларнинг тўлдириш. Соғлиқни сақлаш муассасини тиббиёт техника билан жихозлаш, санитар-автотранспорти билан таъминлаш;

- Соғлиқни сақлаш муассасини фаолиятини, ва туман территориясида жойлашган бошқа вазирлик ва маҳкамаларни умумий назорат қилиш ва текшириш.

- туман соғлиқни сақлаш оператив бошқарувини кучайтириш учун, бош шифокор ва унинг раҳбарлиги остида туман соғлиғини сақлаш саволлари бўйича тиббий кенгаш йиғилади, унда қуйидаги саволлар кўриб чиқилади, соғлиқни сақлашни такомиллаштириш, соғлиқни химоя қилиш ва туман аҳолисига тиббий ёрдам кўрсатилиш.

- туман соғлиқни сақлашига қуйидаги тизимига жавобгар ишчилар ва мутахассислар киритилиши лозим:

- ТТБ бошлиғи муовини – МТК бош шифокори – шифокорлар,

- туман СЭСи бош шифокори;

- ТТБ поликлиникаси ва амбулаторияси мудир;

- туман марказий дорихонаси мудир;

- туман тиббий қасаююшмаси раиси,

- ҚВП-4 туридаги вакили,

- қизил яримой жамияти раиси,

- туман етакчи мутахассислари (терапевт, хирург, педиатр, акушер-гинеколог ва бошқалар.).

Туманда соғлиқни сақлаш саволлари бўйича махсус тиббий кенгаш тизими ТТБ бошлиғи арзномасига кўра тасдиқланади.

Туман соғлиғини сақлаш муассасаларини ташкиллаштириш- методик бошқаруви учун, даволаш-профилактика муассасалари ишлари, туман соғлиқни сақланиши баҳоланишида, аҳоли ўртасида даволаш-соғломлаштириш чора тадбирларини олиб борилишида ва тозалик-гигиена тарбия ишларида, касалликлар профилактикаси соҳасида асосий чора тадбирлар амали ва ишлаб чиқарилишида, ТТБ бошлиғи ташкиллаштириш-методик кабинети ва ТТБ мутахассис шифокорлари анализларидан фойдаланади.

ТТБ бошлиғи – МТК Бош шифокори қуйидагиларни ташкиллаштиради ва таъминлайди:

- туман территориясида жойлашган, қишлоқ хўжалиги ишчилари ҳамда ишлаб чиқариш бирлашмалари хизматчилари ва ишчилари ўртасида ногиронликни, меҳнат қобилиятини вақтинчалик йўқолиши, умумий касаллик ва аҳолини улими анализлари.

- Олинган анализлар асосида, касаллик даражасини, ногиронликни, туман аҳолиси ўртасида ўлимнинг камайитиришга қаратилган, тозалик-гигиена ва даволаш-профилактика чора тадбирларини амалга оширилишини таъминлайди.

- болаларнинг касаллик сабабларини ва улим сабабларини систематик ўрганиш, уларнинг йўқолишига қаратилган чора тадбирлар ишлаб чиқариш, болалар ва оналарга кўрсатиладиган даволаш-профилактика ёрдамини, профилактика чора тадбирларини фойдаларини ошириш буйича, хомиладорларни ва болаларни патронажини, уларнинг диспансер кузатувини яхшиланиши учун чоралар кўриш.

- туман аҳолисига мансуб бўлган даражада малакали ва ҳаммабоп амбулатор-поликлиника ҳамда стационар тиббий ёрдами. Зарурият бўлган вақтда барча кўчма туридаги шифокорлар ёрдамини ишлатиш (амбулаториялар, стоматология хоналари, клиника-диагностика лабораториялари, флюорография ўрнатиш ва бошқалар).

- Туман даволаш-профилактика муассасалари, айниқса ҚВП шифокорлари ва урта тиббий ходимларга тизимли ташкиллантириш- услубий маслахатлари ва амалий ёрдам кўрсатиш.

- шифокорларнинг, ўрта тиббий ходимлари ва бошқа ходимларини ҳозирдаги специализацияланган ва мукаммаллаштириш системаси бўйича профессионал малакасини ошириши.

- ўз вақтида туман даволаш-профилактика муассасалар практикасида ва беморларни даволаниш ҳамда диагностикасида замонавий методлар ва профилактика воситаларини кенг қўлланиши ва киритилиши, ва шундай асослик тиббиёт натижаларидан фойдаланган ҳолда, соғлиқни сақлаш муассасаларини ишлари олдинги усулларида.

- Амалдаги ҳолат ва инструкцияларга мутаносиб, аҳолини диспансеризациясини фойдасини ошириш ва хажмини кенгайтириш.
- Аҳолига энг долзарб масалали тиббий хизмат бўйича, туман тиббий ходимларини (ойма-ой ва ҳар кварталда) режали кенгашларини ва практик конференциялари ўтказиш.
- Республика, вилоят ва туман масштабларда ишлаб чиқарилган дастур устида тизимли текшириш ва ташкиллаштириш.
- Тиббий муассасаларда иш ташкилантириш ва аҳолини соғлиғини ҳолатини таҳлилини ўтказилиши, камчиликларни аниқлаш ва юқорида турувчи тиббий муассасаларга тиббий хизматларни яхшиланиши бўйича таклифлар, йўлланмалар. (пастдан юқорига).

ТТБ Бошлиғи – МТК Бош шифокори қуйидагиларга жавобгарлик олиб боради:

- Соғлиқни сақлаш моддий-техника базасини ривожланишига, ривожланиш режаси бажарилишига, соғлиқни сақлаш муассасини қурилиши ва капитал ремонтга, тиббий ва бошқа кадрларни, ҳамда тиббиёт техникалари, дори дармонлари, бюджетдан ажратилган пулларни оқилона ва фойдали ишлатилишига.
- туман соғлиқни сақлаш муассасини иши маданиятига ва сифатига, уларнинг тозалик-гигиена ҳолатида бўлишига.
- Беморларни туман даволаш-профилактика муассасаларида тиббий илм ва техникасини замонавий эришувларига хос, ўз вақтида ва сифатли текширувига ва даволашга, намунали парваришига, беморларга диққатли ва зийраклик билан қарашига.
- Туман даволаш-профилактика муассасаларида шифокорлар экспертизасини даражасига ва тайёргарчиликларига, касаллик варақаларини тартибли ва асосли берилишига, амалга ошган ҳолат бўйича ҳисобдаги бланкаларни ҳисоботи ва сақланишига.

ТТБ бошлиғи - МТК бош шифокори қуйидаги ҳуқуқга эга:

- туманни сокликни Сақлаш ҳамма ходимлари фойдаланидан шартли буйрук ва расмий фаТТБишлар чикаришга.

– ТТБ ходимлари ва (ҚВП мудирлари) рахбарият ходимларни танлаш ва жойлаштиришни амалга оширади, уларнинг белгиланган тартибда ишга таинлаш ва бушатишни ишлаб чикаради.

– Туман Соғлиқни Сақлаш муассасаларига таксимлайди: тиббий ва бошка кадрларни, ажратилган маблагни, муассасани капитал ремонтга, тиббиёт асбоблари ва аппаратураларига, санитар транспортга ва бошка моддий ресурсларга сарфланган маблагларни.

- туман Соғлиқни Сақлаши бюджетини режаси чегарасида ва талабларини хисобга олган холда, ТТБни ёток урниларини фондини купайтириш ёки камайтириш, ҳамда профилини узгартириши.

- туман Соғлиқни Сақлаш муассасалари ходимларини ва бошка ишчиларни рағбарлантириш, карзини ундириши.

- давлат органларида, арбитраж инстанцияларида, жамият ва бошка ташкилотларда туман сокликни Сақлаш вакили булиб катнашиш.

- тегишли хокимиятига куриб чикиши ва маслахати учун масалалар ва чора тадбирлар киритиш, туман ахолисини соғлигини химоясини каучайтириш ва тиббий хизматларини яхшиланишига каратилган режалар ва программалар киритиш.

- туман даволаш-профилактика муассасалар ишларини, алохида булган муассасаларини ишини холатини текшириш йули билан, текшириш ва систематик анализини утказиш. Булинмалар ва ҚВП рахбарларини хисоботларини тинглаш.

ТТБ бошлиги- ТМК бош шифокори мажбур:

- туман Соғлиқни Сақлаш ва ТТБ ишлари натижаларини вакти-вакти билан (бир йилда икки мартадан кам булмаган) ахолига хисоб бериши.

- ТТБ фаолияти ва туман Соғлиқни Сақлаши буйича белгиланган статистик хисоботини уз вактида, хокимиятларга ва Соғлиқни Сақлаш юкорида турувчи органларига, хисоботни маълумотлари гумонсизлигини таъминлаб ифодалаш.

- барча амалга ошган формаларни ишлатиб, вақти-вақти билан ТТБ ходимларини малакасини ошириш билан шугулланади.
- жамият кенгашларига вақти-вақти билан катнашиб унинг иши учун зарур шароитларни яратиш.

7.3. Амбулатория-поликлиника ёрдами буйича ТТБ бош шифокори муовинининг функционал мажбуриятлари

Туман буйича БТСЁда ташкиллашган даволаш-профилактика ишларига жавобгарлик олиб боради.

7.4. Туман бош педиатрини функционал мажбуриятлари

Туман бош педиатри куйидагиларни ташкил қилиб таъминлайди:

ташкиллаштирилган чора тадбирларини амалга оширади, шу жумладан:

- болалар муассасаларида кадрлар турини устиришни режалаш;
- маслахатчи-методик ишларини режалаш;
- хомилани антенатал химоялаш буйича ва туман болаларига даволаш-профилактика ёрдамини чора тадбирларини режалаш;
- туман болаларига хизмат курсатиш учун тиббий ходимлар билан таъминланиш ҳолатини текшириш;
- Шифокорлар ва урта тиббий ходимларни малакаларини ошириш буйича чора тадбирлар ташкиллаш ва амалга ошириш;
- шифокорлар ва урта тиббий ходимларнинг меҳнатини илмий ташкиллаштириш режалари ва чора тадбирларини киритиш; уларнинг амалга оширилишини текшириш;
- туман тиббий ходимларининг уртасида деонтология ва этика нормаларини анализи ва текшируви;
- болалар муассасаларининг жамият курикларини ташкиллаш;
- болаларга даволаш-профилактика ёрдамини курсатилиши кейинчалик яхшиланишига қаратилган чора тадбирларини киритиш;

- туман буйича бутунлай соматик ва инфекцион касалликларни систематик анализи;
- туман буйича болаларни диспансеризациясини фойдалигини урганиш;
- туман буйича бир ёшдан катта болаларни ва гудакларни улимлари сабаблари ни систематик урганишлари;
- туман буйича болалар касалхоналарида оператив маълумотларига кура йиллик хисбот маълумотлари буйича сифатли ишлар курсатгичларини анализини утказиш;
- бевосита даволаш-профилактика иши.

ТТБ стационар ва поликлиника булимида

- соғломлаштириш ишини режасини тузилиши ва тасдикланиши;
- соғломлаштириш муассасаларида хоналарни танлаш ва кадрларни тайёрланиши текшируви;
- болаларни соғломлаштириш муассасаларига тугри йунналишларини текшириш;
- соғломлаштириш чора тадбирларини фойдалигини урганиш.
- инфекцион касалликлари билан курашиш ва уларни профилактикасини комплекс режаларини туман СЭСи билан биргаликда тузиш.
- туман ҚВП ва даволаш-профилактика муассасалари томонидан уларни бажарилишини текшириш.
- инфекцион касалликларни систематик анализи, туманда динамика туберкулёз буйича, рахбариятга ва инфекцион касалликларни камайтириш чора тадбирларини ишлаб чиқариш учун, анализ натижалари билан тиббий ходимларнинг таништириш.
- туманда укувчилар ва уларни ота-оналари уртасида санитария оқартув ишларини ташкиллаш устида текширув утказиш;
- мактаб уқитувчилари, тиббий ходимлари уртасида санитария-профилактика ишлари семинарлар киритилиши куринишида олиб бориш, санитария-оқартув ишлари методикаси буйича, ва уларни утказилишида катнаш, аҳолини

уртасида санитария пропагандасига шахсан катнашиш (радиода, телевиденияда иштирок этиш, вактли нашрларда маърузалар ва бошқалар).

КИШЛОК ДАВОЛАШ-ПРОФИЛАКТИКА МУАССАСАЛАРИ (БСТЁ)

1. Кишлок шифокор шахобчаларини фаолятини умумий ҳолати

- Қишлоқ шифокорлар шахобчалари – 23.03.2009йилдаги №80 сонли буйруқ охиргилардан биттаси бўлиб «ҚВП фаолятини ташкилланишини такомиллаштириш бўйича», бу Ўзбекистон Республикасининг Соғлиқни Сақлаш Вазирлигини бир қатор буйруқлари асосида бириктирилган қишлоқ аҳолисига бирламчи тиббий-санитария ёрдами курсатилиши учун аталган:

- ҚВП қишлоқ хужаликларида аҳолини турли жойларга урнаштириш ташкиллаштирилиши, миқдори ва аҳолини жойлашувини узоклигини, хизмат радиусини, йул турлари ривожланишини, қишлоқ хужаликларини ва корхоналарини турларини ҳисобга олган ҳолда ташкиллаштирилади.

- Хизмат курсатиладиган аҳолисини миқдори ва кура ҚВП қуйидагича бўлиши мумкин:

биринчи тури	- 1500та одам;
иккинчи тури	- 1500 дан то 3500 одамгача;
учинчи тури	- 3500 дан то 6000 одамгача;
туртинчи тури	- 6000 дан то 10 000 одамгача.

- ҚВПнинг шифокорлари штати тизимини ҳисоби ҚВП туридан ва хизмат курсатиладиган аҳолини миқдори асосан белгиланган тартибда урнатилади. Уртача 1-та ҚВП шифокорига аҳолини 1500та одами тугри келади.

- ҚВП давлат муассасаси формасида тузилади, юридик мустақил шахс бўлиб ҳисобланади, мустақил балансга, банкда ҳисоби, ва тулик ҚВП номи қуйилган муҳрга эга бўлади.

- ҚВП ҳамма зарур булган коммуникациялар билан таъминланган булиши шарт: электрқуввати, ёкилги, сув билан таъминланиш, канализация ва телефон алоқаси .
- ҚВП уз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонун қоидалари, қарорлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий мажлис палатаси қарорлари ва ҳукмлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорлари, фармойишлари ва фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлик кабинети қарорлари ва фармонлари, ҳамда ҳозирги ҳолат қонун қоидаларини бошқа актларидан фойдаланади.

ҚВПнинг мақсадлари ва масалалари

- ҚВПнинг мақсади булиб унинг тузилиши ва фаолиятида кишлоқ аҳолисига умумий практика шифокори принциплари ва ойлаларга тиббий-социал хизмати асосида, бирламчи сифатли тиббий-санитария ёрдам қурсатишидир.

ҚВПни асосий масалалари булиб:

- кишлоқ аҳолисига алоҳида пациентларга тенг бутун ойилага ҳам, тез-тез учраб турадиган касалликларни даволаш ва профилактикаси бўйича тиббий ёрдам қурсатиш;
- қам учрайдиган касалликлар ёки оғир нотипик вариантда кечувчи касалликлар учраган ҳолатда, уз вақтида тиббий маслаҳатлар бериш, пациентларни ихтисослаштирилган тиббий муассасаларга йўнналтириш ;
- хизмат қурсатиладиган территория аҳолисига, даволаш ва диагностика стандартларига мансуб, касалхонагача булган тезкор тиббий ёрдам қурсатиш;
- касалликни, травматизмни, ногиронликни, хизмат қурсатиладиган аҳоли уртасида улимнинг профилактикаси ва қамайтириши бўйича чора тадбирлар қурсатилиш;
- бириктирилган аҳоли уртасида касалликларни олдини олиш ва олдиндан аниқлаш мақсадида профилактика ва мақсадли тиббий куриклардан утқизиш амалга оширилиши,
- бириктирилган аҳолида (болалар, усмирлар, тугадиган ёшдаги аёллар, сурункали касалликлари булган беморлар) диспансеризациядан утиши.

- Социал аҳамиятига эга булган касалликлар (туберкулез, тери-таносил касалликлари, хавфли усмалар, ВИЧ инфекциялари ва ОИТС)га карши даволаш- профилактика чора тадбирлар утказилиши.
- Санитария-эпидемияга карши комплекси чора тадбирларини утказилиши (профилактик эмлаш, муассасалар ва объектларни окимдаги санитар назорати, сув билан таъминлаш ва ахоли турар жойларини тозаланиши).
- Ахолини санитария-гигиена тарбияси буйича чора тадбирлари, соглом хаёт кечириш пропагандаси, шу жумладан рационал озикланиши, алкоғолни зарарли истъеомол килиниши билан курашиш, чекиш, ва бошка зарарли одатларга карши чора тадбирлар утказилиши.
- Ёлғиз яшайдиган, қариялар, ногиронлар, сурункали касалликлари булган беморларга социал ишчилари билан биргаликда патронаж ва тиббий-социал ёрдами курсатилишини ташкиллаштириш;
- белгиланган тартибда вақтинчалик меҳнат қобилиятини йукотган буйича экспертизаси утказилиши, беморларни соғлигини эҳолати ва меҳнат қобилиятини аниқлаш учун ВҚҚ ва ВТЭҚ га шифокор экспертизасидан утишга юбориш, касаллик ва травматизмнинг қамайтириш чора тадбирларини ишлаб чиқариш;
- қишлоқ хужалигини ишчиларига фасл оммавий полиз ишлари вақтида яқинлашаётган касалхонадан ташқари ёрдами буйича чора тадбирларини утказилиши;
- диагностика ва жиҳозлар стандартларига мансуб инструментал ва лаборатория текширувларни утказиш.

ҚВПнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари

Белгиланган мақсадлар ва юкланган масалаларга етиш учун ҚВП қуқйидаги ҳуқуқларга эга:

- унинг балансига утқазилган давлат мол мулкини ишлатиш ва уз ихтиёрига олиш;

- ҚВП ишчиларига хизмат хакларини тулаш ва моддий рағбарлантиришни мустакил белгилаш;
- касб билан боғлиқ бўлган фаолиятни амалга оширишда яратилган, эгалланган зукки мулкни авторлик ҳукукини олиб ишлатиши;
- ҚВП мақсадларига, қонун қоидаларга қарши бўлмаган бошқа турли фаолиятларни амалга ошириш;

ҚВП мажбур:

- бириктирилган территория аҳолисини ихтисослашган шифокор ёрдами билан таъминлаш;
- Беморларни амбулатор тарзда қабул қилиш ва хонадонларга қатнашни бажариш;
- Даволаш ва диагностика стандартларига ҳос қасалхонагача қолдириб бўлмайдиган тезкор тиббий ёрдам қурсатиш;
- пациентларни ҳукукини Сақлаш, пациент туғрисида сир тутиладиган тиббий маълумотларни ҳукуқларини қиритиб;
- ҚВП қоналарида инфекциядан сунгги асоратлар, зардоб гепатит, СПИД ва бошқа инфекцияларни профилактикасини таъминлайдиган зарур бўлган санитария-гигиена режимини, асептика ва антисептика тартибини, инструмент ва материалларни стерилизацияси учун шароитни, Сақлаш;
- мавжуд бўлган тиббий асбоб-ускуналарни, апаратураларини ва мол-мулкларини қойдали ишлатилишти ва сақланишини таъминлаш.
- Муносиб хизматларга уз вақтида оммавий инфекцион қасалликлари, захарланишлар ва вафқулотдаги қолат бўйича маълумотлар етқазиш.

8.2. ҚВП мудирининг функционал мажбуриятлари

1. ҚВП мудир — олий маълумотли мутахассис, бириктирилган барча аҳолига бирламчи тиббий ёрдам қурсатиш ва қасалликларни профилактикасини қурсатишга ҳукуки бор. Унга бириктирилган аҳолига қоғлигини қимоя қилиниши қифатли ва қойдалигини таъминлаш учун;
2. ҚВП мудир қодимларнинг штат қадвалини мустақил тузади, қаражатлар қметаси амалга ошган нормативларига асосан ва мақаллий қолия бошқармаси органлари билан қелишилган қолда бажаради.

3. ҚВП мудирлари Узбекистон Республикаси меҳнат қонун-қоидаларига ҳос тартибда ҚВП ходимларининг мустиқил равишда, конкурс асосида ишга тайнлайди ва бўшатади.
4. ҚВП мудирлари уз иш фаолиятида Узбекистон Республикаси амалга оширилган қонун -қоидалари, бўйруқлари ва Узбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш Вазирлигининг ва маҳаллий соғлиқни сақлаш территориял органлари инструкцияларидан, ҳамда ҳозирдаги Ҳолатдан фойдаланади.
5. ҚВПнинг фаолиятини бошқаради, иш ташкиллайди ва муассаса иши натижаларига жавобгарлик олиб боради.
6. ҚВПнинг молий-ҳужалиқ фаолиятини фойдали ва рационал бошқарувини норматив- ҳуқуқий актлари ва қонун-қоидалар рамақаларида таъминлаш.
7. ҚВПнинг дори-дармон воситалари ва тиббиётга толукли бўюмлар билан, аҳолига бирламчи тиббий-санитария ёрдами қурсатилиши учун контрацептив воситалари билан таъминлаш.
8. Ҳизмат қурсатилаётган аҳоли уртасида келиб чиқаётган касалликларни сабабларини урганиш, шу жумладан меҳнат қобилиятини вақтинчалиқ ёқи умуманг йуқолишига олиб келган касалликларни, касалланиш, травматизм, ногиронлик ва улимнинг профилактикаси ва қамайтирилиши чора тадбирларини утқазиш.
9. Бириктирилган аҳолига тиббий ёрдамни сифатини ва фойдасини ошириш учун, тиббий ёрдамни ташкиллаштириш формалари ва методини таком иллаштириши.
10. ҚВПнинг санитария-гигиена эпидемияга қарши режимларини сақлашиши назоратини ва ҳизмат қурсатилаётган территорияга тегишли қонтингентни тулик профилактика эмлашлар билан ураб олишга жавобгарлик олиб боради.
11. Инфекцион касалликлар учоқларида қузатиш чора тадбирларини олиб бўрилишини таъминлаш.
12. Соғлом ҳаёт кечириш пропагандасини олиб бўриш, Жамият билан биргалиқда бириктирилган аҳолини соғлигини мустиҳқамаш ва сақлаш чора тадбирларини ишлаб чиқариш ва утқазиш.

13. Аҳолини репродуктив соғлигини химоялаш, ҳамда она ва бола соғлигини химоя қилиш чора тадбирларини ишлаб чиқариш ва утқазаш.

14. ТТБга давлат ҳисоботини формаларини тақдим этиш ва ҳар йиллик ҳисоботида бириктирилган участкасида ҚВПнинг бажаган ишларини қурсатиб утиш.

15. ҚВП ходимларининг толукли тиббий муассасаларда ва бошқа фаолияти умумий практика шифокори масалалари ва мақсадларига қарши бўлмаган жамоат ҳамда касбга оид муассасаларда малакасини ошириш бўйича конференцияларини ташкиллаш

ҚВП мудирлари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

17. соғлиқни сақлаш юқорида турувчи органларига ва маъмурий структуралар ҳуқуқига аҳолини тиббий-социал ёрдами қурсатилишини яхшилаш масалаларини қиритиш.

18. Тиббий ва социал ёрдам масалалари бўйича илмий-практика конференцияларига ва кенгашларга қатнашиш.

19. Уз малакасини умумий практика шифокори ҳамда менежмент масалалари ва тиббий хизмат сифатини бошқариш бўйича ошириш, уз касбига оид билимларни ва урганишларини узликсиз мустиқил уқиш йули билан бақарилиши, соғлиқни сақлаш бошқармасини органи томонидан ташкилланган қиска муддатли укув қурслари ва семинарларга қатнашиш.

20. Уз малакасини тоифасини тасдиқлаш ва эгаллаган урнини мансублигини тасдиқлаш учун ҳар 5 йилда аттестациядан утиш.

21. Пациентларга қурсатилаётган тиббий ёрдам сифатини яхшилаш мақсадида бошқа мутихассислар томонидан утқазилаётган чора тадбирларга қатнашиш.

22. Амалдаги қонун-қоидаларга мансуб ишчиларни рақбарлантириш ва улардан қарзни ундириш.

ҚВП мудирлари қуйидагиларга қавобқарлик олиб қоради:

23. ҚВПнинг иш натижалари, бириктирилган аҳолига қурсатиладиган тиббий хизматини сифатига, ҳамда ҚВП барча ходимларининг уз функционал

вазифасини бажариши билан боғлиқ бўлган, ҚВП ёки бириктирилган территория пациентларини соғлиғига зарар етказган асоратларга олиб келган ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлиғига.

24. Тиббиёт асбоб-ускуналари фойдали ишлатилиши ва сақланишига, дори-даТТБнлар воситаларини тугри сақланиши ва пациентларга касалхонагача қолдириб бўлмайдиган тезкор тиббий ёрдами қурсатилиши учун ишлатилишига.

25. Қарантинда озиқалардан захарланишлар, ута хавфли инфекциялар, бошқа гуруппали инфекцион касалликларга гумонли вазиятда (аниқланганда) уз вақтида навбатсиз билдиргилар тақдим этиш.

26. ҚВПнинг фаолияти бўйича маълумотларини тақдим этилган статистик ҳисоб-ҳисоботини маълумотларини гумонсизлиғи.

8.3. ҚВП молия менеждерини функционал мажбуриятлари

1. ҚВП молия менеждери – олий маълумотли ёки урта махсус маълумотлиёки молия маълумотига эга бўлган мутахассис. Практика фаолияти 3 йилдан кам бўлмаган.
2. ҚВП мудирини томонидан амалдаги қонун-қоидаларга мансуб ишга таинланади ёки бушатилади.
3. Молия менеждери уз фаолиятида бевосита ҚВП мудирига бўйсинади, ҳисобчи ҳисоблари ва ҳисоботлари бўйича юқорида турувчи ташкилот қатта ҳисобчига бўйсинади.
4. Молия менеждерига унинг фаолиятини таъминланиши учун, унинг функционал мажбуриятларига толукли бўлган ташкиллий-расмий бўйруқларга, ҳамда тулов ва ҚВПнинг бошқа молий ҳужжатларига иккинчи имзо чекиш ҳуқуқи берилади.
5. Уз фаолиятида молия менеждери Ўзбекистон Республикаси “Ҳисобчилар ҳисоби бўйича” қонун-қоидаларидан, Ўзбекистон Республикасини қонун-қоидалари, соғлиқни сақлаш бошқармасини юқорида турувчи органлари бўйруқлари, ҚВП ички бўйруқлари ва расмий қарорлари, ҚВП Устави ва Ҳолатидан фойдаланади.

6. Хисобчи хисоби ва хужалик-молия фаолиятини, моддий ва меҳнат ҳамда молия ресурсларини иқтисодли ишлатилиши текширувларини ташкиллайди.
7. “Хисобчини хисоби бўйича” қонунга ҳос муассаса мол-мулкани сақланишини назорат қилиши, муассасаларда давлат бюджетида турган хисобчини ва иқтисодли хисобни олиб борилиш инструкцияларини назорат қилиши, амалдаги даромад классификациясини ва давлат бюджетидаги харажатларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонун-қоидаларида белгиланган бошқа норматив ҳужжатларини назорат қилиши.
8. ҚВП ички ишлари бошқарувини кадрлар бўйича иш юргизишни киритиб, ҚВП бўйруқларини ҳамда курсатмаларини киритиб олиб бориш.
9. Бизнес-план ишларини тайёрлаш ва қабул қилиш ишларини олиб бориш, ички хисобчи хисоботи ҳужжатларини ишлаб чиқаришни, молий-ҳужалик операциясини ва ҳужжатлар алмаштирилиши тартибли утказилишини таъминлайди.
10. Меҳнат ҳақини ўз вақтида тугри ҳисобланишини, тугри ёзилишини, солиқларни утказилиши, ва давлат бюджетига вносларни, давлат бюджетидан ташқарида социал фондларига сугурта внослари, банк муассасаларига харажатлар туловини, капитал ремонтга ажратилган маблағларни, ҳамда муассаса ривожланишини қучайтириш фондидан ажратилган маблағларни қонунийлигини таъминлаш.
11. Хисобчини хисобида муассасани амалдаги молий-ҳужалик операцияларини ҳисобда курсатиб утилиши ва текширилишини таъминланиш. Оператив ахборот тақдим этиш ва белгиланган муддатларда хисобчини хисоботини тузиш.
12. хисобчи хисоби ва хисоботи маълумотлари бўйича, ҳужалик ичи резервларини аниқлаш мақсадида, талофотларни ва самарасиз сарфланишлари йукотиш мақсадида, ҚВПнинг молий-ҳужалик фаолиятини анализини утказиш.

- 13.Штатни, молий ва касса тартибларини каттиккуллик билан саклашни, таъминлаш буйича иш олиб бориш, Маъмурий-хужалик сметалар ва бошка харажатларни, етишмовчиликларни хисобдан чиқарилишини конунийлигини, дебиторлик қарзларни ва бошка самарасиз сарфланишлар.
14. Одам бошига маблағ ажратилишини амалга ошириш мақсадида, бириктирилган аҳоли маълумотларини киритиб, маълумотлар йиғилишини ташкиллаш.
- 15.ҚВП ходимларига ҳисобчи ҳисоби ва ҳисоботи масаласи, иқтисод, ҳуқуқий ва меҳант масалалари буйича методик ёрдам қурсатиш.
- 16.Ҳисобчини ҳисоб ҳужжатларини саклаш ва сакланишини таъминлаш.
17. Соғлиқни саклаш бошқармаси органлари ташкиллаган қурслар ва семинарларида молия менежменти масалалари, кадрлар менежменти, ҳисобчини ҳисоби, иш олиб бориши, бизнес-режа, информатика масалалари буйича мукаммаллашиш.

Молия менежери қуйидаги ҳуқуқга эга:

- 17.ҚВП билан казначейство, банк муассасалари, молия масалалари буйича бошка органлар ва ташкилотлар узаро муносабатларида ҚВП номидан иштирок этиш
- 18.ҚВПнинг структурали бўлимларидан оқимда бўлган режа ва перспектив режаларни, бизнес-режа ҳисоботи учун зарур бўлган ҳолатда суров хати орқали маълумотлар, ахборотлар, ҳулосалар олиши. Молий-хужалик фаолиятини ва иқтисод фаолиятини, ҚВП ишини ташкиллашини яхшиланиши буйича ишлаб чиқариш таклифлари.
- 19.ҚВП мудирига, ишчиларнинг меҳнатини ҳақини тулаш системасини такомиллаштириш буйича таклифлар киритиш, ҚВПнинг молия ва моддий воситаларини фойдали ишлатилишини таъминлаш, хужалик-молия фаолиятини яхшиланиши буйича бошка таклифлар киритиш
- 20.Муассаса раҳбари билан биргаликда маҳсулот-мулк ва пул маблағларини қабули ва тарқатилиши учун асос бўлган, ҳамда рассҳет ва маблағ мажбуриятлари ва хужалик шартномаси ҳужжатларини имзолаш.

21.Согликни саклаш муассасаларини бошқаруви ва фаолиятини мукаммаллаштириш масалалари буйича илмий-практика ва кенгашларда иштирок этиши.

22.Узбекистон Республикаси конун коидаларига асосан уз малакасини тасдиқлаш учун хар 5 йилда аттестациядан утиш.

Молия менеджери куйидагиларга жавобгарлик олиб боради:

1. ҚВПнинг молий-хужалик фаолиятини фойдалиги натижаларига, ҚВПда молий-хужалик фаолиятини амалдаги конунларга ва норматив-хукук актларига хос тугри келишига:
2. ҚВПнинг штат жадвали ва тасдиқланган смета руйхатдан утиши ва тузилиши тартибини саклашга, уларни тасдиқланган классификацияга, нормативларга ва харажат лимитига тугри келишига:
3. Руйхатга кирувчи тасдиқланган смета ва штат жадвали асосланган ва тугрилига:
4. Амалдаги меҳнат, маъмурият, жиноий конун-коидаларига мансуб бюджет тартибини бузилишига, шу жумладан:
 - бюджет ва бошка пул маблағларини максадсиз ишлатилиши;
 - дебитор ва кредитор қарзларини муддатдан утиши, тугри келмаслиги;
 - харажатлар гуруҳида тасдиқланган бюджетдан ажратиладиган маблағ лимитини оширилиши;
 - штатли-смета тартибини бузилиши:
5. Муассаса бизнес-режасини уз вақтида тайёрланиши ва топширилиши.
6. Молия-хужалиги фаолиятини бажарилиш режасини ҳолати буйича гумонли маълумоти.
7. Хисобчи, иқтисодчи ва кадрлар хисоб-хисобот хужжатларини гумонсизлиги ва тугри тузилиши, хар-хил маълумотларни ва хисобларни уз вақтида тақдим этмаслик.
8. Казначейства ва банк муассасалари учун хужжатларни уз вақтида расмийлаштириш, ходимлар уз вақтида меҳнат ҳақини олиши, ҚВП хисобига бошка корхоналардан сервисли тиббий хизмати учун

утказиладиган маблагларни утказилишини киритган холда, молия фаолиятини бажарилиши.

ҚВП шифокорларини штатини сон тизими ҚВП туридан ва бириктирилган аҳоли сонида боғлиқ, ҳар бир шифокорга бириктирилган аҳолини 1500 одами ҳисобидан.

8.4. ҚВП ва УАШ Функционал мажбуриятлари

1. ҚВП умумий практика шифокори — умумий педиатр шифокори, умумий практика шифокори- уқитувчи (келажакда УАШ) – олий тиббий маълумотли дипломли мутахассис “даволаш иши” (умумий практика шифокори) профили бўйича. Ҳамда “ педиатр иши “ , куптаТТБкли шифокор бирламчи тиббий ёрдамчини чора тадбирларини курсатилишига ҳуқуқи бўлган ва турли ёшдаги бириктирилган аҳолига касалликларини профилактикасини чора тадбирларини утказиш ҳуқуқига эга бўлган.
2. УАШ амбулатор қабулини, хонадонга катнашни, касалхонага қолдириб бўлмайдиган тезкор тиббий ёрдам курсатишларни амалга оширади. Профилактика, иммунология, санитария-эпидемияга қарши, даволаш-диагностик ва реабилитация чора тадбирларини утказади. Бириктирилган аҳолига квалификациян тавсифлар талабаларига мансуб тиббий-социал муаммоларини ҳал этиш ҳаракатларини қилади.
3. ҚВП тиббий ходимлари билан биргаликда, бириктирилган аҳолига соғлиқни ҳимоялаш бўйича чора тадбирларини утказади. Ҳамда аҳолини соғлигини репродуктив ҳимояси бўйича ва она-болани ва гудакни касалланиши ва улимини қисқартириши, она-болани соғлигини ҳимояси бўйича чора тадбирлар утказади. Уз касби фаолиятида ТТБ шифокор ходимлари билан биргаликда иш олиб боради.
4. Аҳолини сони, хизмат курсатаётган ҚВПда, соғлиқни сақлаш бошқармасини юқорида турувчи органи томонидан, ҳар бир ҚВП учун яқка тартибда белгиланади.
5. Ҳамма ташкиллаштириш-методик масалалар бўйича УАШ бевосита ҚВП мудирига бўйсинади.

6. Уз фаолиятида УАШ Узбекистон Республикасини амалдаги конун-коидалари, Узбекистон Республикаси согликни саклаш Вазирлигини буйруклари ва инструкциялари, ҚВП ички буйруклари ва фатТТБишлари , хамда ҚВП буйича Холатдан фойдаланади.
7. ҚВП мудирлари Узбекистон Республикаси амалдаги конун-коидаларига мансуб УАШ шифокорини ишга таинлайди ёки бушатади.

УАШ асосий фурункциялари булиб:

1. Бириктирилган аҳолига тез-тез учрайдиган касалликларнинг даволаш ва профилактикаси буйича тиббий ёрдам курсатиш.
2. Уз вақтида тиббий маслахат бериш, пациентларни курсатгичларига кура, ута огир ва касалликнинг нотипик вариантларда кечишида уларни ихтисослаштирилган тиббий муассасаларга йунналтириш ва даволанишга ётказиш.
3. Мавжуд булган жихозлар ва стандартларга мансуб хизмат курсатилаетган территориял аҳолисига касалхонагача тезкор тиббий ёрдам курсатилиши.
4. Санитария- эпидемияга карши чора тадбирларини ташкиллаш ва утказилиши: профилактик эмлашлар, бириктирилган территорияда ва хонадон хужаликларида санитария ҳолатини умумий назорати. Инфекцион касалликлар билан уртада муомалада булган учокларда кузатиш чора тадбирларини утказиш.
5. Аҳолини санитария-гигиена тарбияси, рационал озикланиши зарарли одатлар билан курашиши, соғлом ҳаёт кечириш урганишларини эмлаш, шу жумладан усмир авлоднинг соғломлаштириш, она ва болани соғлигини химоя килиш, кераги булмаган хомиладорликни профилактикаси, ойилани рационал режалаш чора тадбирларини ташкиллаш ва утказиш.
6. Хомиладор давридаги аёлларни ва туғишдан кейинги даврда аёлларни назорат килиш. Кукрак билан бокиш пропагандаси.
7. Социал ходимлари билан биргаликда патронажни назоратини утказиш, ёлғиз яшовчи, қариялар, ногиронлар, сурункали касалликлари булган беморларга социал ёрдам курсатиш.

8. Сурункали касалликларни олдиндан аниклаш ва олдини олиш мақсадида тиббий куриклардан утказиш, бириктирилган аҳолини умумий диспансеризациясини утказиш: болалар, усмирлар, тугадиган ёшдаги аёллар, сурункали касалликлари булган беморлар, декретлаштирилган контингентлар.
9. Аҳоли уртасида социал маъноли касалликлар билан курашиш буйича даволаш-профилактика чора тадбирлар утказилиши. Уларга туберкулез, венерик касалликлари, хавфли усмалар, кандли диабет, ВИЧ/СПИД ва наркомания.
10. Соғлиқни сақлаш вазирлиги, юстиция инструкциясига, ва меҳнат буйича аҳолини социал химояси, беморларни ВКК ва ВТЭКга, меҳнат қобилиятини вақтинчалик йуқолишини аниклаш учун юборилиши.
11. ЦГСЭН ва ТТБга инфекци, касалликлар, захарланишлар ва вафқулотдаги вазиятлари тугрисида уз вақтида маълумот етказиш.
12. Тасдиқланган ҳисоб ва ҳисобот формаларни сифатли ва уз вақтида тулдирилиши.
13. ҚВП мудирига бириктирилган участкада иш фаолиятини даврийлик ҳисоботини тақдим этиш.

Умумий практика шифокори қуйидаги ҳуқуқга эга:

1. ҚВП раҳбариятига ва с оғлиқни сақлаш бошқармаси юқорида турувчи органларига ва бошқа органларига бириктирилган аҳолини тиббий-социал ёрдамини яхшиланиши масаласи буйича тақлифлар киритиш.
2. Кенгашларга, тиббий ва социал ёрдам масалалари буйича илмий-практика конференцияларга катнашиш, қасабий ташкилотлар ва фаолияти умумий практика шифокори масалалари ва мақсадларига толукли булган барча жамоат ташкилотларига аъзо булиш.
3. узлуксиз мустақил уқиш йули билан уз қасбини билимларини ва урганишларини муқаммаллаштириш, соғлиқни сақлаш бошқармаси органлари

томонидан ташкилланган кискартирилган укув ци клларига ва семинарларига катнашиш, ва малакасини ошириш.

4. Уз малакаси тоифаси тасдиқлаш мақсадида, соғлиқни сақлаш Вазирлигини амалдаги инструкцияларига ҳос ҳар 5 йилда аттестациядан ўтиши.

5. Бошқа мутахассислар томонидан утқазилаётган чора тадбирларга катнашиши.

6. Бириктирилган аҳолига курсатилган хизмат сифатини, бириктирилган участкада ўз ишини натижаларини, ўз функционал мажбуриятига қирадиган ва унга бириктирилган ўрта тиббий ходимларини мажбуриятига тегишли ҳаракатлари ёки ҳаракатсизликлари асорати бўлиб ҚВП фаолиятига ёки пациент соғлиғига зарар етказилган вазиятларига:

7. Амалдаги қонун-қоидалар ва норматив-ҳуқуқлар актига мансуб, ўз иши ва унга бириктирилган ўрта тиббий ходимларни фаолиятларини мансублиги.

8. Пациентларга госпитализациягача курсатилган тезкор тиббий ёрдам курсатилиши учун мавжуд бўлган тиббий асбоб ускурналар, аппаратуралар, мол мулклар ва медикаментларни фойдали ишлатилиши ва сақланиши.

9. Тақдим этиладиган фаолияти бўйича статистик маълумотлари, у томонидан ва унга бириктирилган ўрта тиббий ходимлари томонидан тузилган ҳисоб-ҳисобот ҳужжатларини гумонсизлик бўлиши.

8.5. ҚВП акушеркасини функционал мажбуриятлари

1. ҚВП акушеркаси лавозимига Олий укув юртини “ Высшее сестринское дело” бўлимини тугатган ёки ўрта тиббий укув юртини акушерка ёки фельдшер-акушерка малакасини ўзлаштирган мутахассис таинланади.
2. Акушерка бевосита ҚВП мудирига бўйсинади. Унинг методик ишларига УАШ ёки ТТБ акушер-гинекологи шифокорлари раҳбарлик олиб боради.
3. Акушерка ўз иш фаолиятида бўйруқлар, инструкциялар, методик ва уни фаолияти доирасига қирувчи соғлиқни сақлаш бошқармасини юқорида турувчи органларининг бошқа ҳужжатларидан, ҚВП ички бўйруқлари ва ҚВП Холатидан фойдаланади.

ҚВП Акушеркаси мажбуриятлари:

4. Хомиладор ва гинекологик касаллиги булган беморларга акушерлик ёрдам курсатиш.
5. Уз компетенциясига кирадиган чегарада амбулатор қабуллар олиб бориш.
6. Хомиладор аёллар ва тугрукдан кейинги даврдагиларни хонадонда патронажини амал этиш.
7. Касалхонагача тезкор акушерлик ва гинекологик ёрдамини курсатиш, кейинчалик шифокорни чакиртириш ёки аёлларни толукли булган даволаш-профилактика муассасага йунналтириш, зарур булган ҳолатда уларни шахсан узи кузатиб олиб бориш.
8. Гинекологик касалликлари булган беморларни шифокор пунктида ва хонадонларида назорат китлинади.
9. Уткир касалликлар ва бахтсиз ҳодиса юз берган ҳолатларда (яраланиш. Кон кетиш, захарланиш ва бошқалар..) шифокоргача биринчи ёрдам курсатилиши, ва кейинчалик шифокор чакиртириш ёки беморни энг яқин булган талукли даволаш-профилактика муассасига йунналтириш, зарур булган ҳолатда шахсан узи кузатиб олиб бориши. (ранения, кровотечения, отравления и др.)
10. Хомиладор аёлларни ва гинекологик касалликлари булган беморларни уз вақтида толукли даволаш-профилактика муассасаларга йунналтириш.
11. Шифокор буюрмаларини бажариш.
12. Хомиладорлик нормал кечишида антенатал парвариш олиб бориш.
13. Фертил ёшида булган контрацепция воситаларидан фойдаланадиган аёлларни назоратини олиб бориш, уларга контрацепция методлари буйича хизмат курсатиш.
14. Шифокорлик пунктларига режали равишда шифокор акушер-гинеколог МРО қабулларида хомиладорларни ва гинекологик касалларни тайёрлаш
15. Асбоб-ускуналар ва материалларнинг стеорилизациясини килиш .
16. Хомиладор ва гинекологик касалларга курсатиладиган даволаш-профилактик ёрдам билан боғлиқ алоҳида лаборатор тадқиқодлар утказиш.

17. КВП таминотиға монанд УАШ ёки акушер-гинеколог буюрган физиотерапевтик муалажаларни утказиш.
18. Оналик ва болаликни асраш, репродуктив саломатлик, керак булмаган хомилани олиб ташлаш профилактикаси, эмизиш, хомиладорлик пайтидаги тулакони озикланиш, жинсий йуллар оркали юкувчи касалликларнинг профилактикаси, ВИЧ/ОИТС ва соғлом турмуш ҳақидаги масалалар бўйича аҳолии орасида санитар-оқартув ишларини олиб бориш.
19. ВИЧ/ОИТС нинг онадан болага вертикал трансмиссия йуллари оркали утишининг профилактикаси бўйича тадбирлар утказиш.
20. Уз иш ажратмаси бўйича ҳужжатларни юритиш, акушер-гинекологик ёрдам масалалари бўйича КВП нинг бош шифокорига ҳисоботлар бериш.

КВП нинг акушеркаси ҳақли

21. Уз соҳасидан четга чиқмаган ҳолда УАШ ларига меҳнат фаолиятини ташкиллаштириш, керакли дорилар билан таъминлаш, боғлов материаллари ҳамда даволаш-профилактик ёрдамни яхшилаш мақсадида уз таклифларини киритиш..
22. Бирикирилган ҳудудда даволаш-профилактика ёрдамини ташкиллаштириш бўйича утказиладиган мажлисларда катнашиш.
23. Уз билим савияларини мунтазам ошориб бориш, укув курсларида иштирок этиш, семинар, малака ошириш уқишларида катнашиш.
24. Уз мутахассислти бўйича тоифасини тасдиқлаш мақсадида ҳар 5 йол мобайнида аттестациядан утиш.

КВП нинг акшеркаси куйидагиларга жавобгар

26. У шиш натижаларига, белгиланган ҳудуддаги аёлларга курсатиладиган тиббий ёрдамнинг сифатиға, ҳамда КВП даги касалларға ёки КВП га зиён етказилган ҳолатларида жавоб бериш.
27. КВП га берилган тиббий асбобларнинг, тез тиббий ёрдамда ва акушер-гинекологларда ишлатиладиган дори-даТТБнларнинг, сакланиш ва фаолиятиға жавоб беради.
28. Керакли ҳужжатларни уз вақтида ва ишончли тулдирилишиға.

8.6. Умумий амалиёт хамшираси(патронаж хамшираси)нинг вазифалари

1. КВП нинг умумий амалиёт хамшираси бу- олий хамширалик иши ёки урта тибббий маълумотга «тиббий хамшира», «умумий амалиёт хамшираси», «фельдшер» ёки «акушерка» йунгалишларига эга булган, «умумий амалиёт хамшираси» йуналиши бўйича мутахассисликни утаган мутахасис ҳисобланади.
 2. Умумий амалиёт хамшираси урнатилган ҳудуддаги ёши ва жинсидан катъий назар барча аҳолига бирламчи тиббий хизмат ва касалликларнинг олдини олиш ишлари бўйича хизмат курсатади.
 3. Умумий амалиёт хамшираси уз вазифалари доирасида УАШ га ва унинг иш фаолиятига ёрдам беради.
 4. Умумий амалиёт хамшираси УАШ билан ҳамкорликда ишлаши билан бир каторда узи УАШ га бўйсунган ҳолда мустакил ишлайди.
 5. Барча ташкилий – методик масалалар бўйича умумий амалиёт хамшираси УАШ га бўйсунди, барча махсус хамширалик ишлари масалалари бўйича эса ката хамширага, фельдшерга, умумий масалалар бўйича эса КВП бош шифокорига мурожаат этади.
 6. Умумий амалиёт хамшираси уз иш фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Соғлиқни сақлаш Вазирлигининг қарорлари , маҳаллий соғлиқни сақлаш тизими бошқармаларининг ва КВП даги ички тартиб қоидалар ва низомларга асосланган ҳолда олиб боради.
 7. Ўзбекистон Республикаси қонунларига мос равишда КВП бош шифокори умумий амалиёт хамширасини ишга олади ва ишдан четлатиш ҳуқуқига эга.
- Умумий амалиёт хамшираси қуйидаги мажбуриятларни бажариши керак:
- Умумий амалиёт хамшираси УАШ билан биргаликда қуйидаги вазифаларни амалга оширишда қатнашади::
8. КВП га бириктирилган аҳолининг маълум касаллик бўйича тиббий профилактик йўрдамни бир киши бошига ҳамда бутун оила аъзоларига нисбатан курсатиш .

9. Оилаларга соғлиқни сақлаш, касалликларнинг олдини олиш тугрисида тушунтириш ишларини ва шифохонагача бўлган ёрдамни ҳамда биринчи тиббий ёрдамни ҳудудий бириктирилган аҳолига курсатиш

10. Хомиладор аёлларнинг, 5 ёшгача бўлган болаларнинг, гудакларнинг патронажларини килиш, диспансер ҳисобида турган касалларни, она сути билан эмизишни ҳамда рационал овкатлантиришни назорат килиш.

11. Ёлғиз қолганлар, қариялар, ногиронлар, сурункали касаллар, социал ёрдам ходимларига ёрдам курсатиш ва патронаж утказиш.

12. Сурункали касалликларни вақтида аниқлаш мақсадида профилактик ва мақсадли курикларда иштирок этиш, биринчи навбатда болаларни, усмирларни, сурункали касалларни, декретли контингентни умумий диспансеризациядан утказиш.

13. КВП даги ишлатилган материаллар ва асбобларнинг старилизация килиш

14. КВП нинг диагностик стандартларига мос равишда лаборатор ҳамда инструментал текширишларида иштирок этиш.

15. Хизмат курсатадиган аҳоли орасида касалликларни камайтири, травматизмни олдини олиш, улим ҳолатларини камайтиришга ва олдини олишга қаратилган чора тадбирлар уюштириш.

16. санитар-эпидемияга қарши чора тадбирларни утказиш: профилактик эмлашлар утказиш,

- бириктирилган ҳудудда ҳужаликларнинг санитар ҳолатларини назорат килиш,

- эпидемиологик ҳавфли ҳолатлар юзасидан аҳолини огохлантириш.

17. Ишлаётган қонун ва қарорлар доирасида ҳоналардаги санитар-гигиеник ҳолатни, асептик-антисептик қоидаларга риоя килиш, постинъекцион асоратларнинг, зардоб гепатитини, ВИЧ инфекцияларни олдини олиш чораларини қуллаш.

18. Аҳолини санитар-гигиеник тарбиялаш, рационал овкатланиш, ёмон оdatларни йукотиш, соғлом турмуш тарзини кечириш, оналик ва болаликни асраш, қерак бўлмаган ҳомилани олиб ташлаш, оилани рационал режалаштириш бўйича тадбирлар уюштириш.

19. КВП да социал ахамиятга эга булган касалликлар Туберкулёз, ОИТС, ВИЧ инфекциялар, кандли диабет, наркомания, тери-таносил касалликлари буйтича даволаш-профилактика ва карши курашиш ишларида катнашиш.

20. Бириктирилган ахолига тиббий ёрдамни ётказиш сифатини хамда уюштириш усулларини ривожлантириш.

21. Бириктирилган ахолининг соглигини саклаш ва чиниктиришга каратилдган чораларни ишлаб чикаришга махаллий ахолини кенг жалб килиш.

22. Кайд ва хисобот хужжатларини сифатли юритиш.

23. Касалларнинг хак хукуларини поймол килмаслик ва уларнинг сирларини саклаш. 24. КВП даги бор тиббий асбоб анжомлар ва текшириш аппаратларининг сакланишларини ва рационал ишлатилишини таъминлаш.

25. Умумий амалиёт хамшираси УАШ карамогит ва назорати остида бтир катор вазифаларни мустакил бажаради:

- ахолининг барча катламлари орасида соглом турмуш тарзини кечириш, соглом авлодни тарбиялаш, жинсий йул оркали утадиган касалликларни олдини олиш йуллари тугрисида худуд урф одатларини хисобга олган холда санитар-окартув ишларини олиб боради,
- профилактик, иммунопрофилактик, диагностик, даволов, физиотерапевтик муолажалар утказди;
- травмалар, захарланиш ва бошка кечиктириб булмайдиган холатларда биринчи шифокоргача булган ёрдамни беради;

Бириктирилган ахолини соглигини, дикретдаги ва диспансеризациядаги ахолини хисобга олган холда динамик равишда назорат килдади;

- диспансер назоратидаги касаллар, ногиронлар, куп ва узок касалланадиган касалларнинг назоратини олиб боради ва уларни уз белгиланган жадвал буйича кабулга чакириш ишларини ташкиллаштиради;
- фертил ёшидаги аёллар ва контрацептивлардан фойдаланадиган аёлларнинг УАШ ни хамда акушечанинг назоратига жадвал буйича келишларини таъминлаш;

- ховлилар буйича юриб эпидемиологик курсаткичларга кура инфекцион касалликларни, инфекцион касалликлар билан мулоқотда булганларни аниқлан, КВП га тегишли булган эпидемияга қарши чора тадбирларни куллаш;
- асбобларни, анжомларни, амбулатор карталарни, рецепт қозғаларини тайёрлаш;
- ҳамширалик варақаларини тулдириш, шифокор қуригидан олдин анамнез йиғиш;
- махсус назорат қозғаларини , асбобларнинг, ишлатилган дори-даТТБнларнинг, боғлов материалларининг сарф-харажатларини қайд қилиш;
- КВП га тегишли фельдшер акушерлик пунктларидаги (ФАП) даги иш фаолиятни олиб бориш,), уз малакасига таянган ҳолда ФАП да вазифаларини қилиш..

Умумий амалиёт ҳамшираси ҳақи:

26. Иш фаолиятини ташкиллаштириш, қарақли дори даТТБнлар, асбоб – ускуналар, қаволаш профилактика ишлари буйича булган масалалари ҳақидаги тақлифларни қата ҳамшира, фельдшер КВП бош шифокорига уз малакаси доирасида тақдим этиш .

27. Бириктирилган ҳудуднинг қаволаш-профилактика ва ташкилий ишларга бағишланган қенгаш ва йиғилишларида иштирок этиш.

28. Малаққа ошириш қурслари ва қиска муддатли укув қурсларида уз малақаларини ошириш ва соҳавий билимларни доимий равишда янгилаш.

29. Уз малақалик тоифасини тақдиқлаш мақсадида ҳар 5 йил мобайнида аттестациядан утиш.

Умумий амалиёт ҳамшираси қуйидагиларга қавобқарликни олиб қоради:

30. Бириктирилган ҳудудда уз иш фаолиятлари натиқаларига, тиббий хизматнинг сифатига ҳамда уз вазифаларини бақарилганлиги ҳамда КВП га зиён етқазган ҳолда ёқи аҳолии соғлиғига путур етқизилиб бақарилмаган ҳолатларга

31. УАШ буюришларига ва шифокордан олдин қурсатиладиган биринчи тиббий ёрдамни қурсатиш буйича дори моддаларни куллаш, асбоб-анжомларни ишлатиш ва сақланишига.

32. Хамшира тулдирадиган ҳужжатларнинг ҳаққонийлиги ва уз вақтида олиб борилишига.

9. ДАВОЛАШ_ПРОФИЛАКТИКА МУАССАСАЛАРИНИНГ АСОСИЙ КАЙД ХУЖЖАТЛАРИ.

**Ўзбекистон Республикаси Сogлиқни сақлаш Вазирлиги 2006 йил №287
буйруғига асосан аниқланган.**

9.1. Амбулатор-поликлиник муассасалар

Болалар поликлиникасининг асосий кайд ҳужжатлари:

1. Бола рифожланиш тарихи (112/ф)
2. Бола тиббий картаси (026/ф)
3. Тугруқхона алмашув картаси (113/ф)
4. Республика Скрининг-Марказга хомиладор аёлнинг йулланмаси (131/ф)
5. Диспансер назоратнинг кайд картаси (030/ф)
6. Профилактик эмлашлар картаси (063/ф)
7. Якуний ташхислар асоаланган чипталар(аниқ ташхислар) (025-2/ф)
8. Инфекцион касаллик тугрисида тезкор хабар (058/ф)
9. Профилактик эмлашларни кай журнали (064/ф);
10. ВКК хулосаларини ёзиш журналлари (035/ф)
11. Ишга лаёкатсизлик варакаларини кайд килиш журнали (036/ф)
12. Ишга лаёкатсизлик варакаси;
13. Касал болага карашучун бериладиган ишдан бушатиш маълумотномаси (138/ф)
14. Санитар-окартув ишларини кайд килиш журнали (038/ф);
15. Улганлик ҳақидаги шифокор маълумотномаси (106/ф);
16. уйга чакирувларни кайд килиш китоби (031/ф);
17. Дполиклиника (амбулатория), диспансер, консультация шифокорларининг кундаликлари (039/ф-87);

18. Богча, мактабларга борадиган болаларга карантин ёки касалликлари ҳақидаги бериладиган маълумотнома, талабалар, лицей ва коллеж талабаларига ишга лаёқатсизликлари ҳақида бериладиган маълумотномалар (095/ф);
19. Маслахатхоналарга ва ёрдамчи муассасаларга йулланмалар (028/ф);
20. Сболалар ва усмирлар учун санитар-курорт карталар (076/ф);
21. Болалар санаторийларига йулланмалар (077/ф)
22. Болалар поликлиникаси булимлари ва изорляторлар касалларига ташрифларни кайд килиш журнали (059/ф);
23. Соғломлаштириш оромгоҳига юбориладиган болаларга бериладиган тиббий маълумотнома (079/ф);
24. 16 ёшгача булган ёшлигидан ногирон ёки ногирон болаларга бериладиган тиббий хулоса (080/ф);
25. Берилган муассасада кайд килинган касалликларнинг руйхатдан утганлиги ҳисобот седомости. (071/ф);
26. стационар амбулатор касалнинг тиббий картасидан кучирма (027/ф)
27. Инфекцион касалликларни кайд килиш журнали (060/ф)
28. усмирлар амбулатор картаси (25/ф)
29. Гудаклар улими сабабларини кайд килиш журнали .

Богчаларда юритиладиган ҳужжатлар :

1. Богчага хар куни келган болаларни кайд килиш ,Ф.ДН – 8
2. Богчадаги болаларни тиббий куриқдан утказилиши ҳақидаги ҳисобот, (022/ф);
3. Бола тиббий картаси, (0,26/ф);
4. Диспансер назоратининг назорат картаси, (030/ф);
5. Инфекцион касалликлар ҳақида тезкор хабар бериш(058/ф);
6. Инфекцион касалликларни кайд килиш журнали, (060/ф);
7. профилактик эмлашлар картаси, (063/ф);
8. Бола рифожланиш тарихи, (112/ф);
9. ЖЯслига болаларни кабул килиш журнали, (122/ф);
10. блаларни богчага ва яслига кундалик келиши кайдлари табели (123/ф);
11. Бола овкатланишини ёзиш табели (9 ойгача), (124/ф);

12. Изолятор журнари, (125/ф);
 13. Гурух кундалиги, (127/ф);
 14. Санитар журнал, (153/ф);
 15. Дезинфекцияни кайд килиш журнари , (353/ф);
- Санитар-окартув ишларини кайд килиш журнари, (038/ф);

Мактабларда куйидаги хужжатлар булиши керак:

1. Боланинг тиббий картаси, (026 /ф);
2. Боланинг тиббий картасига киритиладиган усмирлик варакаси , (025-1/ф);
3. Маслахат ва ёрдамчи хоналарга берилган йуланмалар , (028/ф);
4. Диспансер назоратнинг назорат картаси, (030/ф);
5. Санитар-окартув ишларини кайд килиш журнари, (038/ф);
6. Тезкор хабарнома, (058/ф);
7. Инфекцион касалликларни кайд килиш журнари, (060/ф);
8. Профилактик эмлашлар журнари, (063/ф);
9. Жисмоний тарбия дарсларида курсатилган тиббий ёрдамни кайд килиш журнари, (067/);
10. Амбулатор касалларни кайд килиш журнари, (074/ф);

9.2. Шахар болалар шифохонасининг асосий хужжатлари

1. Касалларни кабул килиш ва госпитализациядан бош тортишни кайд килиш журналлари. , (001/ф);
2. Стационар касалларнинг тиббий карталари, (003/ф);
3. Харорат варакаси, (004/ф);
4. Стационар ётиш жамгармасининг-касалларг харакатланишини кайд килиш варакаси, (007/ф);
5. Стационар буйича ётиш жамгармаси ва касалларнинг харакатланиши варакаларини кайд килиш буйича хисоб-китоб хужжати, (016/ф);
6. Стационардан чикиб кетган беморларнинг статистик картаси, (066/ф);

7. Инфекцион касалликларга, овкаддан захарланиш, уткир захарланишлага, эмлашдакузатиладиган гайритабиий реакциларда булган тезкор хабарнома, (058/ф);
8. Инфекцион касалликларни кайд килиш журнали, (060/ф);
9. Ишга лаёкатсизлик журнали, (036/ф);
10. Ишга лаёкадсизлик варакаларини кайд килиш китоби, (036/ф);
11. Санитар-окартув ишларини кайд килиш журнали, (038/ф);
12. Паталогоанатомик текширишлар баённомалари, (013/ф);
13. Шифокор берадиган улганлик ҳақидаги гувоҳнома, (106/ф);
14. Трансфузион моддаларни қуйишларни кайд килиш журнал ива варакалари, (005/ф) ва (009/ф);
15. Касалларда ёмон сифатли усмаларнинг аниқланиши ҳолатларида тузиладиган баённома, (027-2/ф);
16. ВТЭК га йулланма, (088/ф);
17. Стационар касалларнинг тиббий картасидан кучирма, (066/ф);
18. Даволовчи жисмоний-тарбия хонасида даволанувчи касалнинг касаллик картаси – (/ф);
19. Рентген текширувларни кайд килиш журнали - (/ф);
20. Муолажаларни кайд кидиш журнали - (/ф);
21. Дориларнинг нозуя таъсирлари ҳақида хабардаор килиш - (/ф);
22. Оператив аралашувларни кайд килиш журнали, (008/ф).

Аёллар маслаҳатхонаси ва тугруқхона ҳужжатлари:

1. Хомиладор аёлнинг амбулатор картаси (003/ф);
2. Хомиладорларни, тугувчиларни ва тугруқга тайёрланаётганларни кайд килиш журнали , (002/ф);
3. Тухрук тарихи , (096/ф);

4. Янги тугилган чакалок ривожланиш тарихи, (097/ф);
5. Харорат варакаси , (004/ф);
6. Трансфузион моддаларни куйишни кайд килиш варакалари, (005/ф);
7. Стационардаги тугрукларни кайд килиш журнали, (010/ф);
8. Янги тугилганлар учун булимнинг журнали , (102/ф);
9. Оператив аралашувларни кайд килиш журнали, (008/ф);
10. Трансфузион моддаларни куйишни кайд килиш журнали, (009/ф);
11. Стационардан чикиб кетган беморларнинг статистик карталари, (066/ф);
12. Стационар ётиш жамгармасининг-касалларг харакатланишини кайд килиш варакаси, (007/ф);
13. Стационар буйича ётиш жамгармаси ва касалларнинг харакатланиши варакаларини кайд килиш буйича хисоб-китоб хужжати, (016/ф);
- 14.Шифохонанинг тугрук булимига ва тугрукхоналар учун бериладиган алмашув карталари, (113/ф);
- 15.Ишга лаёкатсизликни кайд килиш китоби, (036/ф);
16. Тугилганлик ҳақидаги тиббий гувоҳнома, (103/ф);
17. Перинатал улим содир булганлиги ҳақидаги шифокор гувоҳномаси, (106-2/ф);
18. Улганлик ҳақидаги шифокор гувоҳнома, (106/ф)

Оилавий поликлиникаларда бирламчи кайд килиш хужжатлари руйхати (БТСЁ шаҳар экспериментал корхоналар буйича)

Форма номланиши	Форма номери	Сакланиш муддати
1.Амбулатор касалнинг тиббий картаси , тиббий курикга лаёкатли карта	025ф/046/ф	25 йил
2, Боланинг ривожланиш картаси, профилактик эмлашлар картаси билан	112/ф063/ф	йил
3.Якуний(аник) ташхисни ёзиш учун статистик чипта	025-2/ф	5 йил
4. Диспансер назоратнинг назорат картаси	030/ф	1 йил
5. Шифокорларни уйга чакиртирувларини кайд килиш журналлари	031/ф	3 йил

6. Тиббий курикга мухтож беморлар руйхати	048/ф	1 йил
7. Инфекцион касалликларга, овкатдан захарланиш, уткир захарланишларга, эмлашда кузатиладиган гайритабиий реакциларда булган тезкор хабарнома,	058/ф	1 йил
8. Амбулатор операцияларни кайд килиш журнали	069/ф	5 йил
9. Амбулатор касаллар ва кундузги стационарда даволанган касалларни кайд килиш журнали	074/ф	1 йил
10. ВТЭК га йуланма	088/ф	3 йил
11. Касал булиб колган талабалар, лицей укувчилари, коллеж талабалари ишга лаёкатсизликлари ва мактаб, мактабгача таълим муассасаларига борувчи болаларнинг касалликлари ҳақидаги справкалар	095/ф	5 йил
12. Хомиладор ва тугувчи аёлларнинг шахсий карталари	111/ф	5 йил
13. Алмашув картаси	113/ф	5 йил
14. Маҳаллий хамшира уй патронажларини кайд килиш дафтари	116/ф	1 йил
15. Улганлик ҳақидаги шифокор гувоҳномалари	106/ф	25 йил
16. Перинатал улим ҳақидаги гувоҳнома	106-2/ф	1 йил
17. Инфекцион касалликларни кайд килиш журнали	060/ф	5 йил
18. Катталар ва болалар учун рецептлар	107/ф	1 йил
19. Лаборатор текширувларнинг иш журнали	251/ф	1 йил
20. Шифокорларга катновни кайд килиш ҳисоб китоб ҳужжати	039/ф	1 йил
21. Муолажа хонасида муолажаларни кайд килиш журнали	029/ф	1 йил
22. Бачадон ичи, орал ва инъекцион контрацептивлар билан булган аёлларни кайд килиш журнали	170/ф	5 йил
23. Стационар касалнинг тиббий картаси (кундузги ва уй шароитида даволанувчи касаллар).	003-2/ф	25 йил
24. Шифокор куриги журнали	024/ф	1 йил
25. Стоматолог шифокорнинг кундалик кайд варакаси (тиш врачлари)	0/37ф	1 йил
26. Антирабик ёрдамга мурожаат қилган	045/ф	3 йил

касалларнинг карталари		
27.Флюорографик текширувларни кайд килиш журнали	052/ф	1 йил
28. КВП нинг изоляторларига катнашни назорат жайд журнали	059/ф	3 йил
29. Профилактик эмлашлар картаси	063/ф	5 йил
30. Профилактик эмлашларни кайд килиш журнали	064/ф	3 йил
31. Даволавчи оромгохларга кетувчи укувчиларга бериладиган тиббий маълумотнома	079/ф	3 йил
32. Хомиладорнинг бошка ишга утишида бериладиган маълумотнома	084/ф	3 йил
33. Хомиладорни Республика-перинатал марказигаинвазип пренатал ташхисот учун йулланмани бериш	131/ф	5 йил
34.ВКК хулосаларини кайд килиш журнали	035/ф	3 йил
35. Ишга лаёқатсизликни кайд килиш китоби	036/ф	3 йил
36. Алкоголь мастлик ҳолатларида ва алкогольдан захарланиш ҳолатларида ишга вақтинчалик лаёқатсизлик ҳақидаги маълумотнома	094/ф	1 йил
37. Касал болани парвариши бўйича ишдан озод этилиш маълумотномаси	138/ф	2 йил
38. Санитар-курорт картаси	072/ф	2 йил
39.16ёшгача булган бола, успиринлик ёшидаги болага (ёшликдан ногирон) бериладиган тиббий хулосалар	080/ф	3 йил
40.Тиббий справка	086/ф	3 йил
41. ДПМ даги шифокорлар орасидаги аврия ҳолатларини кайд килиш журнали	512/ф	5 йил

Оилавий поликлиникаларда кулланиладиган, 2006 йил 26 июндан № 287 қарорда тасдиқланган ҳужжатлар рўйхати:

1. Оила паспорти.
2. Фертил ёшидаги аёлларни курикларикайд қилиш журналлари .
3. Иситмалаётган беморларни қайд қилиш журналлари.
4. Имтиёзли реценптларни қайд қилиш журналлари.
5. Санитар-оқартув ишларини қайд қилиш дафтари.
6. Фертил ёшидаги аёлларни сигнал варакалари.(амбулатор картага киритиладиган варака).

КВП (УЗРССВ томонидан тасдиқланган)да қайд қилинадиган асосий ҳужжатлар рўйхати

№№	Номланиши	Номер	Сакланиш муддати
1.	Амбулатор касалнинг амбулатор картаси	025/ф	20 йил
2.	Шифокор қабулига чипта	025-4/ф	1 йил
3.	Якуний (аниқ) таххис учун статик чипта	025-2/ф	Йил охиригача
4.	Маслахатхона ва ёрдамчи хоналага йулланма	028/ф	1 йилгача
5.	Диспансер назоратини қайд қилиш картаси	030/ф	5 йил
6.	Шифокорларни уйга чақирилишини қайд қилиш журнали	031/ф	1 йил
7.	Уйд тугрукларга ёрдам беришни қайд қилиш журнали	032/ф	5 йил
8.	Ишга лаёқатсизлик варакаларини қайд қилиш китоби	036ф	5 йил
9.	Санитар-оқартув ишларини қайд қилиш журнали	038/ф	1 йил
10.	Поликлиника(амбул) дисп. Маслахатхоналарининг шифокорининг кундаликлари	039/ф	1 йил
11.	ФАП, Соғлиқ пунктлари, поликлиника, амбулаторидаги урта тиббий ходимлар ишларининг кундалиги	039-1/ф	1 йил
12.	Аниқлик қилишиш мақсадида тор мутахассислар қуригига мухтож бўлган касаллар рўйхати	048/ф	1 йил

13.	Инфекцион касалликларга, овқаддан захарланиш, уткир захарланишлага, эмлашдакузатиладиган гайритабiiй реакцияларда булган тезкор хабарнома	058/ф	1 йил
14.	Амбулатор операцияларни кайд килиш журнали	069/ф	5 йил
15.	Санаторийларга йулланма олиш учун маълумотнома	070/ф	1 йил
16.	Санатор-курорт карта	072/ф	1 йил
17.	Амбулатор касалларни кайд килиш журнали	074/ф	1 йил
18.	ВТЭК га йулланма	088/ф	3 йил
19.	Касалнинг хайтида биринчи бор аникланган саратонёки бошка усмалар аникланганлиги ҳақида хабарнома	090/ф	5 йил
20.	Касалнинг хайтида биринчи бор аникланган фаол туберкулёз, венерологик касаллик, трихофития, микроспория, фавус, кутир, трхома, рухий касалликлар аникланганлиги ҳақида хабарнома.	089/ф	6 йил
21.	Хомиладор ва тугувчиларнинг шахсий карталари	111/ф	5 йил
22.	Тугрукхона, шифохонанинг тугрук булинмаларининг алмашув карталари	113/ф	5 йил
23.	Маҳаллий шифокорнинг уйдаги чакирувларда ишлашларини кайд килиш дафтари(патронаж)	116/ф	1 йил
24.	Улганлик ҳақида тиббiiй гувоҳнома	106/ф	25 йил
25.	Улганлик ҳақда фельдшер гувоҳномаси	106-1/ф	1 йил
26.	Перинатал улим ҳақидаги гувоҳнома	106-2/ф	1 йил
27.	Профилактик эмлашлар картаси	063/ф	5 йил
28.	Инфекцион касалликларни кайд килиш журнали	060/ф	1 йил
29.	Бола ривожланиш тарихи	112/ф	25 йил
30.	Боланинг тиббiiй картаси	026/ф	10 йил
31.	Профилактик эмлашлар ҳақида хисобот	086/ф	1 йил
32.	Рецепт (катталар ва болалар учун)	107/ф	1 йил
33.	Махсус рецепт	148 -1 /ф	1 йил
34.	Таҳлилларга йулланма	200/ф	1 йил
35.	Лаборатор таҳлилларни кайд эти шиш журнали	251/ф	1 йил

36.	Назоратда турувчи хомиладорларни кайд килиш дафтарлари	075/ф	1 йил
-----	--	-------	-------

10. Даволаш-профилактика муассасаларидаги асосий кўрсаткичлар.

10.1. Амбулатор-поликлиник

Болалар поликлиникаларининг асосий кўрсаткичлари

1. Шифокорлар мутахассисликлари билан аҳолини таъминлаш
Шифокорлар сони (шахслар) х 10 000/ йил охиригача аҳоли сони
2. Шифокор мутахассислари билан таминланганлик
Эгалланган касбий лавозимлар сони х 100 / штат буйича касбий лавозимлар сони
3. уриндошлик коэффициенти
Эгалланган касбий лавозимлар сони / эгалланган касбий лавозимлардаги шахслар сони
4. 1 бола бошига тугри келадиган шифокор куриклари
Поликлиникадаги куриклар сони ва уйдаги куриклар сонини / хизматдаги аҳолининг уртача йиллик сони
5. ДПоликлиникага курикка келишлар динамикаси
Берилган йил давомидаги курикга келганлар сони / утган йили булган куриклар сони
6. Берилган ҳудуддаги болалар сони
Хизмат курсатиш районидаги болалар сони / педиатр ҳудудлари сони
7. Ҳудуддаги 1 ёшгача болалар сони
Йил охиридаги 1 ёшгача булган болалар сони /педиатр ҳудудлари сони
8. Дастлабки касалланиш курсаткичи
Хаётида биринчи бор аниқланган касалликлар билан булган беморлар сони х 1000 ёки 10000,100000 /Аҳолининг уртача миқдори
9. Умумий касалланиш сони

Касалланиш сони, биринчи бор аниқланган ҳамда, бу йилда қайд қилинган сурункали касалликлар $\times 1000$ / аҳолининг уртача миқдори;

10. Касалланиш структураларини курсаткичлар гуруҳлари

Берилган тур касаллиги бўйича касаллар сони $\times 100$ / умумий касалликлар сони.

11. (Ратс бўйича) Гудаклар улими курсаткичи

Берилган йилдаги 1 ёшгача бўлган улган болалар соний $\times 1000/2/3$ бу берилган йилдаги тирик тугилганлар сони $+ 1/3$ утган йили тугилган тирик болалар сони.

12. Неонатал улим курсаткичи

0-27 кунликгача бўлган улган болалар сони $\times 1000$ / тирик тугилганлар сони

13. Гудаклар улими курсаткичларининг структуравий гуруҳлари

Берилган сабабга кура 1 ёшгача бўлган болалар улими сони $\times 100$ / 1 ёшгача бўлган умумий улган болалар сони

14. Шифокорлик лавозимининг вазифалари

Маҳаллий врач педиатрнинг болаларни куриш учун уйга чакирувларга бориш сонио / умумий эгалланган шифокорлик лавозимлари сони

Маҳаллийлик курсаткичи

А) қабулда:

Уз ҳудудидаги болаларнинг қабулга келишлар сони $\times 100$ / умумий врач-педиатрларга бўлган қабуллар сони

Б) уйларда:

Врач педиатрнинг уз ҳудудидаги аҳолини куриқга бориши сони $\times 100$ / умумий врач-педиатрларнинг маҳаллий куриқга уйга чакирувлар сони.

1. Даврий куриқлар билан камраб олиш режасини бажариш

Умумий курилган болалар сони $\times 100$ / режа бўйича курилиши керак бўлган болалар сони.

2. Тор мутахассислар куригига мухтож бўлганларнинг умумий курсаткичи

Туман аҳолиси орасида қандайдир касалликни эрта аниқлаш мақсадида куриқдан утган аҳолии срни $\times 100$ / хизмат қрсатиладиган туман аҳолиси сони.

3. Диспансер назоратидаги болаларнинг умумий курсаткичи

Берилган касаллик бўйича диспансер назоратида турувчи касал болалар сони x
100 / берилган касаллик бўйича оуьхатдан утган болалар сони

4. Педиатр худудидаги диспансер хисобда турувчи касаллар сони

Диспансер хисобида турувчи касалларнинг уртача соние / педитр худудлари сони.

5. Диспансер хисобига уз вактида олиш

Берилган касаллик бўйича яна аниклагнан янги диспансер хисобига олинган касаллар сони x 100 / берилган касаллик бўйича янги аникланган касал болалар сони

6. Диспасеризация самараси

А) даволаниш окибатида диспансер хисобидан ечилган болаларнинг сони, фоиз хисобида

Б) хисобдан улими туфайли ечилган болалар сони, фоиз хисобида x 100 /диспансер хисобида турувчи касаллар сони

22. Тугрукдан олдинги патронаж жамланмаси

Поликлиника худудий хамшираси тугрукдан олдин килган патронажидаги болалар сони x 100 / поликлиника назоратига тушган умумий янги тугилганлар сони

23.Худудий шифокорнинг янги тугилганларни назорат килишнинг эрта жамланмаси

Тугрукхонадан чикганидан кейин 3 кун мобайтида шифокор патронажидан кейинги янги тугилганлар сони, x 100 / поликлиника назоратига тушган умумий янги тугилганлар сони

24. 1 ёшгача булган болаларни шифокоркурикларининг даврийлиги

12 ойга тулган болалар сони.Хисобот берилган йилдаги ва узок муддат куриксиз колиб кетмаган болалар x 100 / 12 ойга тулган болалар сони. Хисобот берилган йилда.

25.Кукрак билан эмизишнинг курсаткичи

4 ойгача булган факатгина кукрак билан бокилаётган болалар сони . x 100 / хисобот йилидаги 12 ойгача булган болалар сони

26.Вахли кушимча бериш ёки сунъий овкатлантириш курсаткичи

4 ойгача булган кушимча овкатлантириладиган ёки сунъий овкатлантириладиган болалар сони $\times 100$

Хисобот йилидаги 12 ойга тулган болалар сони

27.Рахитнинг учраш частотаси курсаткичи (гипотрофия 2-3 даражаси)

1 ёшгача сакланган рахит белгилари бор болалар сони (гипотрофия 2-3 даража) $\times 100 / 1$ ёшга тулган болалар сони.

28.Согломлик индекси

1 ёшгача умумман касал булмаган болалар сони $\times 100 / 1$ ёшга тулган болалар сони.

Кушимча:Ахолининг уртача микдори =

Йил бошидаги ахолии сони + йил охиридаги ахолии сони / 2

10.2. Стационар иш фаолиятининг асосий курсаткичлари

29. ётокнинг 1 йил давомида ишлаш кунлари уртача сони.

Касалнинг шифохонада ётиб утказган ёток кунлари сони / умумий йил давомидаги олинган ётоқлар сони.

30.ёток кунларини режасини бажариш фоизлари

касалнинг ётоқда утказган кунлари сони $\times 100 /$ ёток кунларининг режавий микдори

31. эгалланган ва эгалланмаган ётоқлар сони

утказган ёток кунлари сони / 365

32.ёток айланмаси

Стационардан утган касаллар сони(келган касалларнинг, чиқган касаллар ва улганларнинг ярим микдори), /ётоқларнинг уртача микдори

33.оддий ётокнинг уртача вакти

йилдаги кунлар сони-йил буйича ётоқларнинг ишлар кунлари сони / ёток айланмаси

34 Шифохонада уртача утказилган кунлар сони

Касалнинг утказган ёток кунлари / шифохонадан чиқиб кетган касаллар соних

35 Стационарда госпитализациядан бош тортиш

Госпитализациядан бош тортишнинг умумий сони $\times 100$ / Стационарга келиб тушганлар сони+ госпитализациядан бош тортганлар сони.

34. Госпитализация килинган кишлок аҳолисининг микдори
Кишлок аҳолиси сони, стационарга йил давомида ётқизилган $\times 100$ /стационарга тушган барча касаллар сони.

35. Ёулланма оркали госпитализация килинган беморларнинг тақсимланиши
Бирлашган поликлиниканинг ёулланмасига асосан тушган беморлар сони $\times 100$ / стационарга келиб тушганлар сони.

36. Госпитализация муддатлари

Касаллик бошланишидан то 5 кун утгунча булган касалларни госпитализация килиш сони $\times 100$ / стационарга тушган касаллар сони

37. Режали ва шошилиш ётқизилган беморлар микдори
 $\times 100$ / стационарга келиб тушганлар сони

38. Госпитализациянинг мавсумийлиги

Стационарга январь(февраль ва б.) да тушган касаллар сони $\times 100$ / стационарга келиб тушган касалларнинг умумий сони

39. Берилган касаллик ва бошқа касалликлар билан касалланиб стационарга
йил давомида қайта тушиш

Бу йил қайта келиб тушган касаллар сони $\times 100$ /стационарга келиб тушган касалларнинг умумий сони

40. Берилган стационарнинг бошқа бўлимларига утказилган беморларнинг
фойизлардаги микдори

Стационар итчида утказилган кунлар микдори $\times 100$ /келиб тушган касаллар микдори.

41. Катталар учун шифохоналардаги болалар микдори

Стационарга келиб тушган болалар микдори $\times 100$ / келиб тушган касалларнинг умумий микдори

42. Келиб тушган ҳамда чиқиб кетган касалларни кунлар бўйича қайд қилиш
Душанба ва б. кунлари стационарга келиб тушган касаллар сони $\times 100$ /стационарга келиб тушганлар умумий сони

43. стационардаги даволанишнинг уртача давомийлиги

Аник ташхис билан чикиб кетган беморларнинг утказган ёток кунлари / бу ташхис билан чикиб кетганларнинг микдори.

44. Стационардаги даволаниш муддати бўйича касалларнинг таксимланиши

Стационарда 5 кунгача бўлган даволи олган касаллар сони (30 кундан юкори ва б.) $\times 100$ / умумий чикиб кетган касаллар сони

45. Летал ҳолатлар

Улган касаллар сони $\times 100$ / чикиб кетган касаллар сони

46. 1- суткадаги улим

1- суткадаги улим сони $\times 100$ / касалхонада улганларнинг умумий сони

47. Оператив аралашувларнинг структуралари

Бирор бир касаллик туфайли жаррохлик муолажалари утказилганлар сони $\times 100$ / операция килинган касалларнинг умумий сони.

48. Операциялардан кейинги асоратларнинг частотаси

Асоратлар кузатилган жаррохлик операциялари $\times 100$ / Умумий операция килинган касаллар сони.

49. Хаар хил наркоз турларини куллаш частотаси

Берилган тур наркози кулланилиб килинган операциялар сони $\times 100$ / умумий килинган операциялар сони

50. Операциялардан кейинги улим ҳолатлари

Операциядан кейинги улганлар сони $\times 100$ / операция килинган касалларнинг умумий сони

51. Клиник ҳамда паталогоанатомик ташхисларнинг мос келмаслик частоталари

Ч Клиник ҳамда паталогоанатомик ташхисларнинг мос келмаслик сони $\times 100$ / улганларни паталогоанатомик текширишлардан утганлар сони

Тугрукхона ишининг асосий курсаткичлари

- 1) Аҳолини ётоқ койкалари билан таътаъминланганлиги (акушерлик , гинекологик);
- 2) Тугрук койкаларининг 1 хилда ишлаш кунлари;
- 3) Гинекологик койкаларнинг йилига ишлаш кунлари;
- 4) Тугрукда огриксизлантириш ;
- 5) Тугрукда кон кетиш;
- 6) Экстрагенитал касалликлар;
- 7) Тугруклардаги эклампсия ҳолати(10 мингга 1 та.);
- 8) Оналар улими;
- 9) Янги тугилганлар касалланиши 0-6 сутка давомида;
- А) муддатига етилганлар;
- Б) етилмаганлар;
- В) умумий;
- 10) тугма нуксонлар билан тугилганларнинг касалланиши;
- 11) етилмаганлар (% ларда);
- 12) улик тугилганлар (% ларда);
- 13) перинатал улим (1000 га).

Ундан ташқари демографик курсаткичларни ҳисоблаш :

Демографик курсаткичларни ҳисоблаш

1. Тугилганлик курсаткичи (ТК)

$TK = \text{бу йил тугилганлар сони} / \text{аҳолии сони} \times 1000 = (\text{‰})$

2. Умумий улим курсаткичи (УУК)

$УУК = \text{буй ил улганлар сони} / \text{аҳолии сони} \times 1000 = (\text{‰})$

3. Аҳолининг табиий усиши курсаткичлари (АТУК)

$АТУК = TK (\text{‰}) - УУК (\text{‰})$

4. Умумий купайиш курсаткичи (УКК)

УКК = бу йил тугилган болалар сони / тугиш ёшидаги аёллар (14 ёшдан 50 ёшгача) x 1000 = (%₀).

5. Эр хотинларнинг купайиш курсаткичлари(ЭХКК)

ЭХКК =буй ил тугилган болалар сони /эрга теккан тугиш ёшидаги аёллар сони x 1000 = (%₀)

6. Гудаклар улими курсаткичлари (ГУК)

ГУК = 1 ёшгача булган болалар удими сони / 2/3 бу йил тугилганлар сони +1/3 утган йили тугилганлар x 1000 = (%₀).

7. Эрта гудаклик улими курсаткичлари (неонатал) ЭГУК

ЭГУК = 1 ойгача булган болалар улими сони. /тирик тугилган болалар сони = x 1000 = (%₀).

2. Перинатал улим курсаткичи (тугрукдан олдин хомиладорлик пайтида, тугрук пайтида 1 хафта оралигида) ПУК

ПУК = улик тугилганлар сони+ бир хафта яшаб улганлар сони / тирик ва улик тугилган чакалоklar сони x 1000 = (%₀)

Аёллар маслахатхонасининг асосий иш курсаткичлари

Ахолини акшер-гинекологлар билан таъминлаш(10 000 айл бошига 4 акушер-гинеколог);

3 ойгача булган хомиладорларни эрта кайд кили шва руйхатига олиш;

7 ойдан кейин кечки руйхатга олиш;

Хомиладорларни терапевт куриги (%ларда);

Резус фактор хамда кон гурухига хомиладорларни текшириш;

Мактабгача муассасаларнинг иш фаолиятининг асосий курсаткичлари

1. Уринларнинг тақсимланиши

Руйхат бўйича болалар сони / ҳисобот бўйича ва шартлар бўйича уринлар сони х 100

Бу курсаткич 110-115%га тенг

2. Оқим курсаткичи

Йил давомида кетган болалар /руйхат бўйича болалар сони х 100.

3. Бир бола бошига келмаган кунларнинг уртача сони

Йил давомида қолдирган кунлар сони / боғчаларни йил давомида қолдирган болаларнинг умумий сони.

4. Бир бола бошига касаллиги туфайли қолдирган болаларнинг уртача кунлар сони

Йил давомида бола касаллиги туфайли боғчани қолдирган кунларнинг сони / касаллиги туфайли боғчага бормаган болалар сони

5. Физик ривожланишни баҳолаш

Физик ривожланишдан орқада қолган болалар сони / руйхат бўйича болалар сони

6. Касалланиш курсаткичи

Йил давомида касалланган болалар сони / руйхат бўйича болалар сони х 100

7. Улим курсаткичи

Улган болалар сони / руйхат бўйича болалар сони х. 100

Тугрукхона стационарида куйидаги курсаткичлар ҳисобланади:

1. Оналар улими (Хомиладорлар, тугаётганлар, тугишга келганлар)
2. Перинатал улим.
3. Янги тугилганлар улими.
4. Туггандан кейинги асоратлар ва касалликлар учраш частотаси.
5. Тугрукларда огриксизлантиришни куллаш.
6. Акушер операциялари ва кулланмаларини асослаш ва частотаси

Аёллар маслахатхоналарининг сифат курсаткичлари:

1. Хомиладорларни диспансер назоратга олиш кенглиги

Бу йил маслахатхона назоратида турувчи хомиладорлар сони x 100 / Бу йилдаги барча тугганлар сони

2. Аёллар маслахатхоналарида хомиладорларни уз вактида ҳисобга олиш ва назорат килиш:

А) (12 ҳафтагача булган хомиладорликларни) аёллар маслахатхонасига эрта руйхатга олиш

12 ҳафтагача булган хомиладорлик билан келиб тушган хомиладорлар сони x 100 / ҳисобот берилган йилдаги руйхатда турувчи хомиладорлар сони

Б) (7 ойлик хомиладорларни) кечки аёллар маслахатхонасига руйхатга олиш

7 ойлик хомиладорлик булгандан кейин ҳисобга турган хомиладорлар сони x . 100 / бу йилдаги маслахатхоналардаги барча турувчи хомиладорлар сони

3. Хомиладор аёлни назорат килиш даврийлиги

А) доимий маслахатхонада куриладиган хомиладорлар сони x 100 / бу йил аёллар маслахатхонасида ҳисобда турувчи барча хомиладорлар сони

Б) бир марта ҳам аёллар маслахатхонасига бормаган аёлларнинг бир кисми х 100 / бу йил аёллар маслахатхонасида хисобда турувчи барча хомиладорлар сони

В) Хомиладорнинг аёллар маслахатхонасига булган уртача ташрифлари сони
Тугрукгача булган даврдаги катновлар сони / аёллар маслахатхонасида хисобда турувчи ва бу йил тугганлар сони

4. Хомиладорликларнинг натижалари, тугрук ва абортлар орасидаги муносабатлик

Хомиладорлиги тугрук билан тугалланган аёллар сони + хомиладорликлари аборт билан тугаган аёллар сони.

Касбий уйин бошланишидан олдин талабаларга касблар ёзилган коғозларни тортиб олиб касбларни танлаб олиш имконияти берилади. Бундан кейин талаба бир катор саволларга жавоб бериши керак:

1. Кимга у буйсуниши керак
2. ким унинг карамогиди булади (кул остидаги ишчилар)
 - муассасанинг вазифаларини утовчи муассаса тузилиши
 - унинг бевосита вазифалари
 - унинг ҳуқуқлари
3. Уз касби ва лавозимига кура уз кул остидагиларига уз вазифаларидан четга чиқмаган ҳолда ҳархил саволлар билан мурожаат қилиши керак.
4. Унга топширик бериш.
5. Унга буйсунувчи ишчининг жавобини баҳолаш.
6. Сунг узи буйсинувчи юкорида турувчи муассаса олдида жавоб бериш

Касбий уйинларда иштирок этувчи касблар(лавозимлар):

1. Туман соғлиқни сақлаш бошкармаси бошлиғи.
2. Қўп тармоқли вилоят тиббий марказ бош шифокори.
3. Қўп тармоқли вилоят болалар тиббий марказ бош шифокори

4. Вилоят бош педиатри.
5. Болалар шаҳар поликлиникаси бош шифокори(булим бошлиги)
6. Болалар шаҳар поликлиникаси бош шифокори уринбосари(булим бошлиги уринбосари)
7. Худудий шифокор педиатр.
8. Умумий амалиёт шифокори.
9. Туман тиббий бирлашманинг бош шифокори.
- 10.Туман тиббий бирлашманинг бош шифокори уринбосари.
11. Туман бош педиатрии
- 12.Стационар ординатор шифокори.
- 13.КВП шифокори.

АДАБИЁТЛАР

1. «Согликни саклаш тизимида реформа килишнинг давлат дастури хакида» ги Узбекистон Республикасининг Президентининг 10 ноябрдан 1998 й №ПФ-210 Фармони
2. «Согликни саклаш тизимида реформация килиш тизимининг кейинги чора тадбирлари хаккида» ги Узбекистон Республикасининг Президентининг 26 февралдан 2003 й №ПФ-3214 Фармони
3. 28 сентябр 2005 йил №217 Узбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг « Согликни саклаш тизимидаги муассасаларни моддий реформация килиш ва бошқариш тизимининг кейинги чора тадбирлари хаккида»ги қарори
4. 19 сентябр 2007 йил №ПФ 3923 Узбекистон Республикасининг Президенти «Согликни Саклаш тизимини ривожлантириш давлат дастури ва кейинги реформация жараёнини чуқурлаштиришга қаратилган асосий йуллар хаккида»ги фармони
5. 30 март 2007 йил № 145115 Согликни Саклаш Вазирлигининг «Согликни саклаш тизимининг бирламчи звеноларидаги тиббий ёрламнинг сифатини яхшилаш мақсадида янги технологиялар киритиш хаккида»ги буйруғи
6. 10 апрель 2007 йил № 115 Согликни Саклаш Вазирлигининг « Узбекистон Республикаси болалар аҳолисига стационар ёрдамни ташкиллаштириш хаккида» ги буйруғи.
7. 2 октябрь 2007 йил №700-ПФ Узбекистон Республикасининг Президенти Республиканинг тиббий муассасаларини такомиллаштириш ва ташкиллаштириш чора тадбирлари хккидаги»қарори
8. 29 декабр 2007 йил № 594 Узбекистон Республикаси Согликни Саклаш Вазирлиги буйруғи
9. Узбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 18 март 2008 й даги № 48 «худудий тиббий муассасаларнинг структураларини ва иш фаолиятларини такомиллаштириш буйича» қарори

10. Узбекистон Республикаси Президентининг 13.04.2009 й. дан №ПП 1096 «Оналар ва болаларнинг соғликларини асраш ва соғлом авлодни тарбиялаш тугрисида»ги қарори
11. Соғликни сақлаш тизими бўйича бирламчи тиббий ёрдам звеноси БТЁЗ иш фаолияти ҳақидаги меъёрий ҳужжатлар 2-қисм, тошкент 2008 йил
12. КВП кишлоқ врачлик пунктлари иш фаолияти ҳақидаги меъёрий ҳужжатлар 1-қисм, Тошкент 2009 йил
13. «КВП лар ишини мукаммаллаштиришни ташкиллаштириш ҳақида»ги Узбекистон Республикаси Соғликни Сақлаш Вазирлигининг Қарори 23 март 2009 йил №80
14. Шаҳар экспериментал марказлар БТСЁ иш фаолиятлари тугрисидаги меъёрий ҳужжатлар 5-қисм, Тошкент 2008 й. 26 июн №287

Қисқартма сўзлар

БЖССТ-бутун жахон соғлиқни сақлаш ташкилоти

ҚВП- қишлоқ врачлик пункти

ҚТБМВТМ-кўп тармоқли болалар маслаҳатхона
поликлиникаси вилоят тиббий маркази

УАШ-умумий амалиёт шифокори

МББМ-мактабгача бўлган болалар муассасаси

БТСЁ-бирламчи тиббий санитария ёрдами

ОП-оилавий поликлиника

ТТБ-туман тиббиёт бирлашмаси

КЭК-клиника экспертиза комиссияси

ХАПБ-хомиладор аёллар патологик бўлими

МТК-марказий туман касалхонас

СЭС-санитар эпидемиологик станцияси

ОИТС-орттирилган иммунитет танқислиги синдроми

ВТЭК-врач тиббий эксперт комиссияси

ДПМ- даволаш профилактика муассасаси

ФАП-фельдшер-акушерлик пункт

АТЎК-ахолини табиий ўсиш кўрсаткичи

УКК-умумий кўпайиш кўрсаткичи